

Bokslutskommuniké 2016

Vd Casper von Koskulls kommentar till resultatet:

"2016 blev troligen det mest händelserika året i Nordeas historia. Utöver de makroekonomiska och regelverksrelaterade utmaningarna för sektorn fick Nordea hantera betydande medial uppmärksamhet, och inledde genomförandet av en omvälvande förändringsagenda. Två viktiga milstolpar blev skapandet av den nya legala strukturen och lanseringen av ett fasträntekonto på den nya kärnbankplattformen. Trots ett utmanande intäktsläge förbättrade vi under året vår räntenettomarginal. Inflödet till vår kapitalförvaltning var rekordhøgt, och vi befäste vår ledande ställning i Norden inom rådgivning till företag. Kostnadsutvecklingen och kreditkvaliteten följde våra prognoser. Kärnprimärkapitalrelationen förbättrades med 190 punkter under 2016 till 18,4 procent, och avkastningen på eget kapital var 11,5 procent^{1,2}. Nordeas styrelse föreslår en utdelning per aktie på 0,65 euro.

Vi räknar med att även 2017 blir händelserikt, och är redo att möta utmaningarna. Vår strategiska inriktning är tydlig. Vår starka balansräkning och robusta affärsmodell gör att vi kan fortsätta investera i vår plattform och därigenom förändra banken i grunden. Vi fortsätter att fokusera på att skapa en fullt ut digital plattform, förbättra kundnöjdheten och förändra organisationen. På det sättet ska vi bli bäst på regelefterlevnad, med en stark etik- och värderingskultur, och uppfylla våra åtaganden till samhället och skapa värde för våra kunder och aktieägare."

(För ytterligare vd-kommentarer, se sidan 2).

Helåret 2016 jämfört med helåret 2015^{1,2} (fjärde kvartalet 2016 jämfört med fjärde kvartalet 2015^{1,2})

- Intäkter¹ -2 %, i lokala valutor -1 % (+5 %, i lokala valutor +5 %)
- Kostnader² +4 %, i lokala valutor +5 % (+ 9 %, i lokala valutor +10 %)
- Rörelseresultat^{1,2} -9 %, i lokala valutor -8 % (+2 %, i lokala valutor +2 %)
- Kärnprimärkapitalrelation 18,4 %, upp från 16,5 %
- K/I-tal^{1,2} 50 %, upp från 47,1 % (upp 2 %-enheter från 49 %)
- Kreditförlustrelation 15 punkter, upp från 14 punkter (ner 1 punkt från 17 punkter)
- Avkastning på eget kapital^{1,2} 11,5 %, ner från 12,3 % (upp 1,4 %-enheter från 11,5 %)
- Resultat per aktie efter utspädning 0,93 euro, jämfört med 0,91 euro (0,27 euro jämfört med 0,21 euro)
- Föreslagen utdelning på 0,65 euro per aktie; utbetald utdelning 2015: 0,64 euro per aktie

Nyckeltal Mn euro	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Föränd- ring %	Lokal val. %	Kv 4 2015	Föränd- ring %	Lokal val. %	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Föränd- ring %	Lokal val. %
Räntenetto	1 209	1 178	3	2	1 203	0	0	4 727	4 963	-5	-3
Summa rörelseintäkter ¹	2 588	2 466	5	5	2 469	5	5	9 754	9 964	-2	-1
Summa rörelseintäkter	2 610	2 466	6	6	2 645	-1	-1	9 927	10 140	-2	-1
Resultat före kreditförluster	1 377	1 283	7	7	1 169	18	17	5 127	5 183	-1	0
Kreditförluster	-129	-135	-4	-3	-142	-9	-6	-502	-479	5	9
Rörelseresultat ^{1,2}	1 140	1 148	-1	-1	1 114	2	2	4 366	4 791	-9	-8
Rörelseresultat	1 248	1 148	9	9	1 027	22	21	4 625	4 704	-2	-1
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,27	0,22			0,21			0,93	0,91		
Avkastning på eget kapital ^{1,2} , %	12,9	11,6			11,5			11,5	12,3		
Avkastning på eget kapital, %	13,9	11,6			11,1			12,3	12,2		

Valutakurser som använts för kv 4 2016 avseende poster i resultaträkningen: DKK 7,4453, NOK 9,2943 och SEK 9,4675.

¹ Exklusive engångsposter (kv 4 2015: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas kortinlösungsverksamhet till Nets på 176 mn euro före skatt, kv 2 2016: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas del av Visa Europe till Visa Inc. på 151 mn euro netto efter skatt, kv 4 2016: tillkommande kapitalvinst hänförlig till Visa på 22 mn euro före skatt).

² Exklusive engångsposter (kv 4 2015: omstruktureringkostnader på 263 mn euro före skatt, kv 4 2016: vinst i personalkostnader till följd av förändring av pensionsavtal i Norge på 86 mn euro före skatt).

För ytterligare information:

Casper von Koskull, vd och koncernchef, 010 157 10 20
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations, 072 235 0515

Torsten Hagen Jørgensen, ställföreträdande vd och Group COO, +45 5547 2200
Helga Baagøe, tf kommunikationschef, 072 141 1807

Nordea är en av Europas tio största universalbanker mätt i börsvärde, med cirka 11 miljoner kunder, 31 500 medarbetare och 600 kontor. Nordeaaktien är noterad på Nasdaq Stockholm, Nasdaq Helsingfors och Nasdaq Copenhagen. Vi har en bred expertis som erbjuder ett omfattande utbud av produkter, tjänster och lösningar inom bank, kapitalförvaltning och försäkring. I Nordea bygger vi förtroendefulla relationer genom vårt starka engagemang i både kunder och samhälle.

www.nordea.com

Vd har ordet

Affärsmiljö 2016*

2016 blev troligen det mest händelserika året i Nordeas historia. Fortsatt negativa räntor, osäkerhet kring regelverken och den digitala omställningen låg i fokus för sektorn. Det oväntade resultatet av både folkomröstningen i Storbritannien och presidentvalet i USA orsakade kortvarig turbulens på finansmarknaden, även om investerarna verkar ha vant sig vid geopolitisk osäkerhet.

Sedan 2010 har vi fått vänja oss vid allmänt låg tillväxt och exceptionellt låga räntor, vilket har medfört press på intäkterna och tvingat oss att arbeta ännu hårdare med effektivisering. Den globala BNP-tillväxten varierade mellan 2,4 och 4,4 procent, och för 2017 ligger förväntningarna kring 3 procent. Bland våra nordiska hemmamarknader fortsätter Sverige att utvecklas starkast. Vi räknar dock med att tillväxten avtar i Sverige, samtidigt som den väntas vända svagt uppåt på de övriga nordiska marknaderna.

Nordea har vidare sjösatt en betydande förändringsagenda, inklusive investeringar i en ny kärnbankplattform, en ny legal struktur, investeringar i regelefterlevnadsfunktioner och införandet av en ny affärskultur. Två viktiga milstolpar blev skapandet av den nya legala strukturen och lanseringen av ett fasträntekonto på den nya kärnbankplattformen.

Intäkterna sjönk med 1 procent från 2015, men steg med 5 procent från föregående kvartal.

Räntenettot minskade med 3 procent i lokala valutor från 2015, men steg med 2 procent från föregående kvartal i lokala valutor. De negativa räntorna tyngde inlåningsmarginalerna, vilket delvis uppvägdes av högre utlåningsmarginaler. Räntenettomarginalen förbättrades från 84 punkter under årets första kvartal till 90 punkter under fjärde kvartalet. Volymtillväxten förblev dämpad, men med en fortsatt efterfrågan på bolån i Sverige.

Avgifts- och provisionsintäkterna steg med 1 procent i lokala valutor jämfört med 2015. Ökningen härrörde främst från Asset Management, där intäkterna steg med 9 procent till följd av ökade volymer. Utvecklingen på 12-månadersbasis tog en positiv riktning under andra halvåret 2016. Inflödet under 2016 blev det högsta någonsin, 19,3 md euro, även om det minskade under fjärde kvartalet på grund av utflöde i Wholesale Distribution. Nordea befäste sin ledande ställning inom rådgivning till företag.

Kostnaderna steg med 5 procent i lokala valutor jämfört med 2015. Exklusive koncernprojekten blev ökningen 2 procent. K/I-talet steg till 50 procent, att jämföra med 47 procent 2015. Under fjärde kvartalet redovisade vi en vinst på 86 mn euro till följd av ändringar i ett pensionsavtal i Norge.

* Alla resultatsiffror är i lokala valutor och exklusive engångsposter

Vi räknar med en kostnadsökning på cirka 2-3 procent 2017 jämfört med redovisade kostnader 2016, och oförändrade kostnader 2018 jämfört med 2016.

Kreditkvaliteten var solid. Kreditförlusterna uppgick till 15 punkter varav 3 punkter var gruppvisa. Osäkra fordringar minskade med 3 procent från föregående kvartal.

Över 90 procent av förlusterna under fjärde kvartalet härrörde från exponeringar i olje- och offshoresektorn. Vi räknar med att kreditkvaliteten blir i stort sett oförändrad under kommande kvartal.

Avkastning på eget kapital var 11,5 procent 2016, ner från 12,3 procent 2015.

Kapitaltillväxten var fortsatt stark och kärnprimärkapitalrelationen förbättrades med 50 punkter till 18,4 procent, att jämföra med 17,9 procent under föregående kvartal. Kapitalpolicyn ligger fast: det vill säga att ha en buffert på 50-150 punkter över minimikravet. Bufferten ligger just nu cirka 100 punkter över det förväntade kravet för fjärde kvartalet 2016.

Nordeas styrelse föreslår en utdelning på 0,65 euro per aktie, att jämföra med den utbetalda utdelningen per aktie på 0,64 euro 2015. Utdelningskvoten minskade till 70 procent från 71 procent för 2015.

Från och med fjärde kvartalet 2016 delas Retail Banking upp i Personal Banking och Commercial & Business Banking. Uppdelningen gjordes för att ge ett tydligare kundfokus och för att anpassa oss till de snabba förändringarna i kundernas krav.

Den 2 januari 2017 genomfördes de gränsöverskridande fusionerna mellan Nordea Bank AB (publ) och dess dotterbanker i Danmark, Finland och Norge. Därmed överfördes dotterbankernas alla tillgångar och skulder till Nordea Bank AB (publ), och Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Norge ASA upplöstes. Bankverksamheten i Danmark, Finland och Norge bedrivs nu i filialer till Nordea Bank AB (publ). En enklare struktur minskar komplexiteten och gör det möjligt för oss att fokusera på att skapa ännu bättre kundupplevelser. Den stärker också bolagsstyrningen.

Vi räknar med att även 2017 blir händelserikt, och är redo att möta utmaningarna. Vår strategiska inriktning är tydlig. Vår starka balansräkning och robusta affärsmodell gör att vi kan fortsätta investera i vår plattform och därigenom förändra banken i grunden. Vi fortsätter att fokusera på att skapa en fullt ut digital plattform, förbättra kundnöjdheten och förändra organisationen. På det sättet ska vi bli bäst på regelefterlevnad, med en stark etik- och värderingskultur, och uppfylla våra åtaganden till samhället och skapa värde för våra kunder och aktieägare.

Casper von Koskull
vd och koncernchef

Resultaträkning

Mn euro	Lokal				Lokal				Lokal			
	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Förändr. %	valuta %	Kv 4 2015	Förändr. %	valuta %		Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Förändr. %	valuta %
Räntenetto	1 209	1 178	3	2	1 203	0	0		4 727	4 963	-5	-3
Avgifts- och provisionsnetto	867	795	9	9	821	6	6		3 238	3 230	0	1
Nettoresultat av poster till verkligt värde	498	480	4	5	421	18	20		1 715	1 645	4	4
Andelar i intresseföretags resultat	4	-2			3				112	39		
Ovriga rörelseintäkter	32	15			197				135	263		
Summa rörelseintäkter	2 610	2 466	6	6	2 645	-1	-1		9 927	10 140	-2	-1
Summa rörelseintäkter, exkl engångsposter¹	2 588	2 466	5	5	2 469	5	5		9 754	9 964	-2	-1
Personalkostnader	-687	-743	-8	-7	-956	-28	-28		-2 926	-3 263	-10	-9
Ovriga kostnader	-475	-389	22	23	-455	4	6		-1 646	-1 485	11	12
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-71	-51	39	30	-65	9	8		-228	-209	9	11
Summa rörelsekostnader	-1 233	-1 183	4	4	-1 476	-16	-16		-4 800	-4 957	-3	-2
Summa rörelsekostnader, exkl engångsposter²	-1 319	-1 183	11	11	-1 213	9	10		-4 886	-4 694	4	5
Resultat före kreditförluster	1 377	1 283	7	7	1 169	18	17		5 127	5 183	-1	0
Kreditförluster, netto	-129	-135	-4	-3	-142	-9	-6		-502	-479	5	9
Rörelseresultat	1 248	1 148	9	9	1 027	22	21		4 625	4 704	-2	-1
Rörelseresultat, exkl engångsposter^{1,2}	1 140	1 148	-1	-1	1 114	2	2		4 366	4 791	-9	-8
Skatt	-148	-260	-43	-43	-179	-17	-18		-859	-1 042	-18	-17
Periodens resultat	1 100	888	24	24	848	30	29		3 766	3 662	3	4

Volym, nyckeluppgifter³

Md euro	Lokal				Lokal			
	31 dec 2016	30 sep 2015	Förändr. %	valuta %	31 dec 2015	Förändr. %	valuta %	
Utlåning till allmänheten	317,7	325,6	-2	-3	340,9	-7	-7	
Utlåning till allmänheten, exkl repor	298,5	299,1	0	0	308,6	-3	-3	
In- och upplåning från allmänheten	174,0	187,4	-7	-7	189,0	-8	-8	
Inlåning från allmänheten, exkl repor	170,0	172,7	-2	-2	179,6	-5	-5	
Summa tillgångar	615,7	657,2	-6	-5	646,9	-5	-6	
Kapital under förvaltning	322,7	317,4	2		288,2	12		
Eget kapital	32,4	31,1	4		31,0	4		

Nyckeltal⁷

	Lokal		Lokal	
	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2015	Jan-dec 2015
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,27	0,22	0,21	0,93
EPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro	0,93	0,87	0,91	0,91
Aktiekurs ³ , euro	10,60	8,85	10,15	10,15
Totalavkastning, %	27,5	28,7	5,5	16,3
Föreslagen/ verkställd utdelning per aktie, euro	0,65	0,64	0,64	0,65
Eget kapital per aktie ³ , euro	8,03	7,69	7,69	8,03
Potentiellt antal utestående aktier ³ , miljoner	4 050	4 050	4 050	4 050
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	4 038	4 038	4 035	4 037
Avkastning på eget kapital, %	13,9	11,6	11,1	12,3
Avkastning på eget kapital, % exkl engångsposter ^{1,2}	12,9	11,6	11,5	11,5
K/I-tal, % exkl engångsposter ^{1,2}	51	48	49	50
Kreditförluster på årsbasis, punkter ⁴	16	16	17	15
Kärnprimärkapitalrelation, exkl Basel I golv ^{3,5} , %	18,4	17,9	16,5	18,4
Kärnprimärkapitalrelation, inkl Basel I golv ^{3,5} , %	11,5	11,3	10,8	11,5
Primärkapitalrelation, exkl Basel I golv ^{3,5} , %	20,7	20,1	18,5	20,7
Kapitaltäckningsgrad, exkl Basel I golv ^{3,5} , %	24,7	24,1	21,6	24,7
Primärkapital ^{3,5} , mn euro	27,6	27,4	26,5	27,6
Riskvägda tillgångar exkl Basel I golv ⁵ , md euro	133	136	143	133
Riskvägda tillgångar inkl Basel I golv ⁵ , md euro	216	218	222	216
Antal anställda (omräknat till heltidstjänster) ³	31 596	31 307	29 815	31 596
Economic capital ² , md euro	26,3	26,4	25,0	26,3
ROCAR ^{1,2,6} , %	15,5	13,2	14,0	13,4

¹ Exklusive engångsposter (kv 4 2015: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas kortinlösungsverksamhet till Nets på 176 mn euro före skatt, kv 2 2016: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas del av Visa Europe till Visa Inc. på 151 mn euro efter skatt, kv 4 2016: tillkommande kapitalvinst hänförlig till Visa på 22 mn euro före skatt).

² Exklusive engångsposter (kv 4 2015: omstrukturingskostnader på 263 mn euro före skatt, kv 4 2016: vinst i personalkostnader till följd av förändring av pensionsavtal i Norge på 86 mn euro före skatt).

³ Vid periodens slut.

⁴ Inklusive utlåning till allmänheten som redovisas i Tillgångar som innehas för försäljning.

⁵ Inklusive resultatet för perioden.

⁶ ROCAR har omräknats för kv 4 2015 och jan-dec 2015 på grund av ändrad definition.

⁷ För mer detaljerad information avseende nyckeltal som definierats som Alternativa nyckeltal, se <http://www.nordea.com/en/investor-relations/>.

Innehållsförteckning

Världsekonomin och finansmarknaden	5
--	---

Koncernens resultat och utveckling

Fjärde kvartalet 2016	6
Räntenetto.....	6
Avgifts- och provisionsnetto	7
Nettoresultat av poster till verkligt värde	8
Rörelseintäkter.....	8
Kostnader	9
Kreditförluster och kreditportföljen.....	10
Resultat	11
Helåret 2016 jämfört med helåret 2015	11
Övrig information	12
Kapitalposition och riskexponeringsbelopp.....	12
Balansräkning	13
Upplåning och likviditet.....	13
Förenklingen av Nordeas legala struktur	13
Baltikum	15
Händelser efter balansdagen	15
Kvartalsvis resultatutveckling, koncernen	16

Affärsområden

Finansiell information per affärsområde.....	17
Personal Banking.....	18
Commercial & Business Banking	24
Wholesale Banking.....	28
Wealth Management	32
Koncernfunktioner och övriga	36

Redovisning

Nordeakoncernen.....	38
Noter till redovisningen.....	42
Nordea Bank AB (publ)	63

Världsekonomin och finansmarknaden

Det sista kvartalet 2016 markerade slutet på ett år som präglades av politisk osäkerhet. I USA vann republikanernas kandidat Donald Trump presidentvalet. I Europa hölls en folkomröstning om grundlagsändringar i Italien. Nejsidan vann och det fick premiärminister Matteo Renzi att avgå i december. Villkoren kring Storbritanniens utträde ur EU är fortfarande inte klara. Världsekonomin utmärktes av låg tillväxt, låga investeringar, deflationstryck och minskad internationell handel. Inhemsk efterfrågan höll den europeiska tillväxten på en låg men stabil nivå på 1,7 procent på årsbasis. Europeiska centralbanken (ECB) försökte stimulera inflationen genom att förlänga sina stödköp av obligationer med nio månader till december 2017. Samtidigt minskar ECB stödbeloppet från mars månad. I USA steg den ekonomiska tillväxten till 1,7 procent på årsbasis tack vare ökade investeringar. Arbetsmarknaden var fortsatt stark och små tecken på ökat inflationstryck fick Federal Reserve att höja sin styrränta med 0,25 procent i december, vilket marknaden också hade räknat med. Tillväxtländerna hämmas fortsatt av svag handel, låga investeringar och den strukturella ekonomiska inbromsningen i Kina, där företagets framtidstro emellertid har stärkts. Finansmarknaden reagerade positivt på Donald Trumps valseger. Både räntor och aktiekurser steg. Marknaden hoppas på större finanspolitiska satsningar under Trumps presidentskap. Den amerikanska börsen noterade ett nytt topprekord under fjärde kvartalet 2016. Tillväxtländerna reagerade mer negativt på den amerikanska valutgången. De europeiska börserna steg med 9,6 procent under kvartalet och tog därmed igen årets nedgång. I USA steg börsen med 3,2 procent. Den amerikanska 10-årsräntan steg med hela 85 punkter medan den tyska 10-årsräntan steg med 33 punkter under kvartalet. Euron sjönk med 6,4 procent gentemot dollarn till 1,05.

Danmark

Den danska ekonomin växte med 1,1 procent under tredje kvartalet 2016. Hushållens konsumtion steg med 1,2 procent och exporten ökade med 1,4 procent under perioden. Den danska exporten har försvagats av en markant nedgång inom sjöfrakten samt minskad olje- och gasproduktion i Nordsjön. Bostadspriserna har däremot stigit, och lägre boräntor och högre sysselsättning bidrar till en bred prisökning. Den danska centralbanken lämnade sin styrränta oförändrad under fjärde kvartalet trots att den danska kronan steg mot euron. I december gjorde centralbanken ett mindre ingrepp på valutamarkanden för att hålla kvar den danska kronan inom det intervall som man vill hålla mot euron. Den danska börsen steg med 0,4 procent och den danska 10-årsräntan steg med 32 punkter till 0,30 procent. Skillnaden mot den tyska 10-årsräntan var stabil.

Finland

Den långsamma ekonomiska återhämtningen fortsatte i Finland med starkare konsumtion, större investeringar och ökad industriproduktion under tredje kvartalet. Förtroendet för ekonomin stärktes också under fjärde kvartalet. Den ekonomiska uppgången fick arbetslösheten att sjunka under fjärde kvartalet. Det är den inhemska efterfrågan som står för tillväxten. Exporten är däremot fortfarande dämpad. Besparingarna i den offentliga sektorn har minskat budgetunderskottet och de offentliga utgifterna, undantaget socialförsäkringsutgifterna. Inflationen var fortsatt låg, men steg ändå något. Den finska börsen steg med 3,2 procent under kvartalet. Den finska 10-årsräntan steg nästan parallellt med den tyska och noterade en uppgång med 0,34 procent under kvartalet.

Norge

BNP-statistiken för tredje kvartalet visar att den norska ekonomin bromsade in till följd av nedgången för oljeföretagen och företag som är beroende av oljesektorn. Den övriga ekonomiska utvecklingen var emellertid ganska god och arbetslösheten var stabil. Den negativa trenden i detaljhandeln såg ut att stabiliseras och detaljhandelsförsäljningen steg något under fjärde kvartalet. Bostadspriserna var fortsatt starka och steg med 11,5 procent på årsbasis i november. Den underliggande inflationen sjönk under hösten och låg på 2,6 procent i november. Under större delen av 2016 låg den strax över 3 procent. Norges Bank lämnade styrräntan på 0,5 procent oförändrad vid sitt decembermöte och signalerade att de inte ser något behov av ytterligare räntesänkningar. Den norska 10-årsräntan steg med 44,5 punkter till 1,63 procent. Den norska kronan försvagades med 2,0 procent i handelsviktade termer och den norska börsen steg med 11,9 procent.

Sverige

Den svenska tillväxten var fortsatt stark. BNP steg med 2,8 procent under tredje kvartalet och de viktigaste indikatorerna tyder på att tillväxten fortsatte att öka under fjärde kvartalet, om än i något lägre takt. Den inhemska efterfrågan ökar fortfarande på ett betryggande sätt, men exporten minskar. Sysselsättningen fortsatte stadigt uppåt men arbetslösheten minskade bara något till följd av det stora inflödet av ny arbetskraft. KPI-inflationen fortsatte uppåt med 1-1,4 procent (på årsbasis) och de stigande energipriserna bidrog till ökningen. De långsiktiga inflationsförväntningarna närmade sig inflationsmålet som ligger på 2 procent. Riksbanken lämnade sin styrränta oförändrad på -0,50 procent i december, men tillkännagav att man höjer sina stödköp av obligationer med 30 md kronor under första halvåret 2017. Den handelsviktade svenska kronan försvagades i början av fjärde kvartalet men tog sedan igen en stor del av tappet och slutade kvartalet på ett svagt minus. Den svenska börsen steg med 5,4 procent. Den svenska 10-årsräntan steg med 38 punkter till 0,54 procent till följd av ökade inflationsförväntningar och högre inflation internationellt.

Koncernens resultat och utveckling

Fjärde kvartalet 2016

Räntenetto

I lokala valutor steg räntenettet med 2 procent från förra kvartalet. Utlåningsmarginalerna steg och inlåningsmarginalerna var stabila.

Räntenettet i Personal Banking steg med 2 procent i lokala valutor från förra kvartalet till följd av högre marginaler på bolån i Danmark.

Räntenettet i Commercial & Business Banking steg med 1 procent i lokala valutor från förra kvartalet. Justerat för en engångspost förra kvartalet var räntenettet i stort sett oförändrat.

Räntenettet i Wholesale Banking sjönk med 2 procent i lokala valutor från förra kvartalet, främst på grund av lägre volymer som minskade med 1 procent i lokala valutor. Utlåningsmarginalerna steg något.

Räntenettet i Wealth Management ökade med 7 procent jämfört med förra kvartalet. Uppgången berodde på en positiv säsongseffekt, ökad utlåning samt högre marginaler på utlåningen.

Räntenettet i Group Corporate Centre ökade med 20 procent till 132 mn euro, att jämföra med 108 mn euro under förra kvartalet.

Utlåning

Exklusive repor var utlåningen till allmänheten oförändrad jämfört med förra kvartalet. I lokala valutor var den genomsnittliga utlåningen i stort sett oförändrad i Personal Banking, Commercial Banking and Wealth Management. En viss nedgång noterades i Wholesale Banking.

Inlåning

Exklusive repor minskade inlåningen från allmänheten med 2 procent i lokala valutor jämfört med förra kvartalet. Den genomsnittliga inlåningen i affärsområdena var stabil.

Räntenetto per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	
Personal Banking	544	536	520	512	520	1%	5%	2%	6%
Commercial & Business Banking	276	273	282	279	302	1%	-9%	1%	-9%
Wholesale Banking	203	204	209	214	251	0%	-19%	-2%	-19%
Wealth Management	30	28	28	26	36	7%	-17%	7%	-21%
Group Corporate Centre	132	108	125	131	102	22%	29%	-	-
Övrigt och eliminerings	24	29	8	6	-8	-17%		-	-
Totalt koncernen	1 209	1 178	1 172	1 168	1 203	3%	0%	2%	0%

Räntenettoförändring

Mn euro	kv4/kv3	Jan-dec 16/15
Räntenetto i början av perioden	1 178	4 963
Marginaldrivet räntenetto	13	-41
Utlåningsmarginal	13	62
Inlåningsmarginal	0	-103
Volymdrivet räntenetto	0	61
Utlåningsvolym	-1	56
Inlåningsvolym	1	5
Antal bankdagar	0	14
GCC	22	19
Övrigt*	-4	-289
Räntenetto i slutet av perioden	1 209	4 727

*av vilken valutaeffekt

7

-90

Avgifts- och provisionsnetto

Avgifts- och provisionsnettot steg med 9 procent i lokala valutor från förra kvartalet, främst till följd av en stark trend för sparande- och placeringsprovisioner.

Sparande- och placeringsprovisioner

Avgifts- och provisionsnettot från sparande och placeringar ökade med 10 procent i lokala valutor från förra kvartalet. Det förvaltade kapitalet fortsatte att öka, vilket inverkar positivt på kapitalförvaltnings- och livförsäkringsprovisionerna.

Affärsaktiviteten var relativt hög inom mäklari och corporate finance.

Under fjärde kvartalet uppgick de resultatbaserade ersättningarna till 16 mn euro, jämfört med 0 euro under förra kvartalet.

Nettoutflödet var 0,2 md euro på grund av utflöde i Wholesale Distribution.

Betalnings-, kort- och låneprovisioner

Avgifts- och provisionsnettot från utlåningen uppgick till 172 mn euro, vilket motsvarar en ökning med 2 procent i lokala valutor. Avgifts- och provisionsnettot från betalningar och kort ökade med 7 procent.

Avgifts- och provisionsnetto per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	kv4/kv3	kv4/kv4
Personal Banking	184	178	176	189	181	3%	2%	4%	2%	
Commercial & Business Banking	118	99	102	94	102	19%	16%	20%	16%	
Wholesale Banking	159	145	163	162	161	10%	-1%	9%	0%	
Wealth Management	422	383	378	338	384	10%	10%	9%	9%	
Group Corporate Centre	-5	-3	-2	-4	-6	-	-	-	-	
Övrigt och eliminerings	-11	-7	-13	-7	-1	-	-	-	-	
Totalt koncernen	867	795	804	772	821	9%	6%	9%	6%	

Avgifts- och provisionsnetto per kategori

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	kv4/kv3	kv4/kv4
Sparande och placeringar, netto	547	498	489	455	485	10%	13%	10%	13%	
Betalningar och kort, netto	138	129	130	127	137	6%	1%	7%	1%	
Utlåning, netto	172	169	175	177	182	2%	-5%	2%	-5%	
Övriga provisioner, netto	10	-1	10	13	17					
Totalt koncernen	867	795	804	772	821	9%	6%	9%	6%	

Förvaltad kapital, volymer och nettoflöden

Md euro	Nettoflöde					
	Kv4 16	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15
Nordiska retailfonder	59,2	0,9	56,6	54,1	53,2	54,5
Private Banking	100,2	0,4	97,6	93,2	92,2	93,6
Försäljning till institutionella kunder	91,7	-1,5	92,6	84,6	78,0	73,7
Life & Pensions	71,6	0,0	70,6	68,3	67,5	66,4
Summa	322,7	-0,2	317,4	300,2	290,9	288,2

Nettoresultat av poster till verkligt värde

Nettoresultat av poster till verkligt värde ökade med 4 procent från förra kvartalet till 498 mn euro (en uppgång med 18 procent jämfört med fjärde kvartalet 2015). Justeringar till verkligt värde höjde nettoresultatet med 127 mn euro till följd av högre räntor och positiv utveckling för ränteskillnaderna (en ökning från 11 mn euro under tredje kvartalet).

Kapitalmarknadsintäkter från kunder i Wholesale Banking, Personal Banking, Commercial & Business Banking och Private Banking

Intäkterna från den kunddrivna handeln på kapitalmarknaden ökade jämfört med förra kvartalet. Nettoresultat av poster till verkligt värde i affärsområdena ökade till 196 mn euro från 186 mn euro under förra kvartalet, främst till följd av säsongseffekter.

Life & Pensions

Nettoresultat av poster till verkligt värde i livförsäkringsverksamheten ökade med 14 mn euro till 67 mn euro under fjärde kvartalet.

Wholesale Banking, övrigt

Nettoresultat av poster till verkligt värde inom Wholesale Banking övrigt, det vill säga intäkter från riskhanteringen i kundtransaktioner, ökade till 183 mn euro från 147 mn euro under förra kvartalet. Under fjärde kvartalet höjdes nettoresultatet med 121 mn euro genom justeringar till verkligt värde som berodde på större ränteskillnader och lägre långräntor. Under tredje kvartalet gav justeringar till verkligt värde en positiv effekt på 19 mn euro.

Koncernfunktioner, övriga och elimineringar

Nettoresultat av poster till verkligt värde i Group Corporate Centre minskade till 30 mn euro från den ovanligt höga nivån, 130 mn euro, under tredje kvartalet. Det positiva resultatet under tredje kvartalet berodde främst på en omvärdering av innehavet en riskkapitalfond och omvärderingen av Danmarks Skibskredit.

Nettoresultat av poster till verkligt värde per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4
Personal Banking	22	27	33	22	25	-19%	-12%
Commercial & Business Banking	66	67	75	70	61	-1%	8%
Wholesale Banking exkl. övrigt	111	79	90	77	82	41%	35%
Wealth Mgmt exkl. Life	23	17	24	22	27	35%	-15%
Wholesale Banking, övrigt	183	147	80	36	108	24%	69%
Life & Pensions	67	53	60	86	65	26%	3%
Group Corporate Centre	29	129	46	25	31	-78%	-7%
Övrigt och elimineringar	-3	-39	-3	-6	22	-	-
Totalt koncernen	498	480	405	332	421	4%	18%

Resultatandelar i intresseföretag

Intäkterna från resultatandelar i intresseföretag uppgick till 4 mn euro, jämfört med -2 mn euro under förra kvartalet. Under fjärde kvartalet bokfördes ytterligare 4 mn i kapitalvinst från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe.

Summa rörelseintäkter

Rörelseintäkterna steg med 5 procent i lokala valutor från förra kvartalet till 2 588 mn euro, exklusive kapitalvinsten på 22 mn euro från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter uppgick till 32 mn euro jämfört med 15 mn euro under förra kvartalet. Under fjärde kvartalet bokfördes ytterligare 18 mn euro i kapitalvinst från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe.

Intäkter per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	
								kv4/kv3	kv4/kv4
Personal Banking	754	743	731	722	726	1%	4%	2%	5%
Commercial & Business Banking	469	445	465	454	469	5%	0%	6%	0%
Wholesale Banking	655	576	542	489	602	14%	9%	13%	9%
Wealth Management	538	488	498	480	523	10%	3%	10%	2%
Group Corporate Centre	154	234	171	153	129	-34%	19%	-	-
Övrigt och elimineringar	40	-20	149	-3	196	-	-	-	-
Totalt, inkl engångsposter	2 610	2 466	2 556	2 295	2 645	6%	-1%	6%	-1%
Totalt, exkl engångsposter ¹	2 588	2 466	2 405	2 295	2 469	5%	5%	5%	5%

¹ Engångsposter (kv4 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 22 mn euro före skatt, kv2 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 151 mn euro netto efter skatt, kv4 2015: vinst vid avyttring av Nordeas kortinlösenverksamhet till Nets om 176 mn euro).

Kostnader

Under fjärde kvartalet uppgick kostnaderna till 1 319 mn euro, exklusive engångsposter. Det motsvarar en ökning med 11 procent från förra kvartalet och en ökning med 10 procent jämfört med fjärde kvartalet 2015 i lokala valutor.

Personalkostnaderna minskade med 7 procent i lokala valutor jämfört med förra kvartalet, men steg med 4 procent exklusive ändringarna i pensionsavtalet i Norge.

Övriga kostnader ökade med 23 procent i lokala valutor, främst till följd av koncernövergripande projekt och satsningar inom regelefterlevnadsområdet.

Vi räknar med en kostnadsökning på cirka 2-3 procent i lokala valutor under 2017 jämfört med redovisade kostnader 2016, och att de blir oförändrade 2018 jämfört med 2016.

I slutet av fjärde kvartalet uppgick antalet anställda (omräknat till heltidstjänster) till 31 596, en ökning med 1 procent jämfört med förra kvartalet. Jämfört med fjärde kvartalet i fjol ökade antalet anställda med 6 procent. Ökningen jämfört med fjärde kvartalet 2015 beror främst på satsningen på regelefterlevnad och olika IT-projekt.

Kostnader för koncernprojekt som belastar resultaträkningen uppgick till 61 mn euro, jämfört med 29 mn euro under förra kvartalet. Vidare aktiverades kostnader om 109 mn euro jämfört med 91 mn euro under förra kvartalet.

K/I-talet uppgick till 51 procent, en ökning från 49 procent från fjärde kvartalet 2015.

Avskrivningarna steg med 29 procent jämfört med förra kvartalet och med 7 procent jämfört med samma kvartal 2015.

Rörelsekostnader

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	
								kv4/kv3	kv4/kv4
Personalkostnader	-687	-743	-756	-740	-956	-8%	-28%	-7%	-28%
Övriga kostnader	-475	-389	-396	-386	-455	22%	4%	23%	6%
Avskrivningar	-71	-51	-54	-52	-65	39%	9%	29%	7%
Omstruktureringskostnader	0	0	0	0	-263	-	-	-	-
Totalt, inkl engångsposter	-1 233	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	4%	-16%	4%	-16%
Totalt, exkl engångsposter ¹	-1 319	-1 183	-1 206	-1 178	-1 213	11%	9%	11%	10%

¹ Engångsposter (kv4 2016: vinst vid förändring av pensionsavtal i Norge om 86 mn euro, kv4 2015: omstruktureringskostnader om 263 mn euro).

Rörelsekostnader per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	
								kv4/kv3	kv4/kv4
Personal Banking	-446	-447	-425	-467	-453	0%	-2%	0%	-1%
Commercial & Business Banking	-242	-232	-256	-211	-225	4%	8%	5%	9%
Wholesale Banking	-254	-221	-229	-211	-250	15%	2%	15%	2%
Wealth Management	-207	-200	-201	-196	-203	4%	2%	2%	2%
Group Corporate Centre	-100	-59	-75	-57	-45	70%	123%	-	-
Övrigt och elimineringar	16	-24	-20	-36	-300	-	-	-	-
Totalt, inkl engångsposter	-1 233	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	4%	-16%	4%	-16%
Totalt, exkl engångsposter ¹	-1 319	-1 183	-1 206	-1 178	-1 213	11%	9%	11%	10%

¹ Engångsposter (kv4 2016: vinst vid förändring av pensionsavtal i Norge om 86 mn euro, kv4 2015: omstruktureringskostnader om 263 mn euro).

Påverkan av valutarörelser

Procentenheter	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 16/15
Intäkter	0	0	-1
Kostnader	0	-1	-1
Rörelseresultat	0	1	-1
Utlåning och inlåning	0	0	0

Kreditförluster

Kreditkvaliteten var fortsatt god. Återbetalningsförmågan var stabil bland både privatkunderna och företagskunderna under fjärde kvartalet. Avsättningar för kreditförluster minskade till 129 mn euro och kreditförlustrelationen låg kvar på 16 punkter (135 mn euro eller 16 punkter under förra kvartalet). Minskningen berodde på lägre gruppvisa reserveringar.

Jämfört med tredje kvartalet ökade de individuella avsättningarna i Corporate & Institutional Banking i Norge samt i Shipping, Oil & Offshore. 91 procent av kreditförlusterna under fjärde kvartalet var individuella förluster och 9 procent var gruppvisa reserveringar (under tredje kvartalet var utgjorde gruppvisa reserveringar 53 procent av kreditförlusterna).

Riskenivån är fortsatt hög i den del av kreditportföljen som avser olje- och offshorebolag och vi räknar inte med några förbättringar under de kommande kvartalen.

Under 2016 var kreditförlustrelationen 15 punkter. Vi räknar med en i stort sett oförändrad kreditkvalitet under de kommande kvartalen.

Kreditportfölj

Exklusive omvända repor uppgick utlåningen till allmänheten till 299 md euro i lokala valutor, exklusive verksamheten i Baltikum, vilket var oförändrat i lokala valutor jämfört med förra kvartalet.

Andelen osäkra fordringar var oförändrad jämfört med förra kvartalet och uppgick till 163 punkter av utlåningen. De osäkra fordringarna, brutto, minskade med 3 procent jämfört med förra kvartalet till 5 550 mn euro, främst till följd av avskrivningar. Reserveringskvoten var oförändrad jämfört med förra kvartalet och uppgick till 44 procent.

Kreditförluster och osäkra fordringar

Punkter av utlåningen	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15
Kreditförluster på					
årsbasis, koncernen	16	16	15	13	17
varav individuella	15	7	13	14	16
varav gruppvisa	1	9	2	-1	1
Personal Banking totalt ¹	-1	4	9	4	21
Banking Danmark ¹	-10	6	10	-6	21
Banking Finland ¹	3	3	6	5	12
Banking Norge ¹	0	1	3	2	2
Banking Sverige ¹	3	0	3	3	4
Banking Baltikum ¹	10	5	54	35	54
Commercial & Business					
Banking	17	24	18	20	3
Commercial Banking	19	22	6	15	-28
Business Banking	15	26	29	24	40
Corporate & Institutional Banking (CIB) ¹	40	9	17	37	55
Shipping, Offshore & Oil Services ¹	163	200	80	50	26
Banking Ryssland ¹	90	30	120	29	13
Andel osäkra fordringar,					
brutto, koncernen (punkter) ³	163	163	172	165	162
- betalande	58%	61%	60%	58%	62%
- ej betalande	42%	39%	40%	42%	38%
Reserveringsgrad, koncernen (punkter)	71	71	73	72	72
Reserveringskvot, koncernen ²	44%	44%	42%	43%	45%

¹ Negativt belopp är nettoåterföringar.

² Summa reserver i relation till osäkra fordringar, brutto.

³ 170 punkter under kv4 och kv3 2016, inklusive den baltiska verksamheten som tillgångar som innehas för försäljning. Affären förväntas vara genomförd omkring kv2 2017.

Resultat

Rörelseresultat

Exklusive engångsposter minskade rörelseresultatet med 1 procent i lokala valutor till 1 140 mn euro jämfört med förra kvartalet. Jämfört med fjärde kvartalet 2015 ökade rörelseresultatet med 2 procent.

Skatter

Skattekostnaden uppgick till 148 mn euro. Den effektiva skattesatsen var 11,9 procent jämfört med 22,6 procent under förra kvartalet. Minskningen berodde främst på återföringar av uppskjutna skattefordringar i den norska livförsäkringsverksamheten till följd av en omorganisation i fastighetsportföljen.

Periodens resultat

Periodens resultat för den kvarvarande verksamheten ökade med 24 procent jämfört med förra kvartalet i lokala valutor till 1 100 mn euro. Avkastningen på eget kapital ökade till 12,9 procent från 11,6 procent under förra kvartalet.

Resultatet per aktie efter utspädning var 0,27 euro för den totala verksamheten (0,22 euro under förra kvartalet).

Rörelseresultat per affärsområde

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val.	kv4/kv3	kv4/kv4
Personal Banking	310	281	271	241	193	10%	61%	11%	61%	
Commercial & Business Banking	193	164	173	202	238	18%	-19%	17%	-19%	
Wholesale Banking	305	284	257	222	296	7%	3%	7%	2%	
Wealth Management	331	288	297	284	320	15%	3%	15%	1%	
Group Corporate Centre	51	175	97	95	80	-71%	-36%	-	-	
Övrigt och eliminerings	58	-44	128	-38	-100	-	-	-	-	
Totalt, inkl engångsposter	1 248	1 148	1 223	1 006	1 027	9%	22%	9%	21%	
Totalt, exkl engångsposter ¹	1 140	1 148	1 072	1 006	1 114	-1%	2%	-1%	2%	

¹ Engångsposter (kv4 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 22 mn euro före skatt samt vinst vid förändring av pensionsavtal i Norge om 86 mn euro. Kv2 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 151 mn euro netto efter skatt. Kv4 2015: vinst vid avyttring av Nordeas kortinlösenverksamhet till Nets om 176 mn euro).

Helåret 2016 jämfört med helåret 2015

Intäkterna minskade med 1 procent i lokala valutor (-2 procent i euro) jämfört med förra året. Rörelseresultatet minskade med 8 procent i lokala valutor (-9 procent i euro) jämfört med förra året, exklusive engångsposter.

Intäkter

Räntenettot minskade med 3 procent i lokala valutor (-5 procent i euro) jämfört med 2015. Den genomsnittliga utlåningen och inlåningen i affärsområdena var oförändrad i lokala valutor jämfört med 2015.

Utlåningsmarginalerna steg med 2 punkter och inlåningsmarginalerna steg med 6 punkter jämfört med 2015.

Avgifts- och provisionsnettot ökade med 1 procent i lokala valutor (oförändrat i euro) jämfört med förra året.

Nettoresultat av poster till verkligt värde ökade med 4 procent i lokala valutor (4 procent i euro) jämfört med förra året.

Kostnader

Exklusive engångsposter steg kostnaderna med 5 procent i lokala valutor (4 procent i euro) jämfört med 2015 och uppgick till 4 886 mn euro. Personalkostnaderna minskade med 1 procent i lokala valutor, exklusive engångsposter.

Kreditförluster

Nettoavsättningar för kreditförluster ökade till 502 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 15 punkter (14 punkter under 2015).

Årets resultat

Årets resultat ökade med 4 procent i lokala valutor (3 procent i euro), till 3 766 mn euro.

Påverkan av valutarörelser

Valutarörelser bidrog till minskade intäkter och kostnader med 1 procentenhet. Valutarörelser minskade även utlåningen och inlåningen med 1 procentenhet jämfört med 2015.

Övrig information

Kapitalposition och riskexponeringsbelopp

Nordea-koncernens kärnprimärkapitalrelation ökade till 18,4 procent i slutet av fjärde kvartalet, från 17,9 procent i slutet av tredje kvartalet. Riskexponeringsbeloppet minskade med 3,0 md euro, främst till följd av lägre genomsnittlig riskvikt för företagskrediterna och en reducering av motpartsrisken. Kärnprimärkapitalet ökade med 0,1 md euro till följd av ett fortsatt starkt resultat efter utdelning och en ökning av immateriella tillgångar.

Primärkapitalrelationen ökade till 20,7 procent från 20,1 procent under förra kvartalet och den totala kapitalrelationen ökade från 24,1 till 24,7 procent.

Riskexponeringsbeloppet uppgick till 133,2 md euro, en minskning med 3,0 md euro jämfört med förra kvartalet. Minskningen berodde främst på lägre genomsnittlig riskvikt för företagskrediterna och en reducering av motpartsrisken till följd av marknadsutvecklingen. Detta motvägdes något av en ökning av den buffert som föreskrivs i artikel 3.

Kärnprimärkapitalet uppgick till 24,5 md euro, primärkapitalet uppgick till 27,6 md euro och kapitalbasen uppgick till 32,9 md euro. Kärnprimärkapitalet ökade med 0,1 md euro till följd av en fortsatt stark resultatutveckling. Baserat på övergångsreglerna i Basel I uppgick kapitalkravet till 17,3 md euro och den justerade kapitalbasen uppgick till 33,0 md euro.

Bruttosoliditeten uppgick till 5,0 procent inklusive resultatet, en ökning från 4,6 procent under tredje kvartalet. Bruttosoliditeten beräknas enligt den delegerade förordningen 2015/62.

I slutet av fjärde kvartalet uppgick det ekonomiska kapitalet till 26,3 md euro, en minskning med 0,1 md euro jämfört med slutet av tredje kvartalet. Minskningen berodde främst

på att kreditrisken sänktes med 0,3 md euro, vilket motvägdes av en ökning av immateriella tillgångar och eget kapital i Nordea Life & Pension. Kreditrisken minskade främst till följd av lägre genomsnittlig riskvikt för företagskrediterna i affärsområdena Commercial & Business Banking och Wholesale Banking

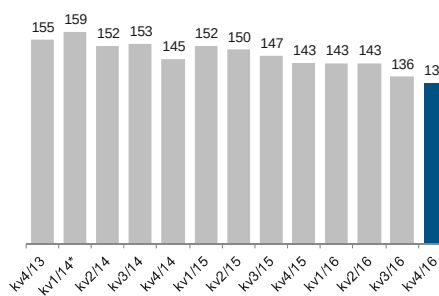
I slutet av fjärde kvartalet uppgick koncernens interna kapitalkrav till 14,6 md euro, vilket är en minskning med 0,2 md euro jämfört med förra kvartalet. Det interna kapitalkravet ska jämföras med kapitalbasen som uppgick till 32,9 md euro i slutet av fjärde kvartalet. Det interna kapitalkravet beräknas enligt kraven i pelare 1 och pelare 2. Ytterligare information finns i Capital and Risk Management Report.

Utvecklingen på regelområdet

Den 3 oktober publicerade Finansinspektionen ett pressmeddelande om Nordeas PD-estimat (bankens egen skattning av sannolikheten för fallissemang). Brister har upptäckts i Nordeas interna modeller och Finansinspektionen bedömer att PD-estimaten måste höjas och Nordeas kapitalbas utökas med 1,47 md euro. Tills dess att Nordea åtgärdar bristerna i de interna modellerna åläggs banken detta kapitalpåslag inom ramen för pelare 2.

Den 18 december meddelade Finansinspektionen att de kommit överens med de nordiska finansinspektionerna och Europeiska centralbanken om hur tillsynen av betydande filialer ska bedrivas i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Riskexponeringsbelopp (md euro), kvartalsvis utveckling

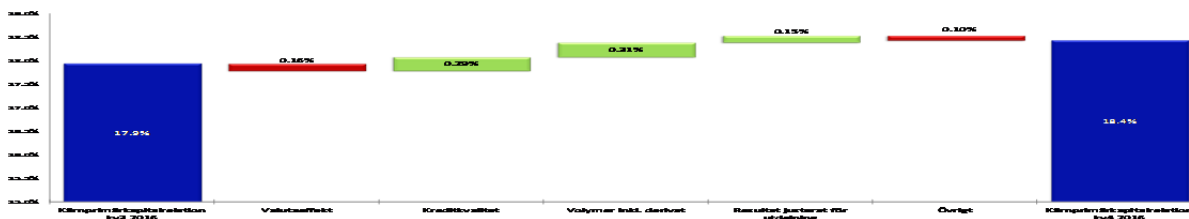

*Implementering av CRD IV

Kapitalrelationer

%	Kv4	Kv3	Kv2	Kv1	Kv4
	16	16	16	16	15
CRR/CRDIV					
Kärnprimärkapitalrelation	18,4	17,9	16,8	16,7	16,5
Primärkapitalrelation	20,7	20,1	18,9	18,7	18,5
Total kapitalrelation	24,7	24,1	22,1	21,8	21,6

Kärnprimärkapitalrelation, förändringar under kvartalet

Balansräkning

Tillgångarna i balansräkningen minskade med 41 md euro och tillgångar hänförliga till derivat var 11 md euro lägre än förra kvartalet. Minskningen berodde på omvärderingar av ränte- och valutaswappar.

Utlåningen till allmänheten sjönk med 8 md euro till 318 md euro. Minskningen berodde på omvända repor.

Övriga tillgångar minskade med 23 md euro under kvartalet.

Balansräkning

	Kv4	Kv3	Kv2	Kv1	Kv4
Md euro	16	16	16	16	15
Utlåning till kreditinstitut	9	13	10	12	11
Utlåning till allmänheten	318	326	345	343	341
Derivat	70	81	87	87	81
Räntebärande värdepapper	88	83	85	87	87
Övriga tillgångar	131	154	144	147	128
Summa tillgångar	616	657	671	676	647
Inlåning från kreditinstitut	38	58	64	59	44
Inlåning från allmänheten	174	187	196	203	189
Emitterade värdepapper	192	191	188	193	202
Derivat	69	77	83	87	80
Övriga skulder	111	113	110	105	101
Summa eget kapital	32	31	30	29	31
Summa skulder och eget kapital	616	657	671	676	647

Nordeas upplåning och likviditet

Under fjärde kvartalet emitterade Nordea 2,3 md euro i långfristig skuld, exklusive danska säkerställda obligationer och förlagslån, varav cirka 1,5 md euro i form av säkerställda finska, svenska och norska obligationer på marknader i och utanför Norden. En 7-årig säkerställd obligation på 1 md euro emitterades av det nybildade finska hypoteksbolaget Nordea Hypoteksbank.

Vid utgången av det fjärde kvartalet uppgick den långfristiga upplåningen andel av den totala upplåningen till cirka 82 procent.

Den kortsiktiga likviditetsrisken mäts med flera olika mått, och likviditetstäckningskvoten (LCR) är ett av dessa. LCR uppgick enligt den svenska finansinspektionens LCR-definition till 159 procent för Nordeakoncernen i slutet av fjärde kvartalet. I euro och dollar uppgick LCR vid samma tidpunkt till 334 procent respektive 221 procent. Enligt kapitalkravsförordningens LCR-definition uppgick Nordeakoncernens LCR till 165 procent i slutet av fjärde kvartalet. Nordeas likviditetsreserv består av likvida värdepapper som centralbankerna godtar som säkerhet och som har liknande egenskaper som värdepapper enligt Basel III/CRD IV. Dessa värdepapper uppgick till 69 md euro i slutet av fjärde kvartalet (65 md euro i slutet av tredje kvartalet).

Upplåning och likviditet

	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15
Andel långfristig upplåning	82%	82%	82%	83%	77%
LCR summa	159%	148%	155%	155%	161%
LCR i euro	334%	257%	270%	174%	303%
LCR i dollar	221%	253%	189%	230%	188%

Marknadsrisk

Den samlade marknadsrisken (VaR) i handelslagret uppgick till 16 mn euro, vilket var i stort sett oförändrat jämfört med förra kvartalet.

Den samlade marknadsrisken (VaR) i övrig verksamhet uppgick till 59 mn euro, vilket var marginellt högre än förra kvartalet (54 mn euro). Ökningen beror till största del på en ökning av ränterisken till följd av ett ökat innehav i danska bostadsobligationer i likviditetsreserven.

Handelslager

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15
Total risk, VaR	16	16	32	36	33
Ränterisk, VaR	12	15	29	34	32
Aktierisk, VaR	5	4	4	2	7
Valutarisk, VaR	4	4	6	10	4
Kreditspreadrisk, VaR	6	7	10	3	6
Diversifieringseffekt	42%	46%	36%	28%	32%

Övrig verksamhet

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15
Total risk, VaR	59	54	80	90	77
Ränterisk, VaR	58	53	75	90	76
Aktierisk, VaR	1	2	6	7	3
Valutarisk, VaR	5	4	20	3	3
Kreditspreadrisk, VaR	2	2	4	6	3
Diversifieringseffekt	10%	12%	25%	15%	10%

Nordeaaktien

Under fjärde kvartalet steg Nordeas aktiekurs från 85 kronor till 101,30 kronor på Nasdaq Stockholm.

Förenklingen av Nordeas legala struktur

I februari 2016 undertecknade styrelsen för Nordea Bank AB (publ), Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Norge ASA fusionsplaner som syftade till att omvandla dotterbankerna i Norge, Danmark och Finland till filialer till det svenska moderföretaget Nordea Bank AB (publ) genom gränsöverskridande fusioner.

Årsstämman i Nordea Bank AB (publ) beslutade den 17 mars 2016 att godkänna fusionsplanerna.

Alla övriga godkännanden som krävdes för att genomföra fusionerna mellan Nordea Bank AB (publ), Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Norge ASA, erhöles under 2016.

Som ett led i fusionsarbetet bildades ett nytt hypoteksbolag (Nordea Hypoteksbank Abp) i Finland den 1 oktober 2016. Det nya hypoteksbolaget ska ta över utgivningen av

säkerställda obligationer som tidigare sköttes av Nordea Bank Finland Abp.

Den 2 januari 2017 genomfördes de gränsöverskridande fusionerna mellan Nordea Bank AB (publ) och dess dotterbanker i Danmark, Finland och Norge. Därmed överfördes dotterbankernas alla tillgångar och skulder till Nordea Bank AB (publ), och Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Norge ASA upplöstes. Bankverksamheten i Danmark, Finland och Norge bedrivs nu i filialer till Nordea Bank AB (publ).

Den förenklade legala strukturen skapar förutsättningar för mer flexibilitet, ökad effektivitet och skalfördelar, och stärker bolagsstyrningen.

Kunder delägare i Nordea Liv & Pension i Danmark

Foreningen NLP, som representerar kunderna i Nordea Liv & Pension, har köpt 25 procent av aktiekapitalet i danska Nordea Liv & Pension, Livsforsikringsselskab A/S från Nordea Life Holding AB. Affären godkändes av den danska finansinspektionen och slutfördes den 10 januari 2017. Priset var 291 miljoner euro och den skattefria kapitalvinsten uppgick till cirka 120 mn euro. Kapitalvinsten bokförs i eget kapital när affären slutförs, alltså i januari 2017. Foreningen NLP har också investerat 125 mn euro i ett förlagslån som Nordea Liv & Pension emitterat. Lånet får räknas in i Nordea Liv & Pensions primärkapital.

Ändringar i pensionsavtalet i Norge

Till följd av vissa ändringar i den norska lagen om social- och pensionsförsäkring som nyligen trädde i kraft beslöt Nordea den 25 oktober att ändra pensionsavtalet med alla medarbetare i Norge födda 1958 eller senare från en förmånsbestämd pensionsplan till en avgiftsbestämd pensionsplan. Pensionsrätter som intjänats under den förmånsbestämda pensionsplanen har placerats i intjänade pensionsförmåner och redovisas även fortsättningsvis som pensionsförpliktelser eftersom de finns kvar i Nordeas balansräkning, men förpliktelserna har minskat eftersom antagandet om framtida löneökningar tagits bort. Detta medförde en engångsvinst (minskning av "Personalkostnader") på 86 mn euro, inklusive sociala avgifter under fjärde kvartalet 2016.

Visa Inc:s planerade förvärv av Visa Europe Ltd.

Under andra kvartalet 2016 bokförde Nordea en vinst på 151 mn euro efter skatt efter Visa Inc:s förvärv av Visa Europe. Under fjärde kvartalet 2016 avgjordes frågan om tilldelningen mellan länderna där Nordea verkar och efter detta har Nordea bokfört ytterligare 22 mn euro i vinst före skatt. Vinsten redovisas på raderna "Andelar i intresseföretags resultat" (97 mn euro, varav 93 mn euro efter skatt) och "Övriga rörelseintäkter" (76 mn euro, varav 58 mn efter skatt).

Utdelning

Styrelsen föreslår årsstämmen 2017 en utdelning på 0,65 euro per aktie (0,64 euro) och att avstämningsdag blir 20 mars. Detta motsvarar en utbetalningskvot på 70 procent av årets resultat. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 2 625 mn euro.

Första datum för notering exklusive utdelning är 17 mars. Utbetalningsdagen planeras till den 27 mars.

Bemyndigande att emittera konvertibler

Styrelsen föreslår att årsstämmen 2017 bemyndigar styrelsen att fatta beslut om emission av konvertibler, med eller utan företrädesrätt för befintliga aktieägare. Bemyndigandet innebär att aktiekapitalet kan ökas med maximalt 10 procent. Bemyndigandet kan utnyttjas vid ett eller flera tillfällen fram till nästa årsstämma.

Emission av konvertibler ska ske på marknadsmässiga villkor. Syftet med bemyndigandet är att möjliggöra en flexibel och effektiv anpassning av Nordeas kapitalstruktur till nya kapitaltäckningsregler.

Årsstämmen 2016 gav styrelsen bemyndigande att emittera konvertibler.

Vinstandelar och långsiktiga incitament

De tre kriterierna som avgör storleken på utbetalningen från vinstandelsprogrammet 2016 är avkastning på ekonomiskt kapital (ROCAR), avkastning på eget kapital (ROE) jämfört med konkurrenterna och kundnöjdhet (CSI). Om prestationskriterierna uppfylls blir kostnaden för programmet maximalt cirka 98 mn euro.

Avsättningen för Nordeas vinstandelsprogram och LTIP-program uppgick till 35 mn euro (86 mn euro 2015).

Prestationsbaserade löner

Prestationsbaserade löner i Nordea omfattar bonusar, rörliga lönedelar och EIP (executive incentive programme). För att Nordea ska kunna locka till sig och behålla medarbetare med hög kompetens inom områden som är direkt utsatta för internationell konkurrens såsom kapitalmarknadstransaktionerna, investmentbank-verksamheten, kapitalförvaltningen, den internationella private banking-verksamheten samt inom Treasury och förvaltning av finansiella tillgångar och skulder erbjuder Nordea prestationsbaserade löner i form av bonus till en utvald grupp medarbetare inom dessa områden.

Nordeas ambition är att erbjuda löner som är konkurrenskraftiga men inte marknadsledande.

Bonusavsättningarna under 2016 ökade till 192 mn euro (182 mn euro), varav ungefär 51 mn euro avser Sverige (58 mn euro). Lönekvoten, det vill säga personalkostnaderna inklusive fasta löner och bonus i relation till intäkterna, för områdena med bonus uppgick till 15,6 procent under 2016 jämfört med 16,7 procent under 2015. Nordea har därmed fortsatt avsevärt lägre lönekvoter än de flesta internationella konkurrenter. Bonusar i relation till koncernens intäkter var oförändrade och uppgick till 4,9 procent under 2016 jämfört med 4,9 procent 2015.

Rörliga lönedelar i andra områden eller enheter ökade till 92 mn euro under 2016 (89 mn euro). Det finns en övre gräns för Nordeas rörliga lönedelar, normalt tre fasta månadslöner.

Programmet EIP (executive incentive programme) ersätter från 2013 den rörliga lönedelen och LTIP för upp till 400 chefer. Under 2016 uppgick avsättningarna till 38 mn euro (55 mn euro).

Avsättningar för prestationsbaserade löner uppgick till 95 mn euro under fjärde kvartalet, en ökning från 84 mn euro under tredje kvartalet.

Baltikum

Den 25 augusti 2016 publicerade Nordea ett pressmeddelande om att Nordea och DNB tecknat avtal om att slå samman sina verksamheter i Estland, Lettland och Litauen för att skapa en ledande storbank i Baltikum med starka nordiska rötter. Den nya banken blir större, får en starkare geografisk närvaro och ett utökat produktutbud. Nordeas och DNB har 1 300 respektive 1 800 anställda, och 8 md respektive 5 md euro i tillgångar¹ i Baltikum. De främsta målen är att skapa en ledande storbank i Baltikum med kundfokus och nordiska rötter, att arbeta upp en oberoende verksamhet och upplåning samt att höja lönsamheten och avkastningen på eget kapital över tid.

Nordea och DNB är starkt engagerade i arbetet med att skapa den nya banken. Nordea och DNB ska få lika rösträtt i den sammanslagna banken och lika stor representation i styrelsen. Majoriteten av styrelseledamöterna, inklusive styrelseordföranden, ska vara oberoende. De ekonomiska ägarnivåerna kommer att spegla ägarnas respektive andel av eget kapital från deras bidrag till den sammanslagna banken vid tiden för affärens slutförande.

I anslutning till pressmeddelandets publiceringsdag omklassificerade Nordea tillgångarna och skulderna i den baltiska verksamheten till tillgångar och skulder som innehas för försäljning till bokfört värde. När affären slutförts kommer Nordeas investeringar i den nya banken att betraktas som ett intresseföretag i bokföringssyfte och kapitalandelsmetoden kommer att användas i koncernredovisningen.

Affären förutsätter myndigheternas godkännande, och väntas vara slutförd under andra kvartalet 2017. Bankerna fortsätter att vara konkurrenter och bedriva verksamhet oberoende av varandra till dess att alla myndighetsgodkännanden har erhållits.

¹ Baserat på utlåning till allmänheten.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Diskonteringsräntan som används för att diskontera framtida pensionsutbetalningar baseras på företagsobligationer med höga kreditbetyg, där en tillräckligt djup marknad existerar för sådana obligationer. Säkerställda hypoteksobligationer anses i detta sammanhang vara företagsobligationer. I länder där en dylik marknad inte existerar baseras diskonteringsräntan på statsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. I slutet av fjärde kvartalet var diskonteringsräntan 2,67 procent för Sverige, 2,75 procent för Norge, 1,50 procent för Finland och 1,92 procent för Danmark. Omvärderingseffekten på övrigt totalresultat uppgick till 256 mn euro under fjärde kvartalet.

Årsstämma

Nordeas årsstämma hålls torsdagen den 16 mars på City Conference Centre, Folkets Hus, i Stockholm kl. 13.00 lokal tid.

Händelser efter balansdagen

Försäljning av kreditportfölj i Ryssland

På grund av det vanskliga geopolitiska och ekonomiska läget fortsatte vi att minska våra risker och exponeringar i Ryssland, och fokusera enbart på tjänster till företag. Som framgick i vår tidigare kommunicerade strategi beslöt vi att sälja den befintliga portföljen med bolån och konsumtionslån. Vi upphörde med nyutlåningen i dessa segment redan 2014. Portföljens redovisade värde, som ingår i "Tillgångar som innehas för försäljning" i balansräkningen, uppgick till 228 mn euro den 31 december 2016. Försäljningen medförde en förlust på 14 mn euro som redovisas i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" under första kvartalet 2017. Köparen var SovCombank.

Kvartalsvis utveckling, koncernen

Mn euro	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 2 2016	Kv 1 2016	Kv 4 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Räntenetto	1 209	1 178	1 172	1 168	1 203	4 727	4 963
Avgifts- och provisionsnetto	867	795	804	772	821	3 238	3 230
Nettoresultat av poster till verkligt värde	498	480	405	332	421	1 715	1 645
Andelar i intresseföretags resultat	4	-2	101	9	3	112	39
Övriga rörelseintäkter	32	15	74	14	197	135	263
Summa rörelseintäkter	2 610	2 466	2 556	2 295	2 645	9 927	10 140
Allmänna administrationskostnader:							
Personalkostnader	-687	-743	-756	-740	-956	-2 926	-3 263
Övriga kostnader	-475	-389	-396	-386	-455	-1 646	-1 485
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-71	-51	-54	-52	-65	-228	-209
Summa rörelsekostnader	-1 233	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	-4 800	-4 957
Resultat före kreditförluster	1 377	1 283	1 350	1 117	1 169	5 127	5 183
Kreditförluster, netto	-129	-135	-127	-111	-142	-502	-479
Rörelseresultat	1 248	1 148	1 223	1 006	1 027	4 625	4 704
Skatt	-148	-260	-227	-224	-179	-859	-1 042
Periodens resultat	1 100	888	996	782	848	3 766	3 662
Resultat per aktie efter utspädning (DEPS), euro	0,27	0,22	0,25	0,19	0,21	0,93	0,91
DEPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro	0,93	0,87	0,84	0,83	0,91	0,93	0,91

Nordea

Affärsområden

	Nordeakoncernen														
	Personal Banking		Commercial & Business Banking		Wholesale Banking		Wealth Management		Group Corporate Centre		Koncernfunktioner, övrigt och elimineringar		Nordeakoncernen		
	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Kv 4 2016	Kv 3 2016	Förändr.
Mn euro															
Räntenetto	544	536	276	273	203	204	30	28	132	108	24	29	1 209	1 178	3%
Avgifts- och provisionsnetto	184	178	118	99	159	145	422	383	-5	-3	-11	-7	867	795	9%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	22	27	66	67	294	226	90	70	29	129	-3	-39	498	480	4%
Övriga rörelseintäkter	4	2	9	6	-1	1	-4	7	-2	0	30	-3	36	13	177%
Summa rörelseintäkter	754	743	469	445	655	576	538	488	154	234	40	-20	2 610	2 466	6%
Personalkostnader	-207	-210	-116	-122	-172	-155	-128	-125	-72	-69	8	-62	-687	-743	-8%
Övriga kostnader	-227	-225	-117	-102	-76	-62	-77	-73	-10	27	32	46	-475	-389	22%
Avskrivningar	-12	-12	-9	-8	-6	-4	-2	-2	-18	-17	-24	-8	-71	-51	39%
Summa rörelsekostnader	-446	-447	-242	-232	-254	-221	-207	-200	-100	-59	16	-24	-1 233	-1 183	4%
Kreditförluster	2	-15	-34	-49	-96	-71	0	0	0	0	-1	0	-129	-135	-4%
Rörelseresultat	310	281	193	164	305	284	331	288	51	175	58	-44	1 248	1 148	9%
K/I-tal, %	59	60	52	52	39	38	38	41	65	252	-	-	47	48	
ROCAR, %	13	12	10	8	11	10	38	35	-	-	-	-	15	13	
Economic capital	7 197	7 073	5 966	6 256	8 365	8 607	2 809	2 593	744	658	1 266	1 173	26 347	26 360	0%
Riskenxponeringsbelopp	31 495	31 671	33 041	35 186	48 564	50 491	5 977	5 730	5 676	5 276	8 404	7 837	133 157	136 191	-2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	12 248	12 128	6 082	6 152	4 059	4 089	3 640	3 692	3 423	3 154	2 144	2 092	31 596	31 307	1%
Volym, md euro:															
Utlåning till företag ¹	6,5	6,4	70,6	71,2	80,3	88,3	-	-	-	-	-0,7	-0,4	156,7	165,5	-5%
Bolån till privatkunder ²	127,7	126,8	6,9	7,0	0,2	0,2	7,2	7,1	-	-	-	-	142,0	141,1	1%
Konsumtionslån ²	20,7	20,9	2,3	2,4	-	-	4,3	3,9	-	-	-	-	27,3	27,2	0%
Summa utlåning	154,9	154,1	79,8	80,6	80,5	88,5	11,5	11,0	-	-	-0,7	-0,4	326,0	333,8	-2%
Inlåning från företag ³	6,9	6,2	36,0	34,6	47,1	58,1	-	-	-	-	-1,7	2,3	88,3	101,2	-13%
Inlåning från privatkunder ²	73,6	73,8	3,3	3,3	0,1	0,1	13,5	13,3	-	-	0	0	90,5	90,5	0%
Summa inlåning	80,5	80,0	39,3	37,9	47,2	58,2	13,5	13,3	-	-	-1,7	2,3	178,8	191,7	-7%

¹ För PeB: 5,4 md euro avser utlåning till företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 5,4 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

² För CBB: Commercial & Business Banking tillhandahåller privata utlåning och inlåning till vissa företagskunder.

³ För PeB: 3,4 md euro avser inlåning från företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 3,1 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

	Nordeakoncernen														
	Personal Banking		Commercial & Business Banking		Wholesale Banking		Wealth Management		Group Corporate Centre		Koncernfunktioner, övrigt och elimineringar		Nordeakoncernen		
	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	För-ändr.
Mn euro															
Räntenetto	2 112	2 162	1 110	1 215	830	1 018	112	121	496	385	67	62	4 727	4 963	-5%
Avgifts- och provisionsnetto	727	791	413	432	629	600	1 521	1 437	-14	-14	-38	-16	3 238	3 230	0%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	104	106	278	285	803	832	352	341	229	93	-51	-12	1 715	1 645	4%
Övriga rörelseintäkter	7	1	32	37	0	2	19	30	0	18	188	214	247	302	-18%
Summa rörelseintäkter	2 950	3 060	1 833	1 969	2 262	2 452	2 004	1 929	711	481	166	249	9 927	10 140	-2%
Personalkostnader	-854	-899	-486	-521	-625	-649	-500	-501	-286	-237	-175	-456	-2 926	-3 263	-10%
Övriga kostnader	-881	-846	-424	-391	-270	-285	-295	-295	57	140	167	192	-1 646	-1 485	11%
Avskrivningar	-50	-54	-31	-24	-20	-19	-9	-5	-62	-45	-56	-62	-228	-209	9%
Summa rörelsekostnader	-1 785	-1 799	-941	-936	-915	-953	-804	-801	-291	-142	-64	-326	-4 800	-4 957	-3%
Kreditförluster	-62	-145	-160	-171	-279	-158	0	-1	0	0	-1	-4	-502	-479	5%
Rörelseresultat	1 103	1 116	732	862	1 068	1 341	1 200	1 127	418	335	104	-77	4 625	4 704	-2%
K/I-tal, %	61	59	51	48	40	39	40	42	41	29	-	-	48	49	
ROCAR, %	12	12	9	13	10	13	36	37	-	-	-	-	13	15	
Economic capital	7 197	6 703	5 966	5 453	8 365	7 824	2 809	2 521	744	1 297	1 266	1 155	26 347	24 953	6%
Riskenxponeringsbelopp	31 495	30 942	33 041	38 256	48 564	51 413	5 977	5 669	5 676	8 174	8 404	8 840	133 157	143 953	-7%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	12 248	12 174	6 082	6 011	4 059	4 022	3 640	3 596	3 423	2 295	2 144	1 717	31 596	29 815	6%
Volym, md euro:															
Utlåning till företag ¹	6,5	6,2	70,6	70,7	80,3	99,1	-	-	-	-	-0,7	-0,5	156,7	175,5	-11%
Bolån till privatkunder ²	127,7	123,8	6,9	6,9	0,2	0,3	7,2	6,7	-	-	-	-	142,0	137,7	3%
Konsumtionslån ²	20,7	21,4	2,3	2,4	-	-	4,3	3,8	-	-	-	-	27,3	27,6	-1%
Summa utlåning	154,9	151,4	79,8	80,0	80,5	99,4	11,5	10,6	-	-	-0,7	-0,5	326,0	340,9	-4%
Inlåning från företag ³	6,9	6,1	36,0	37,4	47,1	57,3	-	-	-	-	-1,7	-1,0	88,3	99,8	-12%
Inlåning från privatkunder ²	73,6	73,3	3,3	3,2	0,1	0,1	13,5	12,6	-	-	-	-	90,5	89,2	1%
Summa inlåning	80,5	79,4	39,3	40,6	47,2	57,4	13,5	12,6	-	-	-1,7	-1,0	178,8	189,0	-5%

¹ För PeB: 5,4 md euro avser utlåning till företagskunder i Baltikum till dec 16 (dec 15: 5,2 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

² För CBB: Commercial & Business Banking tillhandahåller privata utlåning och inlåning till vissa företagskunder.

³ För PeB: 3,4 md euro avser inlåning från företagskunder i Baltikum under dec 16 (dec 15: 3,1 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

Personal Banking

Personal Banking hjälper Nordeas privatkunder via olika kanaler och erbjuder dem ett heltäckande utbud av finansiella tjänster och lösningar. Affärsområdet innefattar rådgivning, kundservice, olika kundkanaler, produktenheter, back-office och IT, och har en gemensam strategi, verksamhetsmodell och styrning på samtliga marknader. Vidare omfattar IT och de operativa funktionerna båda affärsområdena Personal Banking och Commercial & Business Banking.

Personal Banking har den största kundbasen i Norden och cirka 12 000 medarbetare betjänar de cirka 10 miljoner privatkunderna i Norden och Baltikum.

Nordeas verksamhet i Baltikum, som har både privat- och företagskunder, är en separat enhet inom Personal Banking.

Affärsutveckling

Digitala tjänster för privatkunder fortsätter att öka och allt fler kunder väljer att få rådgivning online. Under fjärde kvartalet hölls ett av sex möten online, och det totala antalet onlinemöten ökade med 26 procent jämfört med fjärde kvartalet 2015.

Behovet av onlinemöten tillgodoses också via våra onlinekontor, där vi nu har 305 rådgivare, en ökning med 200 rådgivare sedan årsskiftet. Onlinekontoren ökar tillgängligheten genom att kunderna får tillgång till ett team av rådgivare. Konceptet har mottagits väl av kunderna och breddas nu till att omfatta vårt fysiska kontorsnät.

Under fjärde kvartalet gick Nordea med i Mobile Pay-lösningen i Norge och Danmark, och kunde därmed erbjuda kunderna en användarvänlig transaktionslösning.

Nordea Koder-appen har nu nästan en halv miljon användare i Finland. Appen ersätter de papperskoder som används för att logga in och bekräfta transaktioner i nätbanken och mobilbanken. I december vann den pris som "Best Mobile Service 2016" i Finland.

Resultat

Intäkterna steg med 2 procent i lokala valutor från tredje kvartalet, med bidrag från både räntenetto och avgifts- och provisionsintäkter.

Kostnaderna var stabila från föregående kvartal, och minskade med 1 procent i lokala valutor jämfört med samma period förra året. Den fortsatta fokuseringen på effektivitet och omvandling av kontorsnätet uppvägde med god marginal inflationen och satsningarna på digitala lösningar och regelefterlevnad.

Intäkt- och kostnadsutvecklingen i kombination resulterade i en förbättring av K/I-talet med 3 procentenheter, från 62 till 59 procent.

Räntemarginalökningar i alla länder under fjärde kvartalet ledde till en ökning i räntenettot med 2 procent i lokala valutor från föregående kvartal.

Utlåningsvolymerna fortsatte att öka från tredje kvartalet, och även inlåningsvolymerna förbättrades från föregående kvartal.

Avgifts- och provisionsnettot ökade från föregående kvartal, till följd av högre aktivitet i alla länder.

Det ekonomiska kapitalet steg och riskexponeringsbeloppet sjönk från föregående kvartal. ROCAR uppgick till 13 procent, en ökning med 1 procentenhet från föregående kvartal.

Kreditförlusterna var svagt positiva under fjärde kvartalet, på grund av nettoåterföringar från föregående kvartal i framför allt Danmark. Detta bidrog till den 10-procentiga ökningen i rörelseresultatet jämfört med tredje kvartalet.

Personal Banking Danmark

Intäkterna steg med 4 procent jämfört med föregående kvartal, tack vare ökat räntenetto och ökade avgifts- och provisionsintäkter.

Refinansieringsaktiviteten var hög under fjärde kvartalet, vilket ledde till ökade provisionsintäkter från utlåning. De extremt låga räntorna får kunderna att flytta pengar från insättningskonton till placeringsprodukter, vilket speglas i ökade sparandeprovisioner.

Kostnaderna minskade med 3 procent från föregående kvartal. Den positiva utvecklingen på fastighetsmarknaden bidrar till ett minskat behov av kreditförlustavsättningar.

Kundernas efterfrågan på onlinetjänster ökade, och mer än 100 000 kunder har valt att bli kund hos något av de allt fler onlinekontoren.

Personal Banking Finland

Efter ett starkt tredje kvartal minskade intäkterna under fjärde kvartalet, till följd av engångsposter i såväl räntenettot som avgifts- och provisionsnettot.

Ut- och inlåningen ökade något under fjärde kvartalet, och utvecklades stabilt under året. Marginalerna förbättrades under fjärde kvartalet.

Markets intäkter återgick till samma nivå som under första kvartalet, efter två starkare kvartal.

Kostnadsutvecklingen var stabil trots fortsatta investeringar i online- och premiumkontor.

Kreditförlusterna förblev låga.

Personal Banking Norge

Intäkterna minskade med 4 procent i lokal valuta jämfört med föregående kvartal, främst på grund av lägre räntenetto och en stor engångspost under övriga intäkter under föregående kvartal. En ljuspunkt var att sparandeprovisionerna steg med 11 procent.

De genomsnittliga utlåningsvolymerna var oförändrade, medan utlåningsmarginalerna minskade på grund av ökade upplåningskostnader.

De genomsnittliga inlåningsvolymerna minskade med 1 procent i lokal valuta på grund av säsongseffekter, medan inlåningsmarginalerna var oförändrade.

Andelen kundmöten online blev rekordhög under kvartalet, 26 procent.

Kostnaderna utvecklades enligt plan och kreditförlusterna närmade sig noll, vilket tyder på en låg risk i utlåningsportföljen.

Personal Banking Sverige

I lokal valuta ökade affärsvolymerna jämfört med föregående kvartal, genom ökade utlånings- och inlåningsvolymerna.

Räntenettot ökade stadigt i lokal valuta, och provisionsnetto och övriga intäkter ökade kraftigt jämfört med föregående kvartal.

Det var främst den höga aktiviteten på sparandesidan som stod bakom den 13-procentiga ökningen i provisionsnetto och övriga intäkter.

Kostnaderna var i stort sett oförändrade.

Utbyggnaden av onlinekontor fortskred enligt plan.

Banking Baltikum

Intäkterna var 7 procent högre än under samma kvartal förra året, men sjönk något jämfört med den höga nivån under tredje kvartalet.

Avgifts- och provisionsintäkter steg med 19 procent tack vare ökad efterfrågan på sparprodukter, samt ett ökat antal transaktioner inom både privat- och företagssegmentet.

Intresset för riskhanteringslösningar fortsätter att vara stort bland kunderna, och gjorde dessa till en av de viktigaste källorna till intäktstillväxt på årsbasis.

Inlåningen ökade med 8 procent från föregående år, tack vare den fortsatta fokuseringen på husbankrelationer.

Ökningen i antalet anställda och kostnader under fjärde kvartalet berodde på den starka fokuseringen på regelefterlevnad och skärpta regelkrav.

Distributionsavtal med Wealth Management

Resultatet exklusive distributionsavtalet med Wealth Management är i överensstämmelse med principen om att alla intäkter, kostnader och kapital allokeras till den kundansvariga enheten. Denna princip harmoniserar med den interna ledningsrapporteringen och med den princip som tillämpas i alla övriga produktenheter i koncernen.

Personal Banking totalt

Mn euro	Kv4 16	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/2015	
								kv4/kv3 kv4/kv4			EUR	Lokal
Räntenetto	544	536	520	512	520	1%	5%	2% 6%	2 112	2 162	-2%	-1%
Avgifts- och provisionsnetto	184	178	176	189	181	3%	1%	4% 2%	727	791	-8%	-8%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	22	27	33	22	25	-19%	-13%	-19% -13%	104	106	-2%	-1%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	4	2	2	-1	0				7	1		
Summa intäkter inkl. allokeringar	754	743	731	722	726	1%	4%	2% 5%	2 950	3 060	-4%	-3%
Personalkostnader	-207	-210	-214	-223	-225	-2%	-8%	-1% -7%	-854	-899	-5%	-4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-227	-225	-199	-230	-216	1%	5%	2% 6%	-881	-846	4%	5%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-446	-447	-425	-467	-453	0%	-1%	0% -1%	-1 785	-1 799	-1%	0%
Resultat före kreditförluster	308	296	306	255	273	4%	13%	4% 13%	1 165	1 261	-8%	-7%
Kreditförluster	2	-15	-35	-14	-80				-62	-145	-57%	-57%
Rörelseresultat	310	281	271	241	193	10%	61%	11% 61%	1 103	1 116	-1%	0%
K/I-tal, %	59	60	58	65	62				61	59		
ROCAR, %	13	12	12	11	9				12	12		
Economic capital	7 197	7 073	7 171	6 962	6 703	2%	7%	2% 8%	7 197	6 703	7%	8%
Risikexponeringsbelopp	31 495	31 671	30 760	30 122	30 942	-1%	2%	-1% 2%	31 495	30 942	2%	2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	12 248	12 128	12 287	12 227	12 174	1%	1%	1% 1%	12 248	12 174	1%	1%
Volym, md euro:												
Utlåning till företag ¹	6,5	6,4	6,3	6,1	6,2	1%	3%	1% 4%	6,5	6,2	3%	4%
Bolån till privatkunder	127,7	126,8	125,9	125,0	123,8	1%	3%	1% 3%	127,7	123,8	3%	3%
Konsumtionslån	20,7	20,9	21,0	21,2	21,4	-1%	-3%	-1% -3%	20,7	21,4	-3%	-3%
Summa utlåning	154,9	154,1	153,2	152,3	151,4	0%	2%	0% 2%	154,9	151,4	2%	2%
Inlåning från företag ²	6,9	6,2	6,4	6,2	6,1	11%	12%	11% 12%	6,9	6,1	12%	12%
Inlåning från privatkunder	73,6	73,8	74,6	72,9	73,3	0%	0%	0% 1%	73,6	73,3	0%	1%
Summa inlåning	80,5	80,0	81,0	79,1	79,4	1%	1%	0% 2%	80,5	79,4	1%	2%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

¹ Varav 5,4 md euro avser utlåning till företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 5,4 md euro och kv4 15: 5,2 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

² Varav 3,4 md euro avser inlåning från företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 3,1 md euro och kv4 15: 3,1 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

Personal Banking total exklusive allokeringar enligt avtal med Wealth Management.

EURm	Kv4	Kv3	Kv2	Kv1	Kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal val	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/2015	
								kv4/kv3 kv4/kv4			EUR	Lokal
Räntenetto	544	537	520	511	519	1%	5%	2% 6%	2 112	2 162	-2%	-1%
Avgifts- och provisionsnetto	311	294	293	290	300	6%	4%	6% 5%	1 188	1 241	-4%	-4%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	22	27	33	22	25	-19%	-13%	-19% -13%	104	106	-2%	-1%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	4	2	2	-1	0				7	1		
Summa intäkter inkl. allokeringar	881	860	848	822	844	2%	4%	3% 5%	3 411	3 510	-3%	-2%
Personalkostnader	-207	-210	-214	-223	-225	-2%	-8%	-1% -7%	-854	-899	-5%	-4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-255	-254	-228	-259	-246	1%	4%	1% 4%	-996	-969	3%	3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-474	-476	-454	-495	-484	0%	-2%	0% -1%	-1 899	-1 923	-1%	-1%
Resultat före kreditförluster	407	384	394	327	360	6%	13%	6% 14%	1 512	1 587	-5%	-4%
Kreditförluster	2	-15	-35	-14	-80				-62	-145	-57%	-57%
Rörelseresultat	409	369	359	313	280	11%	46%	11% 47%	1 450	1 442	1%	2%
K/I-tal, %	54	55	54	60	57				56	55		
ROCAR, %	17	15	15	13	12				15	15		
Economic capital	7 663	7 541	7 636	7 424	7 132	2%	7%	2% 8%	7 663	7 132	7%	8%
Risikexponeringsbelopp	31 495	31 671	30 760	30 122	30 942	-1%	2%	-1% 2%	31 495	30 942	2%	2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	12 248	12 128	12 287	12 227	12 174	1%	1%	1% 1%	12 248	12 174	1%	1%
Volym, md euro:												
Utlåning till företag ¹	6,5	6,4	6,3	6,1	6,2	1%	3%	1% 4%	6,5	6,2	3%	4%
Bolån till privatkunder	127,7	126,8	125,9	125,0	123,8	1%	3%	1% 3%	127,7	123,8	3%	3%
Konsumtionslån	20,7	20,9	21,0	21,2	21,4	-1%	-3%	-1% -3%	20,7	21,4	-3%	-3%
Summa utlåning	154,9	154,1	153,2	152,3	151,4	0%	2%	0% 2%	154,9	151,4	2%	2%
Inlåning från företag ²	6,9	6,2	6,4	6,2	6,1	11%	12%	11% 12%	6,9	6,1	12%	12%
Inlåning från privatkunder	73,6	73,8	74,6	72,9	73,3	0%	0%	0% 1%	73,6	73,3	0%	1%
Summa inlåning	80,5	80,0	81,0	79,1	79,4	1%	1%	0% 2%	80,5	79,4	1%	2%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

¹ Varav 5,4 md euro avser utlåning till företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 5,4 md euro och kv4 15: 5,2 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

² Varav 3,4 md euro avser inlåning från företagskunder i Baltikum under kv4 16 (kv3 16: 3,1 md euro och kv4 15: 3,1 md euro). Övrig utlåning avser PeB kunder som både har privat- och företagsaffärer.

Personal Banking Danmark

Mn euro	kv4 16	kv3 16	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	156	150	148	149	146	4%	7%	603	612	-2%
Avgifts- och provisionsnetto	40	37	32	49	42	8%	-4%	158	205	-23%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	3	3	2	1	1	-2%	126%	9	-1	
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-1	0	-1	0	-1		27%	-2	-1	9%
Summa intäkter inkl. allokeringar	198	190	181	199	188	4%	5%	768	815	-6%
Personalkostnader	-44	-43	-40	-42	-41	3%	8%	-169	-176	-4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-88	-92	-94	-90	-95	-5%	-7%	-364	-374	-3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-135	-138	-138	-136	-139	-3%	-3%	-547	-564	-3%
Resultat före kreditförluster	63	52	43	63	49	22%	28%	221	251	-12%
Kreditförluster	10	-6	-10	6	-21			0	-50	-98%
Rörelseresultat	73	46	33	69	28	61%	159%	221	201	9%
K/I-tal, %	68	73	76	68	74			71	69	
ROCAR, %	16	10	7	16	6			12	10	
Economic capital	1 370	1 391	1 428	1 368	1 358	-2%	1%	1 370	1 358	1%
Riskexponeringsbelopp	8 643	8 780	8 855	8 547	9 065	-2%	-5%	8 643	9 065	-5%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	2 372	2 363	2 471	2 431	2 422	0%	-2%	2 372	2 422	-2%
Volym, md euro:										
Utlåning till företag	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0%	-6%	0,3	0,3	-6%
Bolån till privatkunder	29,5	29,5	29,5	29,4	29,4	0%	0%	29,5	29,4	0%
Konsumtionslån	9,6	9,8	9,9	10,0	10,2	-3%	-6%	9,6	10,2	-6%
Summa utlåning	39,4	39,7	39,8	39,7	39,9	-1%	-1%	39,4	39,9	-1%
Inlåning från företag	2,4	2,1	2,1	2,1	2,0	11%	18%	2,4	2,0	18%
Inlåning från privatkunder	21,8	22,1	22,4	21,7	22,0	-1%	-1%	21,8	22,0	-1%
Summa inlåning	24,2	24,2	24,5	23,8	24,0	0%	1%	24,2	24,0	1%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Personal Banking Finland

Mn euro	kv4 16	kv3 16	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	94	96	95	96	104	-1%	-9%	381	432	-11%
Avgifts- och provisionsnetto	44	50	47	46	43	-13%	3%	187	196	-4%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	6	7	8	6	7	-16%	-26%	27	28	-7%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	1	1	1	-1	1	23%	6%	2	2	-41%
Summa intäkter inkl. allokeringar	145	154	151	147	155	-6%	-6%	597	658	-9%
Personalkostnader	-34	-36	-39	-37	-34	-4%	0%	-146	-148	-2%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-72	-70	-71	-68	-70	2%	3%	-281	-271	4%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-108	-108	-113	-107	-106	0%	1%	-436	-428	2%
Resultat före kreditförluster	37	46	38	40	49	-19%	-23%	161	230	-30%
Kreditförluster	-2	-2	-5	-4	-9	29%	-77%	-13	-22	-42%
Rörelseresultat	35	44	33	36	40	-21%	-10%	148	208	-28%
K/I-tal, %	75	70	75	73	68			73	65	
ROCAR, %	9	12	9	11	13			10	17	
Economic capital	1 173	1 147	1 112	1 058	970	2%	21%	1 173	970	21%
Riskexponeringsbelopp	6 235	6 280	6 267	6 037	6 266	-1%	-1%	6 235	6 266	-1%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	2 852	2 850	2 960	2 951	2 935	0%	-3%	2 852	2 935	-3%
Volym, md euro:										
Utlåning till företag	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0%	10%	0,1	0,1	10%
Bolån till privatkunder	26,0	25,9	25,8	25,7	25,8	0%	1%	26,0	25,8	1%
Konsumtionslån	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	0%	0%	5,3	5,3	0%
Summa utlåning	31,4	31,3	31,2	31,1	31,2	0%	1%	31,4	31,2	1%
Inlåning från företag	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	3%	15%	0,6	0,6	15%
Inlåning från privatkunder	19,9	19,7	19,9	19,7	19,8	1%	0%	19,9	19,8	0%
Summa inlåning	20,5	20,4	20,6	20,4	20,4	1%	1%	20,5	20,4	1%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Personal Banking Norway

	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4			Föränd. lokal valuta		Jan- dec	Jan- dec	2016/2015	
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	EUR	Lokal
Räntenetto	76	76	80	70	73	1%	3%	-2%	-1%	302	348	-13%	-10%
Avgifts- och provisionsnetto	20	22	23	20	23	-9%	-12%	-11%	-10%	85	86	-1%	7%
Nettores. av poster till verkligt värde	3	4	4	3	4	-43%	-36%	-46%	-41%	14	26	-48%	-46%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	3	1	0	-1	0					3	-1		
Summa intäkter inkl. allokeringar	102	103	107	92	100	-1%	2%	-4%	-2%	404	459	-12%	-8%
Personalkostnader	-19	-18	-18	-17	-19	4%	-3%	1%	-6%	-72	-77	-7%	-4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-40	-40	-41	-37	-38	0%	4%	-3%	2%	-158	-156	0%	5%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-59	-59	-59	-55	-58	1%	1%	-2%	-1%	-232	-237	-2%	2%
Resultat före kreditförluster	43	44	48	37	42	-4%	2%	-7%	-2%	172	222	-22%	-18%
Kreditförluster	0	-1	-2	-1	-1					-4	-4	15%	20%
Rörelseresultat	43	43	46	36	41	-1%	4%	-3%	0%	168	218	-23%	-19%
K/I-tal, %	58	57	55	60	58					57	52		
ROCAR, %	12	12	13	10	11					12	15		
Economic capital	1 158	1 138	1 054	1 015	1 139	2%	2%	3%	-4%	1 158	1 139	2%	-4%
Riskenxponeringsbelopp	5 080	5 081	4 818	4 787	4 894	0%	4%	1%	-2%	5 080	4 894	4%	-2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	922	934	944	921	915	-1%	1%	-1%	1%	922	915	1%	1%
Volym, md euro:													
Utlåning till företag	0	0	0	0	0,1	-31%	42%	-30%	34%	0	0,1	42%	34%
Bolån till privatkunder	26,4	26,7	25,7	25,0	24,2	-1%	9%	0%	3%	26,4	24,2	9%	3%
Konsumtionslån	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1	1%	12%	2%	6%	1,3	1,1	12%	6%
Summa utlåning	27,7	28,0	26,9	26,2	25,4	-1%	9%	0%	3%	27,7	25,4	9%	3%
Inlåning från företag	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	1%	5%	2%	-1%	0,3	0,3	5%	-1%
Inlåning från privatkunder	8,5	8,7	8,8	8,2	8,1	-3%	5%	-2%	-1%	8,5	8,1	5%	-1%
Summa inlåning	8,8	9,1	9,1	8,6	8,4	-3%	5%	-1%	-1%	8,8	8,4	5%	-1%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Personal Banking Sweden

	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4			Föränd. lokal valuta		Jan- dec	Jan- dec	2016/2015	
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	EUR	Lokal
Räntenetto	179	180	169	165	148	0%	21%	3%	26%	693	597	16%	17%
Avgifts- och provisionsnetto	62	57	63	65	62	9%	1%	13%	3%	247	255	-3%	-3%
Nettores. av poster till verkligt värde	7	6	8	5	10	12%	-31%	14%	-28%	26	38	-31%	-30%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	0	0	1	0	0	-70%	-11%	-64%	15%	1	0		
Summa intäkter inkl. allokeringar	248	243	241	235	220	2%	13%	5%	17%	967	890	9%	9%
Personalkostnader	-35	-35	-36	-38	-38	-1%	-10%	2%	-5%	-144	-151	-6%	-4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-73	-70	-77	-76	-72	4%	1%	6%	5%	-296	-280	6%	7%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-109	-107	-115	-116	-112	2%	-3%	5%	1%	-447	-439	2%	3%
Resultat före kreditförluster	139	136	126	119	108	3%	29%	6%	34%	520	451	15%	16%
Kreditförluster	-4	0	-3	-3	-5		-27%		-25%	-10	-16	-40%	-40%
Rörelseresultat	135	136	123	116	103	0%	32%	3%	37%	510	435	17%	18%
K/I-tal, %	44	44	48	49	51					46	49		
ROCAR, %	18	19	18	18	16					18	18		
Economic capital	2 359	2 327	2 124	2 109	1 950	1%	21%	1%	26%	2 359	1 950	21%	26%
Riskenxponeringsbelopp	4 977	5 312	4 917	4 986	5 025	-6%	-1%	-7%	3%	4 977	5 025	-1%	3%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	2 119	2 121	2 171	2 174	2 185	0%	-3%	0%	-3%	2 119	2 185	-3%	-3%
Volym, md euro:													
Utlåning till företag	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	6%	6%	6%	11%	0,6	0,6	6%	11%
Bolån till privatkunder	43,2	42,1	42,3	42,3	41,8	3%	3%	2%	8%	43,2	41,8	3%	8%
Konsumtionslån	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3	0%	-6%	0%	-2%	4,1	4,3	-6%	-2%
Summa utlåning	47,9	46,7	47,1	47,2	46,7	3%	3%	2%	7%	47,9	46,7	3%	7%
Inlåning från företag	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	4%	-15%	3%	-12%	0,1	0,1	-15%	-12%
Inlåning från privatkunder	22,1	21,9	22,3	22,0	22,1	1%	0%	0%	4%	22,1	22,1	0%	4%
Summa inlåning	22,2	22,0	22,4	22,1	22,2	1%	0%	0%	4%	22,2	22,2	0%	4%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Banking Baltikum

Mn euro	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	37	38	38	36	37	-2%	0%	149	145	1%
Avgifts- och provisionsnetto	11	9	9	8	9	21%	19%	37	33	11%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	4	8	6	5	3	-46%	43%	23	14	68%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	1	0	0	0	0			1	0	
Summa intäkter inkl. allokeringar	53	55	53	49	49	-4%	7%	210	192	9%
Personalkostnader	-7	-7	-7	-7	-7	7%	10%	-28	-27	6%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-19	-15	-16	-13	-18	30%	8%	-63	-62	3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-26	-22	-24	-19	-24	22%	8%	-91	-87	4%
Resultat före kreditförluster	27	33	29	30	25	-21%	5%	119	105	13%
Kreditförluster	-2	-1	-11	-7	-11	132%	-80%	-21	-13	63%
Rörelseresultat	25	32	18	23	14	-25%	76%	98	92	5%
K/I-tal, %	49	40	45	39	49			43	45	
ROCAR, %	9	13	7	9	6			10	10	
Economic capital	786	777	795	788	704	1%	12%	786	704	12%
Riskenxponeringsbelopp	4 831	4 849	5 051	5 028	4 954	0%	-2%	4 831	4 954	-2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	854	820	781	799	790	4%	8%	854	790	8%
Volym, md euro:										
Utlåning till företag	5,4	5,4	5,2	5,2	5,2	1%	3%	5,4	5,2	3%
Utlåning till privatkunder	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	1%	4%	2,6	2,5	4%
Konsumtionslån	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	1%	9%	0,4	0,4	9%
Summa utlåning	8,4	8,4	8,2	8,1	8,1	1%	4%	8,4	8,1	4%
Inlåning från företag	3,4	3,1	3,1	3,0	3,1	14%	10%	3,4	3,1	10%
Inlåning från privatkunder	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	3%	5%	1,4	1,3	5%
Summa inlåning	4,8	4,4	4,4	4,3	4,4	11%	8%	4,8	4,4	8%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar.

Personal Banking, övrigt

Mn euro	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	2	-4	-10	-4	12		-95%	-16	28	
Avgifts- och provisionsnetto	7	3	2	1	2	170%	85%	13	16	-25%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-1	-1	5	2	0			5	1	188%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	0	0	1	1	0		104%	2	1	-30%
Summa intäkter inkl. allokeringar	8	-2	-2	0	14		-38%	4	46	-87%
Personalkostnader	-68	-71	-74	-82	-86	-6%	-21%	-295	-320	-7%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	65	62	100	54	77	2%	-17%	281	297	-5%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-9	-13	24	-34	-14	-31%	-28%	-32	-44	-23%
Resultat före kreditförluster	-1	-15	22	-34	0	-89%		-28	2	
Kreditförluster	0	-5	-4	-5	-33	-97%	-100%	-14	-40	-68%
Rörelseresultat	-1	-20	18	-39	-33	-91%	-95%	-42	-38	9%
Economic capital	351	293	658	624	582	20%	-40%	351	582	-40%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	3 129	3 040	2 960	2 951	2 927	3%	7%	3 129	2 927	7%

Commercial & Business Banking

Commercial & Business Banking bildades när Retail Banking delades upp. Affärsområdet består av Commercial Banking, Business Banking, Transaction Banking och Digital Banking.

Commercial & Business Banking arbetar med en relationsbaserad servicemodell med ett kundcentrerat värdeerbjudande till våra företagskunder. Vår strategi är att vara pålitliga, relevanta och lätta för våra kunder att ha att göra med.

Commercial & Business Banking har över 6 000 medarbetare.

Commercial Banking inriktar sig på de stora företagskunderna, och Business Banking på de små och medelstora. Båda enheterna har verksamhet i Danmark, Sverige, Norge och Finland, och betjänar över 600 000 företagskunder via ett kontorsnät med över 300 fysiska kontor och onlinekontor över hela Norden.

Commercial & Business Banking omfattar även Transaction Banking, som inriktar sig på både privat- och företagskunder i alla delar av koncernen. Enheter omfattar Cards, Trade Finance, Nordea Finance och Cash Management.

Digital Banking har cirka 600 medarbetare som arbetar med digitala tjänsterna för både Personal Bankings och Commercial & Business Bankings kunder.

Affärsutveckling

Fjärde kvartalet innehöll en rad nya tjänster och lanseringar, däribland Nordea Trade Portal, Nordea Trade Club och partnerskapet med MobilePay. Vårt mål är att alltid ha en helhetssyn i vår rådgivning i alla kundkanaler, och dra nytta av våra omfattande erfarenheter och data. Till följd av kundernas förändrade beteende har vi öppnat ett antal nya onlinekontor och förbättrat våra verktyg för att erbjuda rådgivning på distans, så att kunderna kan få råd var och när det passar dem. Nordea Trade Portal och Trade Club erbjuder stöd till kunder som vill ta sig in på nya marknader och hitta affärspartners inom nya områden. Tjänsterna erbjuds kostnadsfritt till alla våra företagskunder.

Samarbete med MobilePay gör det lättare för företagen att hantera sina betalningar och ger dem tillgång till den mest omfattande betalningsplattformen på marknaden.

Vi lanserade Online Onboarding i Finland, som gör att man snabbt och smidigt kan bli kund i Nordea.

Vi införde negativa inlåningsräntor för de flesta företagskunder i Danmark, till följd av marknadsläget. Vår förväntan är att detta kan bli långvarigt, och av det skälet för vi en aktiv dialog med kunderna om alternativa sätt att investera överskottskapital.

Transaction Banking

Med över 3 000 medarbetare erbjuder Transaction Banking tjänster till privat- och företagskunder över hela Norden. Tjänsterna utgörs av betalningslösningar, butiks lösningar,

finansiering i leverantörskedjan och hantering av rörelsekapital: leasing, factoring och handelsfinansiering.

I fokus under fjärde kvartalet var att förbättra kundupplevelsen, innovation samt efterlevnad av EU-regler. Fjärde kvartalet innehöll ett antal lanseringar, som till exempel TF Global, NordeaPay och Nordea Startup Accelerator.

TF Global är den nya Trade Finance-portalen med ett nytt användargränssnitt för att förbättra kundupplevelsen och en ny bakomliggande systemlösning för att öka effektiviteten och snabba upp leveransen till kund.

NordeaPay lanserades i Finland för att förse kunderna med bland annat en elektronisk plånbok och möjlighet att göra P2P-betalningar. E-plånböckerna spelar en viktig roll för kortbaserade mobila betalningar i butik. Tjänsten håller på att slå igenom i Norden och lockar till sig volymer i den snabbt växande in-app- och e-handelsverksamheten.

Nordea Startup Accelerator är ett tre månader långt program för utbildning och utveckling. Programmet samlade 14 deltagande team under 2016. Nordea Startup Accelerator drivs av Group Digital med starkt stöd från Transaction Banking och i samarbete med Nestholma. Syftet är att utforska nya sätt att driva den digitala utvecklingen och hitta nya verktyg för att påskynda innovationstakten i banken och erbjuda kunderna nya lösningar.

Vi lanserade en ny global plattform för leasingavtal, med början i Finland. Plattformen kommer att leda till förbättrade leveranser till kunderna genom bland annat snabbare handläggning och bättre rapportering.

Corporate Access och Corporate Netbank omfattar nu även filöverföringar för leverantörsskulder och avgående betalningar i XML-format (i enlighet med SEPA-standarder), och gör att kunderna inte behöver bokföra själva.

Resultat

Intäkterna ökade med 5 procent från tredje kvartalet, främst tack vare ett rekordhøgt avgifts- och provisionsnetto. Räntenettot förbättrades med 1 procent från föregående kvartal, allteftersom initiativ för att öka marginalerna slog igenom på både utlåningen och inlåningen. Utlåningsvolymerna fortsatte att minska något, medan inlåningsvolymerna ökade med 4 procent från föregående kvartal.

Avgifts- och provisionsnettot ökade med 19 procent från tredje kvartalet, med bidrag från alla länder och segment. Nettoresultat av poster till verkligt värde minskade med 1 procent från föregående kvartal, men ökade med 9 procent jämfört med fjärde kvartalet förra året.

Kostnaderna var säsongsmässigt höga och steg med 4 procent från föregående kvartal. Kreditförlusterna minskade med 29 procent och rörelseresultatet ökade med 17 procent jämfört med tredje kvartalet.

Det ekonomiska kapitalet minskade med 5 procent från föregående kvartal. Riskexponeringsbeloppet minskade med 6 procent, vilket ledde till en ökning i ROCAR från 8 procent till 10 procent.

Commercial Banking – resultat

Intäkterna ökade med 8 procent från föregående kvartal, med bidrag från alla huvudsakliga intäktskällor.

Provisionsintäkterna förbättrades med 20 procent från tredje kvartalet till en rekordhög nivå, drivet av transaktioner inom corporate finance.

Nettoresultat av poster till verkligt värde ökade med 6 procent från föregående kvartal, och med 23 procent jämfört med samma period förra året.

Räntenettot steg med 4 procent från tredje kvartalet. De underliggande utlåningsvolymerna minskade med 1 procent och inlåningsvolymerna ökade med 3 procent.

Kostnaderna minskade med 2 procent från föregående kvartal, och kreditförlusterna minskade med 16 procent, vilket resulterade i en förbättring i rörelseresultatet med 24 procent jämfört med tredje kvartalet.

Det ekonomiska kapitalet minskade med 6 procent från föregående kvartal. Riskexponeringsbeloppet minskade med 8 procent, vilket ledde till en förbättring i ROCAR från 8 procent till 10 procent.

Business Banking – resultat

Intäkterna ökade med 3 procent från tredje kvartalet, främst tack vare ett högre avgifts- och provisionsnetto.

Utlåningsvolymerna var oförändrade medan inlåningsvolymerna ökade med 5 procent. Räntenettot var stabilt under kvartalet.

Kostnaderna var oförändrade medan kreditförlusterna minskade med 39 procent, vilket resulterade i en ökning av rörelseresultatet på 22 procent jämfört med föregående kvartal.

Det ekonomiska kapitalet minskade med 1 procent från föregående kvartal. Riskexponeringsbeloppet minskade med 2 procent, vilket ledde till en förbättring i ROCAR från 10 procent till 12 procent.

Kreditkvalitet

Kreditförlusterna minskade med 29 procent från tredje kvartalet. Kreditförlustrelationen uppgick till 17 punkter, ner från 24 punkter under tredje kvartalet. Kreditkvaliteten förblev god.

Distributionsavtal med Wealth Management

Resultatet exklusive distributionsavtalet med Wealth Management är i överensstämmelse med principen om att alla intäkter, kostnader och kapital allokeras till den kundansvariga enheten. Denna princip harmoniserar med den interna ledningsrapporteringen och med den princip som tillämpas i alla övriga produktenheter i koncernen.

Commercial & Business Banking totalt

Mn euro	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal valuta	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/2015	EUR	Lokal
Räntenetto	276	273	282	279	302	1%	-8%	1%	1 110	1 215	-9%	-8%	
Avgifts- och provisionsnetto	118	99	102	94	102	19%	15%	20%	413	432	-4%	-4%	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	66	67	75	70	61	-1%	9%	-1%	278	285	-2%	-1%	
Resultatandelar i intresseföretag + övriga intäkter	9	6	6	11	4	45%	112%	45%	32	37	-13%	-12%	
Summa intäkter inkl allokeringar	469	445	465	454	469	5%	0%	6%	1 833	1 969	-7%	-6%	
Personalkostnader	-116	-122	-122	-126	-128	-5%	-9%	-4%	-486	-521	-7%	-6%	
Övriga kostnader exkl avskrivningar	-117	-102	-127	-78	-91	15%	29%	15%	-424	-391	8%	10%	
Summa kostnader inkl allokeringar	-242	-232	-256	-211	-225	4%	8%	5%	-941	-936	0%	2%	
Resultat före kreditförluster	227	213	209	243	244	7%	-7%	6%	892	1 033	-14%	-13%	
Kreditförluster	-34	-49	-36	-41	-6	-29%		-31%	-160	-171	-6%	-5%	
Rörelseresultat	193	164	173	202	238	17%	-19%	17%	732	862	-15%	-14%	
K/I-tal, %	52	52	55	47	48				51	48			
ROCAR, %	10	8	8	11	13				9	13			
Economic capital	5 966	6 256	6 364	6 325	5 453	-5%	9%	-5%	5 966	5 453	9%	8%	
Riskexponeringsbelopp	33 041	35 186	37 964	37 805	38 256	-6%	-14%	-6%	33 041	38 256	-14%	-14%	
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	6 082	6 152	6 129	6 020	6 011	-1%	1%	-1%	6 082	6 011	1%	1%	
Volym, md euro:													
Utlåning till företag	70,6	71,2	70,8	70,9	70,7	-1%	0%	-1%	70,6	70,7	0%	0%	
Bolån till privatkunder ¹	6,9	7,0	7,1	7,0	6,9	-2%	0%	-2%	6,9	6,9	0%	1%	
Konsumtionslån ¹	2,3	2,4	2,3	2,4	2,4	0%	-3%	0%	2,3	2,4	-3%	-2%	
Summa utlåning	79,8	80,6	80,2	80,3	80,0	-1%	0%	-1%	79,8	80,0	0%	0%	
Inlåning från företag	36,0	34,6	36,0	36,4	37,4	4%	-4%	4%	36,0	37,4	-4%	-4%	
Inlåning från privatkunder ¹	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	0%	1%	2%	3,3	3,2	1%	20%	
Summa inlåning	39,3	37,9	39,3	39,6	40,6	4%	-3%	4%	39,3	40,6	-3%	-3%	

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

¹ Commercial & Business Banking tillhandahåller privata utlåning och inlåning till vissa företagskunder.

Commercial & Business Banking totalt exklusive distributionsavtal med Wealth Management

EURm	kv4 16	kv3 16	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. lokal valuta	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan- dec 2016	Jan- dec 2015	2016/2015 EUR Lokal
Räntenetto	276	272	281	278	302	1%	-8%	1%	-9%		1 107	1 215	-9% -8%
Avgifts- och provisionsnetto	142	124	130	115	124	15%	14%	16%	15%		511	522	-2% -1%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	66	67	75	70	61	-1%	9%	-1%	10%		278	285	-2% -1%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	9	6	6	11	4	45%	112%	45%	113%		32	37	-13% -12%
Summa intäkter inkl. allokeringar	493	469	492	474	491	5%	1%	5%	1%		1 928	2 059	-6% -5%
Personalkostnader	-116	-122	-122	-126	-128	-5%	-9%	-4%	-8%		-486	-521	-7% -6%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-124	-110	-135	-86	-99	14%	26%	14%	27%		-455	-423	7% 9%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-250	-240	-263	-219	-233	4%	7%	5%	8%		-972	-968	0% 2%
Resultat före kreditförluster	243	229	229	255	258	6%	-5%	6%	-5%		956	1 091	-12% -11%
Kreditförluster	-34	-49	-36	-41	-6	-29%		-31%			-160	-171	-6% -5%
Rörelseresultat	209	180	193	214	252	16%	-17%	16%	-17%		796	920	-13% -13%
K/I-tal, %	51	51	54	46	48						50	47	
ROCAR, %	10	9	9	11	14						10	13	
Economic capital	6 194	6 484	6 592	6 554	5 643	-4%	10%	-4%	10%		6 194	5 643	10% 9%
Riskenxponeringsbelopp	33 041	35 186	37 964	37 805	38 256	-6%	-14%	-6%	-14%		33 041	38 256	-14% -14%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	6 082	6 152	6 129	6 020	6 011	-1%	1%	-1%	1%		6 082	6 011	1% 1%
Volymer, md euro:													
Utlåning till företag	70,6	71,2	70,8	70,9	70,7	0%	0%	-1%	0%		70,6	70,7	0% 0%
Bolån till privatkunder ¹	6,9	7,0	7,1	7,0	6,9	-2%	0%	-2%	0%		6,9	6,9	0% 1%
Konsumtionslån ¹	2,3	2,4	2,3	2,4	2,4	0%	-3%	0%	-2%		2,3	2,4	-3% -2%
Summa utlåning	79,8	80,6	80,2	80,3	80,0	-1%	0%	-1%	0%		79,8	80,0	0% 0%
Inlåning från företag	36,0	34,6	36,0	36,4	37,4	4%	-4%	4%	-4%		36,0	37,4	-4% -4%
Inlåning från privatkunder ¹	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	0%	1%	2%	20%		3,3	3,2	1% 20%
Summa inlåning	39,3	37,9	39,3	39,6	40,6	4%	-3%	4%	-3%		39,3	40,6	-3% -3%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

¹ Commercial & Business Banking tillhandahåller privata utlåning och inlåning till vissa företagskunder.

Commercial Banking

	kv4 16	kv3 16	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv4/kv3	kv4/kv4	Förändr. Lokal valuta	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan- dec 2016	Jan- dec 2015	2016/2015 EUR Lokal
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4		2016	2015	
Räntenetto	118	114	119	115	127	4%	-7%	3%	-7%		466	512	-9% -7%
Avgifts- och provisionsnetto	59	49	58	52	52	20%	13%	22%	16%		218	213	2% 4%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	53	49	57	52	43	6%	23%	7%	25%		211	209	1% 2%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	1	1	1	5	-3	48%		48%			8	11	-24% -24%
Summa intäkter inkl. allokeringar	231	213	235	224	219	8%	5%	8%	6%		903	945	-4% -3%
Personalkostnader	-27	-27	-27	-27	-27	-1%	-2%	-1%	-1%		-108	-110	-2% -1%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-63	-64	-65	-62	-67	-2%	-6%	-2%	-5%		-254	-267	-5% -3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-90	-92	-93	-89	-95	-2%	-4%	-1%	-4%		-364	-380	-4% -3%
Resultat före kreditförluster	141	121	142	135	124	16%	13%	16%	14%		539	565	-5% -3%
Kreditförluster	-20	-24	-7	-17	31	-16%		-18%			-68	-38	79% 83%
Rörelseresultat	121	97	135	118	155	24%	-23%	24%	-22%		471	527	-11% -9%
K/I-tal, %	39	43	40	40	43						40	40	
ROCAR, %	10	8	11	10	15						10	14	
Economic capital	3 645	3 884	3 922	3 925	3 424	-6%	6%	-6%	5%		3 645	3 424	6% 5%
Riskenxponeringsbelopp	20 510	22 223	23 278	23 337	24 071	-8%	-15%	-8%	-16%		20 510	24 071	-15% -16%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	925	952	970	956	945	-3%	-2%	-3%	-2%		925	945	-2% -2%
Volymer, md euro:													
Utlåning till företag	42,2	42,9	42,7	43,1	42,9	-2%	-2%	-1%	-2%		42,2	42,9	-2% -2%
Bolån till privatkunder	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-1%	-6%	-1%	-5%		0,2	0,2	-6% -5%
Konsumtionslån	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	6%	7%	6%	8%		0,7	0,6	7% 8%
Summa utlåning	43,1	43,7	43,5	43,9	43,7	-1%	-2%	-1%	-2%		43,1	43,7	-2% -2%
Inlåning från företag	17,0	16,6	17,8	18,4	18,8	3%	-9%	3%	-10%		17,0	18,8	-9% -10%
Inlåning från privatkunder	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1%	-14%	1%	-34%		0,2	0,2	-14% -34%
Summa inlåning	17,2	16,8	18,0	18,6	19,0	3%	-9%	3%	-9%		17,2	19,0	-9% -9%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Business Banking

Business Banking													
	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4			Lokal val.		Jan- dec	Jan- dec	2016/2015	
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	EUR	Lokal
Räntenetto	150	150	152	150	160	-1%	-7%	-1%	-7%	602	653	-8%	-7%
Avgifts- och provisionsnetto	67	62	64	59	68	9%	-1%	9%	-2%	252	269	-6%	-6%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	19	18	18	18	18	7%	4%	6%	1%	73	76	-4%	-5%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	2	0	-1	-1	0					0	1	-78%	-78%
Summa intäkter inkl. allokeringar	238	230	233	226	246	3%	-3%	3%	-4%	927	999	-7%	-7%
Personalkostnader	-38	-39	-40	-40	-39	-5%	-3%	-4%	-2%	-157	-157	0%	1%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-92	-90	-94	-90	-96	2%	-4%	3%	-3%	-366	-380	-3%	-2%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-131	-131	-136	-131	-136	0%	-4%	1%	-3%	-529	-542	-3%	-2%
Resultat före kreditförluster	107	99	97	95	110	7%	-3%	6%	-6%	398	457	-13%	-13%
Kreditförluster	-14	-24	-27	-22	-36	-39%	-61%	-40%	-61%	-87	-128	-33%	-32%
Rörelseresultat	93	75	70	73	74	22%	25%	18%	20%	311	329	-5%	-4%
K/I-tal, %	55	57	58	58	55					57	54		
ROCAR, %	12	10	9	10	11					10	11		
Economic capital	2 440	2 470	2 401	2 365	1 983	-1%	23%	-1%	22%	2 440	1 983	23%	22%
Riskexponeringsbelopp	13 492	13 834	14 545	14 366	14 109	-2%	-4%	-3%	-5%	13 492	14 109	-4%	-5%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	1 829	1 876	1 864	1 837	1 875	-3%	-2%	-3%	-2%	1 829	1 875	-2%	-2%
Volym, md euro:													
Utlåning till företag	28,3	28,3	28,1	27,8	27,7	0%	2%	0%	2%	28,3	27,7	2%	2%
Bolån till privatkunder	6,8	6,9	6,9	6,8	6,7	-2%	0%	-2%	1%	6,8	6,7	0%	1%
Konsumtionslån	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	-2%	-6%	-3%	-6%	1,7	1,8	-6%	-6%
Summa utlåning	36,8	36,9	36,7	36,4	36,2	0%	1%	0%	2%	36,8	36,2	1%	2%
Inlåning från företag	19,0	18,0	18,2	18,0	18,6	6%	2%	5%	1%	19,0	18,6	2%	1%
Inlåning från privatkunder	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	0%	2%	2%	9%	3,1	3,0	2%	9%
Summa inlåning	22,1	21,1	21,3	21,0	21,6	5%	2%	5%	2%	22,1	21,6	2%	2%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Commercial & Business Banking, övrigt

Mn euro	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec	Jan-dec	2016/2015	
	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	EUR	
Räntenetto	8	9	11	14	15	11%	-49%	42	50	-23%	
Avgifts- och provisionsnetto	-8	-12	-20	-17	-18	-28%	-54%	-57	-50	12%	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-6	0	0	0	0			-6	0		
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	6	5	6	7	7	7%	-17%	24	25	-5%	
Summa intäkter inkl. allokeringar	0	2	-3	4	4			3	25	-95%	
Personalkostnader	-51	-56	-55	-59	-62	-7%	-16%	-221	-254	-13%	
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	38	52	32	74	72	-27%	-47%	196	256	-23%	
Summa kostnader inkl. allokeringar	-21	-9	-27	9	6	122%		-48	-14		
Resultat före kreditförluster	-21	-7	-30	13	10	148%		-45	11		
Kreditförluster	0	-1	-2	-2	-1			-5	-5	21%	
Rörelseresultat	-21	-8	-32	11	9	122%		-50	6		
Economic capital	-119	-98	41	35	46	21%		-119	46	0%	
Riskexponeringsbelopp	-961	-871	141	102	76			-1 589	76		
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	3 328	3 324	3 295	3 227	3 191	0%	4%	3 328	3 191	4%	

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Wholesale Banking

Wholesale Banking erbjuder finansiella lösningar till Nordeas största företagskunder och institutionella kunder. Affärsområdet innefattar hela värdekedjan, inklusive kund- och produktenheter såväl som stödjande IT och infrastruktur.

Wholesale Banking präglas av en avkastningsdriven kultur med löpande förbättringar och strikt kostnads- och kapitalhantering. En relationsdriven kundservicemodell och ett effektivt affärsurval stödjer intäktsutvecklingen och kapitalallokeringen.

Affärsutveckling

Kundaktiviteten var solid under kvartalet trots en fortsatt vanskelig makroekonomisk miljö och osäkerheten kring presidentvalet i USA i november.

Wholesale Banking uppmärksammades för sin ledande kapacitet inom marketsområdet och för sin starka utveckling på kundsidan och produktsidan genom flera topprankningar i externa undersökningar som Greenwich och Prospera.

Banking

Kundaktiviteten tog fart under fjärde kvartalet. Företagens dämpade lånebehov märktes alltjämt, liksom den hårda priskonkurrensen, i synnerhet vad gäller kunder med hög rating. Nordeas paketering av produkter till kärnkunder slog väl ut och bidrog positivt till avkastningen. Vidare tillämpades striktare principer vid affärsurvalet för att ytterligare optimera balansräkningen och maximera möjligheterna till kringförsäljning.

Utlåningsmarginalerna stod sig väl även om kreditmarknaden i stort präglades av hög utlåningskapacitet och hög riskapitit bland nordiska konkurrenter.

Aktiviteten bland institutionella kunder förbättrades under fjärde kvartalet i spåren av det amerikanska presidentvalet. Den ökade aktiviteten mot slutet av kvartalet märktes mest inom ränteprodukter.

Kundaktiviteten inom Shipping, Offshore & Oil Services var måttlig. Det låga oljepriset i kombination med olje- och gasbolagens minskade investeringar i prospektering och produktion fortsatte att påverka offshoremarknaden.

I Ryssland var kundaktiviteten måttlig. På grund av den geopolitiska och ekonomiska osäkerheten höll vi fast vid strategin med att minska riskerna och exponeringen i Ryssland. Strategin är att enbart fokusera på företagskunder. Vi beslutade att sälja den befintliga portföljen av bolån och konsumtionslån. Transaktionen, som består av en låneportfölj på 0,2 md euro, genomfördes i januari 2017.

Kapitalmarknader

Tredje kvartalets avmattnings av FICC-aktiviteten höll i sig i början av fjärde kvartalet på grund av en fortsatt vanskelig risksäkringsmiljö med låga räntor och hård konkurrens på de flesta huvudmarknader. Det i början av november nära

förestående valet i USA ledde till lägre efterfrågan när kunderna blev mindre riskvilliga. Efter valet ökade dock marknadsaktiviteten och rörelserna. Överlag så slutade resultatet för fjärde kvartalet över nivåerna för 2015.

Aktiviteten inom företagsobligationer var under fjärde kvartalet fortsatt skaplig. Utvecklingen var i nivå med årets tidigare kvartal, med god refinansieringsaktivitet kombinerad med ansevärda transaktioner inom fusioner och förvärv och börsintroduktioner. Detta genererade solida intäkter från lånefinansiering, och obligationsmarknaden förblev aktiv under hela kvartalet. Nordea nådde topprankningar inom både syndikerade lån och företagsobligationer under 2016.

Leverage Finance-aktiviteten under fjärde kvartalet präglades av många små och medelstora fusions- och förvärvstransaktioner, och en avsaknad av stora transaktioner. Nordea agerade ledande bookrunner i flera större transaktioner, för bland annat Perstorp Holding, Verisure, Unilabs och Polygon. Konkurrensen förblir hård sett till belåning och prissättning, från både internationella och lokala banker såväl som alternativa leverantörer av finansiering.

Aktivitetsnivån på den nordiska aktiekapitalmarknaden förblev hög under fjärde kvartalet. Nordea ledde börsintroduktionen av Ahlsell. Med ett värde på 7 md SEK blev den en av de tre största börsintroduktionerna i Norden under 2016, och Nordea blev det största ECM-huset i Norden under 2016. I linje med trenden i Europa minskade aktiviteten inom fusioner och förvärv något under kvartalet jämfört med fjärde kvartalet förra året.

På de nordiska aktiemarknaderna gick aktieförsäljningen bra under fjärde kvartalet, liksom även aktiviteten inom aktiefinansiering. Primärmarknaderna hade det dock lite motigt.

Kreditkvalitet

Kreditförlusterna steg till 96 mn euro, främst på grund av den utmanande miljön för de oljerelaterade sektorerna. Kreditförlustrelationen uppgick till 48 punkter, upp 12 punkter från föregående kvartal.

Resultat

Intäkterna var 655 mn euro, en ökning med 14 procent från föregående kvartal, främst tack vare en ökning i nettoresultat av poster till verkligt värde till följd av högre kundaktivitet och positiva omvärderingar.

Kostnaderna steg till 254 mn euro under fjärde kvartalet, vilket motsvarar en minskning med 4 procent på årsbasis. Fortsatt strikt resurshantering resulterade i ett konkurrenskraftigt K/I-tal på 39 procent. Rörelseresultatet var 305 mn euro, och affärsområdets ROCAR ökade till 11 procent från 10 procent under föregående kvartal.

Corporate & Institutional Banking

Intäkterna uppgick till 375 mn euro, en ökning med 16 procent från föregående kvartal. Räntenettot minskade med 1 procent, medan avgifts- och provisionsnettot steg med 11 procent och nettoresultat av poster till verkligt värde steg med 62 procent från föregående kvartal. Utlåningskapaciteten och riskaptiten förblev höga bland de nordiska bankerna, vilket ledde till hård priskonkurrens. Utlåningsvolymen minskade med 2 procent från föregående kvartal.

Corporate & Institutional Bankings ROCAR ökade med 2 procentenheter från förra kvartalet till 15 procent.

Shipping, Offshore & Oil Services

Intäkterna var 83 mn euro, en minskning med 9 procent från föregående kvartal, främst på grund av lägre nettoresultat av poster till verkligt värde jämfört med tredje kvartalets höga siffra. Avgifts- och provisionsintäkter var stabila. Kreditförlusterna minskade från föregående kvartal, främst på grund av lägre gruppvisa reserveringar.

Banking Ryssland

Intäkterna uppgick till 47 mn euro, i stort sett oförändrat från föregående kvartal. Jämfört med samma kvartal 2015 krympte kreditportföljen med 36 procent, vilket motsvarar 2 md euro. Minskningen i kreditportföljen speglar strategin som baseras på en mer selektiv syn på nya affärer.

Wholesale Banking övrigt (inklusive oallokerade kapitalmarknadsintäkter)

Intäkterna i Wholesale Banking övrigt ökade från föregående kvartal, tack vare ett ökat nettoresultat av poster till verkligt värde, vilket påverkades av positiva justeringar till verkligt värde.

Wholesale Banking övrigt är det resterande resultatet som inte allokeras till kundenheter. Dessa intäkter innefattar oallokerade intäkter från Capital Markets och den internationella divisionen. De inkluderar även en extra likviditetspremie för långfristig ut- och inlåning inom Wholesale Banking. Wholesale Banking övrigt omfattar alla anställda i Capital Markets och i supportenheterna. En stor del av kostnaderna allokeras till kundenheterna.

Wholesale Banking totalt

	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4			Förändr.	Lokal	Jan-	Jan-	2016/2015	
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	EUR	Lokal
Räntenetto	203	204	209	214	251	0%	-19%	-2%	-19%	830	1 018	-18%	-15%
Avgifts- och provisionsnetto	159	145	163	162	161	10%	-1%	9%	0%	629	600	5%	6%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	294	226	170	113	190	30%	55%	31%	55%	803	832	-3%	-4%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-1	1	0	0	0					0	2		
Summa intäkter inkl. allokeringar	655	576	542	489	602	14%	9%	13%	9%	2 262	2 452	-8%	-6%
Personalkostnader	-172	-155	-159	-139	-170	11%	1%	10%	2%	-625	-649	-4%	-2%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-76	-62	-65	-67	-77	23%	-1%	25%	1%	-270	-285	-5%	-4%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-254	-221	-229	-211	-250	15%	2%	15%	2%	-915	-953	-4%	-3%
Resultat före kreditförluster	401	355	313	278	352	13%	14%	12%	14%	1 347	1 499	-10%	-8%
Kreditförluster	-96	-71	-56	-56	-56	35%	71%	35%	82%	-279	-158	77%	88%
Rörelseresultat	305	284	257	222	296	7%	3%	7%	2%	1 068	1 341	-20%	-20%
K/I-tal, %	39	38	42	43	42					40	39		
ROCAR, %	11	10	9	8	11					10	13		
Economic capital	8 365	8 607	9 109	8 926	7 824	-3%	7%			8 365	7 824	7%	
Riskexponeringsbelopp	48 564	50 491	53 440	52 639	51 413	-4%	-6%			48 564	51 413	-6%	
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	4 059	4 089	4 046	4 023	4 022	-1%	1%			4 059	4 022	1%	
Volym, md euro:													
Utlåning till företag	80,3	88,3	100,0	99,4	99,1	-9%	-19%			80,3	99,1	-19%	
Utlåning till privatkunder	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0%	-33%			0,2	0,3	-33%	
Summa utlåning	80,5	88,5	100,3	99,7	99,4	-9%	-19%	-10%	-19%	80,5	99,4	-19%	-19%
Inlåning från företag	47,1	58,1	60,7	68,8	57,3	-19%	-18%			47,1	57,3	-18%	
Inlåning från privatkunder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0%	0%			0,1	0,1	0%	
Summa inlåning	47,2	58,2	60,8	68,9	57,4	-19%	-18%	-19%	-17%	47,2	57,4	-18%	-17%

Corporate & Institutional Banking

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	129	130	131	129	149	-1%	-13%	519	602	-14%
Avgifts- och provisionsnetto	144	130	157	143	146	11%	-1%	574	535	7%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	102	63	79	67	74	62%	38%	311	310	0%
Resultatandelar i intr. företag + övriga intäkter	0	0	0	0	0	0%	0%	0	0	0%
Summa intäkter inkl. allokeringar	375	323	367	339	369	16%	2%	1 404	1 447	-3%
Personalkostnader	-8	-7	-9	-9	-9	14%	-11%	-33	-37	-11%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-102	-102	-103	-103	-100	0%	2%	-410	-403	2%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-110	-109	-112	-112	-110	1%	0%	-443	-441	0%
Resultat före kreditförluster	265	214	255	227	259	24%	2%	961	1 006	-4%
Kreditförluster	-38	-9	-17	-39	-57	322%	-33%	-103	-142	-27%
Rörelseresultat	227	205	238	188	202	11%	12%	858	864	-1%
K/I-tal, %	29	34	31	33	30			32	30	
ROCAR, %	15	13	15	13	15			14	16	
Economic capital	4 398	4 581	5 028	4 743	4 194	-4%	5%	4 398	4 194	5%
Riskexponeringsbelopp	26 750	28 018	30 807	29 163	28 748	-5%	-7%	26 750	28 748	-7%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	168	171	168	174	174	-2%	-3%	168	174	-3%
Volymer, md euro:										
Summa utlåning	37,9	38,7	40,8	41,7	41,4	-2%	-8%	37,9	41,4	-8%
Summa inlåning	35,5	34,8	33,7	39,3	40,0	2%	-11%	35,5	40,0	-11%

Shipping, Offshore & Oil Services

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	64	63	61	64	74	2%	-14%	252	294	-14%
Avgifts- och provisionsnetto	14	15	14	14	16	-7%	-13%	57	68	-16%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	5	13	7	6	5	-62%	0%	31	39	-21%
Resultatandelar i intr. företag + övriga intäkter	0	0	0	0	0	0%	0%	0	0	0%
Summa intäkter inkl. allokeringar	83	91	82	84	95	-9%	-13%	340	401	-15%
Personalkostnader	-5	-5	-4	-4	-5	0%	0%	-18	-20	-10%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-11	-10	-11	-12	-12	10%	-8%	-44	-45	-2%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-16	-15	-15	-16	-17	7%	-6%	-62	-65	-5%
Resultat före kreditförluster	67	76	67	68	78	-12%	-14%	278	336	-17%
Kreditförluster	-49	-59	-24	-15	-8	-17%	513%	-147	-6	
Rörelseresultat	18	17	43	53	70	6%	-74%	131	330	-60%
K/I-tal, %	19	16	18	19	18			18	16	
ROCAR, %	4	3	9	11	16			7	19	
Economic capital	1 595	1 528	1 537	1 552	1 376	4%	16%	1 595	1 376	16%
Riskexponeringsbelopp	9 697	9 355	9 390	9 597	9 785	4%	-1%	9 697	9 785	-1%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	79	81	76	79	79	-2%	0%	79	79	0%
Volymer, md euro:										
Summa utlåning	12,0	11,8	12,0	11,9	12,4	2%	-3%	12,0	12,4	-3%
Summa inlåning	5,1	4,7	4,6	4,8	5,4	9%	-6%	5,1	5,4	-6%

Banking Ryssland

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Lokal valuta kv4/kv3 kv4/kv4	Jan- dec 2016	Jan- dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	39	41	45	48	53	-5%	-26%	-8% -31%	173	214	-19%
Avgifts- och provisionsnetto	4	4	3	3	4	0%	0%	27% 14%	14	16	-13%
Nettoreultat av poster till verkligt värde	4	3	4	4	3	33%	33%	27% 56%	15	11	36%
Resultatandelar i intr.företag + övr.	0	0	0	0	1	0%	0%	0% 0%	0	1	
Summa intäkter inkl. allokeringar	47	48	52	55	61	-2%	-23%	-3% -25%	202	242	-17%
Personalkostnader	-10	-9	-7	-8	-10	11%	0%	-3% -10%	-34	-45	-24%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-5	-4	-4	-4	-6	25%	-17%	22% -16%	-17	-22	-23%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-16	-14	-12	-13	-16	14%	0%	7% -7%	-55	-75	-27%
Resultat före kreditförluster	31	34	40	42	45	-9%	-31%	-8% -31%	147	167	-12%
Kreditförluster	-9	-3	-15	-4	-2				-31	-23	35%
Rörelseresultat	22	31	25	38	43	-29%	-49%	-25% -47%	116	144	-19%
K/I-tal, %	34	29	23	24	26				27	31	
ROCAR, %	15	20	16	24	27				19	23	
Economic capital	430	459	484	505	471	-6%	-9%		430	471	-9%
Riskexponeringsbelopp	2 744	2 911	3 140	3 289	3 363	-6%	-18%		2 744	3 363	-18%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	722	776	792	809	846	-7%	-15%		722	846	-15%
Volymer, md euro:											
Utlåning till företag	3,8	3,8	4,7	5,3	5,7	0%	-33%		3,8	5,7	-33%
Utlåning till privatkunder	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0%	-33%		0,2	0,3	-33%
Summa utlåning	4,0	4,0	5,0	5,6	6,0	0%	-33%	-4% -36%	4,0	6,0	-33%
Inlåning från företag	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0%	-14%		0,6	0,7	-14%
Inlåning från privatkunder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0%	0%		0,1	0,1	0%
Summa inlåning	0,7	0,7	0,7	0,6	0,8	0%	-13%	-4% -23%	0,7	0,8	-13%

Wholesale Banking Other

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	-29	-30	-28	-27	-25	-3%	16%	-114	-92	24%
Avgifts- och provisionsnetto	-3	-4	-11	2	-5	-25%	-40%	-16	-19	-16%
Nettoreultat av poster till verkligt värde	183	147	80	36	108	24%	69%	446	472	-6%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-1	1	0	0	-1	0%	0%	0	1	
Summa intäkter inkl. allokeringar	150	114	41	11	77	32%	95%	316	362	-13%
Personalkostnader	-149	-134	-139	-118	-146	11%	2%	-540	-547	-1%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	42	54	53	52	41	-22%	2%	201	185	9%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-112	-83	-90	-70	-107	35%	5%	-355	-372	-5%
Resultat före kreditförluster	38	31	-49	-59	-30	23%	-227%	-39	-10	290%
Kreditförluster	0	0	0	2	11	0%		2	13	-85%
Rörelseresultat	38	31	-49	-57	-19	23%	-300%	-37	3	
Economic capital	1 942	2 039	2 060	2 126	1 783	-5%	9%	1 942	1 783	9%
Riskexponeringsbelopp	9 373	10 207	10 103	10 590	9 517	-8%	-2%	9 373	9 517	-2%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	3 090	3 061	3 010	2 961	2 923	1%	6%	3 090	2 923	6%
Volymer, md euro:										
Summa utlåning	26,6	34,0	42,5	40,5	39,6	-22%	-33%	26,6	39,6	-33%
Summa inlåning	5,9	18,0	21,8	24,2	11,2	-67%	-47%	5,9	11,2	-47%

Wealth Management

Wealth Management erbjuder högklassiga placerings-, spar- och riskhanteringslösningar. Affärsområdet förvaltar kundtillgångar och erbjuder finansiell rådgivning till förmögna privatkunder och institutionella placerare. Wealth Management består av: Private Banking, som betjänar kunder från 80 kontor runtom i Norden samt i Luxemburg, Zürich och Singapore; Asset Management som ansvarar för aktivt förvaltade fonder och mandat och för betjäningen av institutionella kapitalförvaltningskunder; och Life & Pensions som förser kunder med ett heltäckande urval pensions-, kapitalförsäkrings- och riskprodukter. Wealth Management är störst i Norden inom private banking, liv- och pensionsprodukter och kapitalförvaltning.

Affärsutveckling

Nordeas förvaltade kapital steg till 322,7 md euro, en ökning med 5,3 md euro eller 2 procent från föregående kvartal och en ökning med 12 procent från samma kvartal förra året. Fjärde kvartalets ökning i förvaltad kapital berodde på en positiv marknadsutveckling på 5,5 md euro och ett nettoinflöde på -0,2 md euro. I slutet av kvartalet hade det förvaltade kapitalet nått en ny rekordnivå.

Efterfrågan bland Private Bankings kunder på aktieprodukter och diskretionär förvaltning förblev hög under fjärde kvartalet. Tjänsten förmögenhetsplanering var ett annat område som fortsatte att växa i betydelse på grund av allt mer komplexa regelverk och allt mer sofistikerade kundbehov.

Satsningar på att öka produktiviteten i alla Private Banking-enheter pågår, inklusive åtgärder för att trimma processer, uppdatera IT-system och skapa utrymme för ytterligare förbättringar av erbjudandet. Private Banking har nu öppnat onlinekontor i alla nordiska länder, där kunderna erbjuds personlig rådgivning via dator, mobil eller surfplatta sju dagar i veckan.

Under fjärde kvartalet utsågs Nordea till "Best Private Bank in Denmark" och "Best Private Bank in Norway" vid Global Private Banking Awards Ceremony, som organiseras av den globala finanstidskriften The Banker.

Private Banking fortsätter att fokusera starkt på att värva kunder, liksom på att anpassa sin modell för service och rådgivning till kundernas behov och till regelförändringarna på marknaden. Nettoflödet i Private Banking uppgick till 0,4 md euro fjärde kvartalet. Detta inkluderar ett utflöde på 0,4 md euro, när kunder fördes över till Nordea Personal Banking i Finland, efter höjningen av tröskeln.

Asset Management fortsatte att redovisa hög försäljning och höga intäkter i samtliga kundsegment. Detta bekräftas av att Morningstar i slutet av november rankade Nordea som nummer 1 i Europa mätt i nettoflöde sedan årsskiftet.

Wholesale Distribution noterade ett nettoutflöde på 1,6 md euro, till följd av den mjuka stängningen av Nordea 1 Stable Return-fonden samt den allmänna osäkerheten på marknaden på grund av valet i USA och folkomröstningen i Italien.

Under fjärde kvartalet utsågs Asset Management till årets Multi Asset-förvaltare. Asset Management mottog också cfi.co:s pris för bästa ESG-investeringsprocess i Europa för tredje året i rad.

Fondutvecklingen var stark under 2016, och 81 procent av fonderna överträffade sina jämförelseindex. Sett över tre år är utvecklingen stark och över målet: 85 procent av alla fonder har överträffat sina jämförelseindex.

Life & Pensions bruttopremieintäkter uppgick till 6 562 mn euro 2016, 20 procent lägre än de rekordnivåer som redovisades 2015 (8 155 mn euro). Under fjärde kvartalet uppgick de bruttopremieintäkter som genererades av marknadsränteprodukter till 1 476 mn euro, 11 procent lägre än under samma period 2015.

Försäljningen via kontorsnätet stod för tre fjärdedelar av de bruttopremieintäkter som genererades av marknadsränteprodukter under fjärde kvartalet.

Under fjärde kvartalet genererades 91 procent av de samlade bruttopremieintäkterna av marknadsräntebaserade produkter och riskprodukter. De marknadsräntebaserade produkterna fortsatte att bidra till ökningen i förvaltad kapital, och uppgick till 61 procent av Life & Pensions förvaltade kapital i slutet av 2016, att jämföra med 58 procent i början av året.

I november kommunicerades att den kundägda Foreningen NLP ska köpa 25 procent av aktiekapitalet i Nordea Liv & Pension (NLP DK), ett unikt tillfälle att tjäna kundernas och NLP DK:s ömsesidiga intressen. Priset uppgick totalt till 2 175 miljoner danska kronor (291 mn euro). I samband med transaktionen distribuerade Nordea Liv & Pension 375 miljoner euro till Nordea Life Holding AB, och förbättrade Life Groups solvenskapitalposition med cirka 16 procentenheter.

Resultat

Intäkterna för fjärde kvartalet var 538 mn euro, upp 10 procent från föregående kvartal. Ökningen berodde på en stark tillväxt i alla verksamheter. Jämfört med samma kvartal förra året steg intäkterna med 3 procent.

Kostnaderna gick upp med 4 procent från föregående kvartal på grund av säsongsmässiga fluktuationer, men gick upp med bara 2 procent från fjärde kvartalet 2015 tack vare framgångsrik kostnadshantering. Rörelseresultatet uppgick till 331 mn euro, en ökning med 15 procent från föregående kvartal och en ökning med 3 procent från samma kvartal förra året.

Private Banking

Intäkterna uppgick till 147 mn euro, en ökning med 18 procent från föregående kvartal. Intäktsökningen stöddes av högre återkommande intäkter från ett ökat förvaltat kapital i diskretionära lösningar samt livprodukter. Jämfört med samma period förra året sjönk intäkterna med 5 procent sedan lägre marginaler påverkat intäktsstillväxten negativt. Den underliggande affärstillväxten var mycket tillfredsställande. Den fortsatt strikta fokuseringen på kostnads- och förenklingsinitiativ ledde till ett rörelseresultat på 61 mn euro och en ROCAR på 31 procent.

Asset Management

Asset Managements intäkter uppgick till 239 mn euro under fjärde kvartalet, en ökning med 11 procent från föregående kvartal och med 17 procent från samma kvartal förra året. Ökningen berodde främst på en uppgång i genomsnittligt förvaltat kapital. Rörelseresultatet uppgick till 175 mn euro, en ökning med 15 procent från föregående

kvartal och en ökning med 22 procent från samma kvartal förra året. En stark affärsutveckling ledde till ett K/I-tal på 27 procent, en förbättring med 2 procentenheter jämfört med både föregående kvartal och samma kvartal förra året.

Life & Pensions

Intäkterna uppgick till 158 mn euro under fjärde kvartalet, upp 7 procent från föregående kvartal och ner 4 procent från samma period förra året. Rörelseresultatet uppgick till 105 mn euro, ner 10 procent från fjärde kvartalet 2015. Jämfört med föregående kvartal steg rörelseresultatet med 5 procent, till följd av ökade volymer i marknadsräntebaserade produkter.

Wealth Management övrigt

Här redovisas intäkter och kostnader som hänför sig till affärsområdet Wealth Management, men som inte allokeras till affärsområdena.

Wealth Management totalt

	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4			Förändr. Lokal	Jan-	Jan-		
Mn euro	16	16	16	16	15	kv4/kv3	kv4/kv4	kv4/kv3	kv4/kv4	2016	2015	2016/2015
												EUR Lokal
Räntenetto	30	28	28	26	36	7%	-17%	7%	-21%	112	121	-7% -10%
Avgifts- och provisionsnetto	422	383	378	338	384	10%	10%	9%	9%	1 521	1 437	6% 6%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	90	70	84	108	92	29%	-2%	31%	-2%	352	341	3% 2%
Resultatandelar i intr.företag + övriga intäkter	-4	7	8	8	11					19	30	-37% -37%
Summa intäkter inkl. allokeringar	538	488	498	480	523	10%	3%	10%	2%	2 004	1 929	4% 4%
Personalkostnader	-128	-125	-125	-122	-123	2%	4%	2%	3%	-500	-501	0% -1%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-77	-73	-74	-71	-79	5%	-3%	2%	-1%	-295	-295	0% 0%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-207	-200	-201	-196	-203	4%	2%	2%	2%	-804	-801	0% 0%
Resultat före kreditförluster	331	288	297	284	320	15%	3%	15%	1%	1 200	1 128	6% 5%
Kreditförluster	0	0	0	0	0					0	-1	
Rörelseresultat	331	288	297	284	320	15%	3%	15%	1%	1 200	1 127	6% 5%
K/I-tal, %	38	41	40	41	39					40	42	
ROCAR, %	38	35	38	36	40					36	37	
Economic capital	2 809	2 593	2 459	2 367	2 521	8%	11%	8%	11%	2 809	2 521	11% 11%
Riskexponeringsbelopp	5 977	5 730	5 579	5 526	5 669	4%	5%	4%	5%	5 977	5 669	5% 5%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	3 640	3 692	3 673	3 613	3 596	-1%	1%	-1%	1%	3 640	3 596	1% 1%
Volymer, md euro:												
Förvaltat kapital	322,7	317,4	300,2	290,9	288,2	2%	12%	2%	12%	322,7	288,2	12% 12%
Summa utlåning	11,5	11,0	10,8	10,6	10,6	5%	8%	5%	8%	11,5	10,6	8% 8%
Summa inlåning	13,5	13,3	13,5	13,1	12,6	2%	7%	2%	7%	13,5	12,6	7% 7%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Förvaltat kapital, volymer och nettoflöden

	kv4		kv3	kv2	kv1	kv4
Md euro	2016	Nettoflöde	2016	2016	2016	2015
Nordiska retailfonder	59,2	0,9	56,6	54,1	53,2	54,5
Private Banking	100,2	0,4	97,6	93,2	92,2	93,6
Försäljning till institutionella kunder	91,7	-1,5	92,6	84,6	78,0	73,7
Life & Pensions	71,6	0,0	70,6	68,3	67,5	66,4
Summa	322,7	-0,2	317,4	300,2	290,9	288,2

Private Banking

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	30	28	28	26	36	7%	-17%	112	121	-7%
Avgifts- och provisionsnetto	93	78	85	70	89	19%	4%	326	337	-3%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	25	16	22	22	25	56%	0%	85	102	-17%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-1	3	2	3	4			7	9	-22%
Summa intäkter inkl. allokeringar	147	125	137	121	154	18%	-5%	530	569	-7%
Personalkostnader	-35	-41	-44	-42	-43	-15%	-19%	-162	-175	-7%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-49	-47	-49	-46	-45	4%	9%	-191	-179	7%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-86	-90	-95	-90	-89	-4%	-3%	-361	-357	1%
Resultat före kreditförluster	61	35	42	31	65	74%	-6%	169	212	-20%
Kreditförluster	0	0	0	0	0			0	-1	
Rörelseresultat	61	35	42	31	65	74%	-6%	169	211	-20%
K/I-tal, %	59	72	69	74	58	-18%	2%	68	63	
ROCAR, %	31	19	23	17	36			23	31	
Economic capital	624	595	563	565	573	5%	9%	624	573	9%
Risikexponeringsbelopp	3 487	3 246	3 110	3 082	3 360	7%	4%	3 487	3 360	4%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	1 173	1 217	1 235	1 245	1 230	-4%	-5%	1 173	1 230	-5%
Volymer, md euro:										
Förvalt kapital	100,2	97,6	93,2	92,2	93,6	3%	7%	100,2	93,6	7%
Bolån till privatkunder	7,2	7,1	7,0	6,8	6,7	1%	7%	7,2	6,7	7%
Konsumtionslån	4,3	3,9	3,8	3,8	3,8	10%	12%	4,3	3,8	12%
Summa utlåning	11,5	11,0	10,8	10,6	10,6	5%	9%	11,5	10,6	9%
Inlåning från privatkunder	13,5	13,3	13,5	13,1	12,6	2%	7%	13,5	12,6	7%
Summa inlåning	13,5	13,3	13,5	13,1	12,6	2%	7%	13,5	12,6	7%

Historiska tal har räknats om på grund av organisatoriska förändringar (nytt BA).

Asset Management

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	0	0	0	0	0			0	0	
Avgifts- och provisionsnetto	242	214	210	183	200	13%	21%	849	760	12%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-2	1	2	0	2			1	3	-67%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-1	0	0	1	2			0	4	
Summa intäkter inkl. allokeringar	239	215	212	184	204	11%	17%	850	767	11%
Personalkostnader	-42	-38	-34	-32	-30	11%	40%	-146	-135	8%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-22	-25	-27	-24	-30	-12%	-27%	-98	-101	-3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-64	-63	-60	-57	-60	2%	7%	-244	-237	3%
Resultat före kreditförluster	175	152	152	127	144	15%	22%	606	530	14%
Kreditförluster	0	0	0	0	0			0	0	
Rörelseresultat	175	152	152	127	144	15%	22%	606	530	14%
K/I-tal, %	27	29	28	31	29	-8%	-8%	29	31	-7%
Intäkter, ränteskillnad (punkter)	44	42	43	39	44	5%	0%	42	41	
Economic capital	175	175	169	152	109	0%	61%	175	109	61%
Risikvägda tillgångar	697	691	676	651	516	1%	35%	697	516	35%
Förvalt. kap., Retail, PB & Life, md euro	125,3	121,9	117,1	115,1	115,2	3%	9%	125,3	115,2	9%
Förvalt. kap., Ext. inst. & 3e part, md euro	91,7	92,6	84,6	78,0	73,8	-1%	24%	91,7	73,8	24%
Nettoinflöde, Retail, PB & Life, md euro	1,1	1,8	-0,1	0,5	1,1	-39%	0%	1,1	1,1	0%
Nettoinflöde, Ext. inst. & 3e part, md euro	-1,5	7,0	5,3	3,5	0,1			-1,5	0,1	
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	660	651	634	620	597	1%	11%	660	597	11%

Life & Pensions

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	0	0	0	0	0			0	0	
Avgifts- och provisionsnetto	87	91	83	85	95	-4%	-8%	346	340	2%
Nettoresultat av poster till verkligt värde	67	53	60	86	65	26%	3%	266	236	13%
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	4	4	5	5	5	0%	-20%	18	17	6%
Summa intäkter inkl. allokeringar	158	148	148	176	165	7%	-4%	630	593	6%
Personalkostnader	-28	-26	-27	-28	-29	8%	-3%	-109	-111	-2%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-25	-22	-21	-21	-19	14%	32%	-89	-86	3%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-53	-48	-48	-49	-48	10%	10%	-198	-197	1%
Resultat före kreditförluster	105	100	100	127	117	5%	-10%	432	396	9%
Kreditförluster	0	0	0	0	0			0	0	
Rörelseresultat	105	100	100	127	117	5%	-10%	432	396	9%
K/I-tal, %	34	32	32	28	29	0%	0%	31	33	0%
Avkastning på eget kapital, % från årsskiftet	19	18	20	22	20	0%	0%	20	19	0%
Eget kapital	1 961	1 780	1 687	1 609	1 812	10%	8%	1 961	1 812	8%
Förvaltad kapital, md euro	66	65	63	62	61	1%	8%	66	61	8%
Premier	1 668	1 558	1 532	1 784	1 918	7%	-13%	6 542	8 155	-20%
Risikexponeringsbelopp	1 793	1 793	1 793	1 793	1 793	0%	0%	1 793	1 793	0%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	1 155	1 167	1 160	1 114	1 094	-1%	6%	1 155	1 094	6%
Resultatdrivande poster										
Resultat traditionella försäkringar	32	24	26	41	36	33%	-11%	123	110	12%
Resultat marknadsräntebaserade produkter	61	58	53	59	70	5%	-13%	231	223	4%
Resultat riskprodukter	22	20	21	18	18	10%	22%	81	72	13%
Summa produktresultat	115	102	100	118	124	13%	-7%	435	405	7%
Avkastning på eget kapital, övriga resultat	-10	-2	0	9	-7		43%	-3	-9	-67%
Rörelseresultat	105	100	100	127	117	5%	-10%	432	396	9%

Wealth Management, övrigt

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	2016/ 2015
Räntenetto	0	0	0	0	0			0	0	
Avgifts- och provisionsnetto	0	0	0	0	0			0	0	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	0	0	0	0	0			0	0	
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-6	0	1	-1	0			-6	0	
Summa intäkter inkl. allokeringar	-6	0	1	-1	0			-6	0	
Personalkostnader	-23	-20	-20	-20	-21	15%	10%	-83	-80	4%
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	19	21	23	20	15	-10%	27%	83	71	17%
Summa kostnader inkl. allokeringar	-4	1	2	0	-6		-33%	-1	-10	-90%
Resultat före kreditförluster	-10	1	3	-1	-6		67%	-7	-10	-30%
Kreditförluster	0	0	0	0	0			0	0	
Rörelseresultat	-10	1	3	-1	-6		67%	-7	-10	-30%
Economic capital	49	43	40	41	27	14%	81%	49	27	81%
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	652	657	644	634	675	-1%	-3%	652	675	-3%

Koncernfunktioner och övriga

Resultatet från koncernfunktioner och övriga utgör tillsammans med resultatet från affärsområdena det redovisade resultatet för hela koncernen. Group Corporate Centres intäkter härrör huvudsakligen från Group Treasury & ALM tillsammans med Capital Account Centre, genom vilket kapital allokeras till affärsområdena.

Group Corporate Centre

Affärsutveckling – Nordeas upplåning, likviditet och marknadsriskhantering

Andelen långfristig upplåning av den totala upplåningen uppgick i slutet av fjärde kvartalet till cirka 82 procent, oförändrat från slutet av tredje kvartalet.

Nordeas strukturella likviditetsrisk mäts och begränsas med hjälp av en intern modell som är snarlik den föreslagna stabila nettofinansieringskvoten (NSFR), men som bygger på internt utarbetade antaganden om tillgångarnas och skuldernas stabilitet. Balansräkningens struktur bedöms som konservativ, välbalanserad och korrekt anpassad till rådande villkor vad gäller konjunktur och regelverk, liksom även vad gäller den strukturella likviditetsrisken.

Den kortfristiga likviditetsrisken, LCR, mäts med flera mått, varav Liquidity Coverage Ratio är ett. LCR uppgick till 159 procent för koncernen i slutet av fjärde kvartalet. I euro och dollar uppgick LCR vid samma tidpunkt till 334 procent respektive 221 procent. Enligt kapitalkravsförordningens LCR-definition uppgick koncernens LCR till 165 procent i slutet av fjärde kvartalet. Likviditetsreserven innefattar högst likvida, främst nordiska statsobligationer och säkerställda obligationer som centralbankerna godtar som

säkerhet och som har liknande egenskaper som värdepapper enligt Basel III/CRD IV. Likviditetsreserven uppgick i slutet av fjärde kvartalet till 69 md euro (65 md euro i slutet av tredje kvartalet).

Den utestående volymen kortfristig skuld uppgick i slutet av fjärde kvartalet till 37 md euro.

Under fjärde kvartalet emitterade Nordea 2,3 md euro i långfristig skuld, exklusive danska säkerställda obligationer och förlagslån, varav cirka 1,5 md euro i form av säkerställda finska, svenska och norska obligationer på marknader i och utanför Norden. En 7-årig säkerställd obligation på 1 md euro emitterades av det nybildade finska hypoteksbolaget Nordea Hypoteksbank.

Marknadsrisken i Group Treasurys räntepositioner, beräknad som genomsnittlig VaR, uppgick under perioden till 43 mn euro. Den aktierelaterade risken, beräknad som VaR, uppgick till 3 mn euro. Risken relaterad till kreditspreadar (VaR) uppgick till 2 mn euro. Ränterisken minskade markant, medan aktierisken var i stort sett oförändrad och risken relaterad till kreditspreadar minskade jämfört med tredje kvartalet.

Resultat

Rörelseintäkterna uppgick till 154 mn euro under fjärde kvartalet. Räntenettot steg till 132 mn euro under fjärde kvartalet, att jämföra med 108 mn euro under föregående kvartal. Nettoresultat av poster till verkligt värde uppgick till 29 mn euro, att jämföra med det exceptionellt höga 129 mn euro under tredje kvartalet, och härrörde främst från ränterelaterade innehav i likviditetsreserven. Periodens rörelseresultat var 54 mn euro.

Group Corporate Centre

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Räntenetto	132	108	125	131	102	22%	29%	496	385
Avgifts- och provisionsnetto	-5	-3	-2	-4	-6	80%	-13%	-14	-14,2
Nettoresultat av poster till verkligt värde	29	129	46,46	25	31	-78%	-7%	229	92,9
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	-2	0	1,2	1	2			0	17,5541
Summa rörelseintäkter	154	234	171	153	129	-34%	19%	711	481
Personalkostnader	-72	-69	-77	-68	-60	4%	20%	-286	-237
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	-10	27	17	23	29			57	139,65
Summa rörelsekostnader	-100	-59	-75	-57	-45	70%	123%	-291	-141,9
Resultat före kreditförluster	54	174	96	95	84			0	0
Kreditförluster	0	0	0	0	0			0	0
Rörelseresultat	51	175	97	95	80	-71%	-36%	418	335
Economic capital	744	658	1 065	1 065	1 297	13%	-43%	744	1 297
Riskexponeringsbelopp	5 676	5 276	7 735	7 720	8 174	8%	-31%	5 676	8 174
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	3 423	3 154	2 870	2 646	2 295	9%	49%	3 423	2 295

Antalet anställda har räknats om på grund av organisatoriska förändringar.

Koncernfunktioner, övrigt och elimineringar

Mn euro	kv416	kv316	kv216	kv116	kv415	kv4/kv3	kv4/kv4	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Räntenetto	24	29	8	6	-8	-17%		67	62
Avgifts- och provisionsnetto	-11	-7	-13	-7	-1	51%		-38	-16
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-3	-39	-3	-6	22	-92%		-51	-12
Resultatandelar i intr.företag + övr. intäkter	30	-3	158	4	183	0%	0%	189	214
Summa rörelseintäkter	40	-20	149	-3	196	0%	0%	166	249
Personalkostnader	8	-62	-59	-62	-250			-175	-456
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	32	46	52	37	-21	-30%		167	192
Summa rörelsekostnader	16	-24	-20	-36	-300			-64	-326
Resultat före kreditförluster	56	-44	129	-39	-104			102	-130
Kreditförluster	-1	0	0	0	0		-33%	-1	-4
Rörelseresultat	58	-44	128	-38	-100	0%	0%	104	-77
Economic capital	1 266	1 173	1 179	1 392	1 155	8%	10%	1 266	1 155
Riskexponeringsbelopp	8 404	7 837	7 435	9 251	8 840	7%	-5%	8 404	8 840
Antal anställda (omr. till heltidstjänster)	2 144	2 092	1 991	1 870	1 717	2%	25%	2 144	1 717

Resultaträkning

Mn euro	Not	Kv 4 2016	Kv 4 2015	H2 2016	H2 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Rörelseintäkter							
Ränteintäkter		1 905	2 046	3 822	4 132	7 747	8 549
Räntekostnader		-696	-843	-1 435	-1 696	-3 020	-3 586
Räntenetto		1 209	1 203	2 387	2 436	4 727	4 963
Avgifts- och provisionsintäkter		1 082	1 035	2 105	2 019	4 098	4 092
Avgifts- och provisionskostnader		-215	-214	-443	-431	-860	-862
Avgifts- och provisionsnetto	3	867	821	1 662	1 588	3 238	3 230
Nettoresultat av poster till verkligt värde	4	498	421	978	632	1 715	1 645
Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat		4	3	2	21	112	39
Övriga rörelseintäkter		32	197	47	221	135	263
Summa rörelseintäkter		2 610	2 645	5 076	4 898	9 927	10 140
Rörelsekostnader							
Allmänna administrationskostnader:							
Personalkostnader		-687	-956	-1 430	-1 712	-2 926	-3 263
Övriga kostnader	5	-475	-455	-864	-758	-1 646	-1 485
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-71	-65	-122	-114	-228	-209
Summa rörelsekostnader		-1 233	-1 476	-2 416	-2 584	-4 800	-4 957
Resultat före kreditförluster		1 377	1 169	2 660	2 314	5 127	5 183
Kreditförluster, netto	6	-129	-142	-264	-254	-502	-479
Rörelseresultat		1 248	1 027	2 396	2 060	4 625	4 704
Skatt		-148	-179	-408	-432	-859	-1 042
Periodens resultat		1 100	848	1 988	1 628	3 766	3 662
Hänförligt till:							
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)		1 100	848	1 988	1 628	3 766	3 662
Minoritetsintressen		-	-	-	-	-	-
Summa		1 100	848	1 988	1 628	3 766	3 662
Resultat per aktie före utspädning, euro		0,27	0,21	0,49	0,40	0,93	0,91
Resultat per aktie efter utspädning, euro		0,27	0,21	0,49	0,40	0,93	0,91

Rapport över totalresultat

Mn euro	Kv 4 2016	Kv 4 2015	H2 2016	H2 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Periodens resultat	1 100	848	1 988	1 628	3 766	3 662
Poster som kan komma omklassificeras till resultaträkningen						
Valutakursdifferenser under perioden	24	-70	218	-832	438	-544
Säkring av nettotillgångar i utländska koncernföretag:						
Värdeförändringar under perioden	15	-33	-133	386	-219	308
Skatt på värdeförändringar under perioden	-3	7	29	-85	48	-68
Placeringar tillgängliga för försäljning: ¹						
Värdeförändringar under perioden, netto efter omklassificering	-5	-30	46	-91	117	-160
Skatt på värdeförändringar under perioden	1	8	-11	21	-27	37
Kassaflödessäkringar:						
Värdeförändringar under perioden, netto efter omklassificering	3	10	-55	20	-44	84
Skatt på värdeförändringar under perioden	-1	-2	12	-5	10	-19
Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen						
Förmånsbestämda pensionsplaner:						
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	256	392	217	210	-205	483
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-57	-87	-48	-45	47	-108
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	233	195	275	-421	165	13
Totalresultat	1 333	1 043	2 263	1 207	3 931	3 675
Hänförligt till:						
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)	1 333	1 043	2 263	1 207	3 931	3 675
Minoritetsintressen	-	-	-	-	-	-
Summa	1 333	1 043	2 263	1 207	3 931	3 675

¹ Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning

Mn euro	Not	31 dec 2016	31 dec 2015
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		32 099	35 500
Utlåning till centralbanker	7	11 235	13 224
Utlåning till kreditinstitut	7	9 026	10 762
Utlåning till allmänheten	7	317 689	340 920
Räntebärande värdepapper		87 701	86 535
Pantsatta finansiella instrument		5 108	8 341
Aktier och andelar		21 524	22 273
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal		23 102	20 434
Derivatinstrument		69 959	80 741
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		178	151
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures		588	515
Immateriella tillgångar		3 792	3 208
Materiella tillgångar		566	557
Förvaltningsfastigheter		3 119	3 054
Uppskjutna skattefodringar		60	76
Aktuella skattefodringar		288	87
Pensionstillgångar		306	377
Övriga tillgångar		18 973	18 587
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 449	1 526
Tillgångar som innehas för försäljning	12	8 897	-
Summa tillgångar		615 659	646 868
Skulder			
Skulder till kreditinstitut		38 136	44 209
In- och upplåning från allmänheten		174 028	189 049
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal		23 580	21 088
Skulder till försäkringstagare		41 210	38 707
Emitterade värdepapper		191 750	201 937
Derivatinstrument		68 636	79 505
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		2 466	2 594
Aktuella skatteskulder		487	225
Övriga skulder		24 413	25 745
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 758	1 805
Uppskjutna skatteskulder		830	1 028
Avsättningar		306	415
Pensionsförpliktelser		302	329
Efterställda skulder		10 459	9 200
Skulder som innehas för försäljning	12	4 888	-
Summa skulder		583 249	615 836
Eget kapital			
Minoritetsintressen		1	1
Aktiekapital		4 050	4 050
Överkursfond		1 080	1 080
Övriga reserver		-1 023	-1 188
Balanserade vinstmedel		28 302	27 089
Summa eget kapital		32 410	31 032
Summa skulder och eget kapital		615 659	646 868
För egna skulder ställda säkerheter		189 441	184 795
Övriga ställda säkerheter		8 330	9 038
Ansvarsförbindelser		23 089	22 569
Kreditlöften ¹		78 005	74 679
Övriga åtaganden		1 429	3 323

¹ Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit om 30 703 mn euro (31 dec 2015: 37 961 mn euro).

Rapport över förändringar i eget kapital

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)										
Mn euro	Aktie kapital ¹	Överkurs-fond	Övriga reserver:				Balans-erade vinst-medel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verk-samhet	Kassa-flödes-säkringar	Placeringar tillgängliga för försäljning	Förmåns-bestämda pensions-planer				
Balans per 1 jan 2016	4 050	1 080	-1 617	71	-10	368	27 089	31 031	1	31 032
Årets resultat	-	-	-	-	-	-	3 766	3 766	-	3 766
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	267	-34	90	-158	-	165	-	165
Total resultat	-	-	267	-34	90	-158	3 766	3 931	-	3 931
Aktierelaterad ersättning ²	-	-	-	-	-	-	0	0	-	0
Utdelning för 2015	-	-	-	-	-	-	-2 584	-2 584	-	-2 584
Försäljning av egna aktier ³	-	-	-	-	-	-	31	31	-	31
Balans per 31 dec 2016	4 050	1 080	-1 350	37	80	210	28 302	32 409	1	32 410

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)										
Mn euro	Aktie kapital ¹	Överkurs-fond	Övriga reserver:				Balans-erade vinst-medel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verk-samhet	Kassa-flödes-säkringar	Placeringar tillgängliga för försäljning	Förmåns-bestämda pensions-planer				
Balans per 1 jan 2015	4 050	1 080	-1 313	6	113	-7	25 906	29 835	2	29 837
Årets resultat	-	-	-	-	-	-	3 662	3 662	-	3 662
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	-304	65	-123	375	-	13	-	13
Total resultat	-	-	-304	65	-123	375	3 662	3 675	-	3 675
Aktierelaterad ersättning ²	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2
Utdelning för 2014	-	-	-	-	-	-	-2 501	-2 501	-	-2 501
Försäljning av egna aktier ³	-	-	-	-	-	-	20	20	-	20
Övriga förändringar	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1
Balans per 31 dec 2015	4 050	1 080	-1 617	71	-10	368	27 089	31 031	1	31 032

¹ Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner (31 dec 2015: 4 050 miljoner).

² Totalt antal egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP) är 10,9 miljoner (31 dec 2015: 11,7 miljoner).

³ Hänförligt till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier per den 31 dec 2016 var 13,3 miljoner (31 dec 2015: 18,6 miljoner).

Kassaflödesanalys i sammandrag

Mn euro	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	4 625	4 704
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	3 892	2 824
Betalda inkomstskatter	-952	-1 056
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	7 565	6 472
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	-4 285	-6 276
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 280	196
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Avyttring/förvärv av rörelser	-	175
Materiella tillgångar	-104	-135
Immateriella tillgångar	-656	-458
Nettoinvesteringar i värdepapper, som hålles till förfall	-360	-139
Övriga finansiella anläggningstillgångar	186	35
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-934	-522
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Emission/amortering av efterställda skulder	1 000	735
Försäljning/återköp av egna aktier inkl förändring i tradingportföljen	31	20
Utbetald utdelning	-2 584	-2 501
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 553	-1 746
Periodens kassaflöde	793	-2 072
Likvida medel vid periodens början	40 200	39 683
Omräkningsdifferens	867	2 589
Likvida medel vid periodens slut	41 860	40 200
Förändring	793	-2 072
Likvida medel	31 dec	31 dec
Följande poster ingår i likvida medel (mn euro):	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kassa och tillgodhavanden hos centralbanker	32 099	35 500
Lån till centralbanker	8 538	2 684
Utlåning till kreditinstitut	1 093	2 016
Tillgångar som innehas för försäljning	130	-
Summa likvida medel	41 860	40 200

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat.
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut betalbar vid anfordran utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Noter till redovisningen

Not 1 Redovisningsprinciper

Denna konsoliderade delårsrapport har upprättats enligt IAS 34 "Delårsrapportering". Vidare har vissa kompletterande regler i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:25, inklusive tillägg) och Kompletterande redovisningsregler för koncerner (RFR 1) från Rådet för finansiell rapportering tillämpats.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts för delårsrapporten som för årsredovisningen 2015. För ytterligare information, se not K1 i årsredovisningen 2015. De ändringar som införts under 2016 beskrivs i avsnittet "Förändrade redovisningsprinciper" nedan.

Förändrade redovisningsprinciper

Följande ändringar som publicerats av IASB började tillämpas den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning:

- Ändringar i IFRS 10, IFRS 12 och IAS 28 "Investmentföretag: Tillämpning av undantaget från konsolidering"
- Ändringar i IFRS 11 "Redovisning av förvärv av andelar i gemensam verksamhet"
- IAS 1 "Upplysningsinitiativ"
- Ändringar i IAS 16 och IAS 38 "Förtydligande avseende accepterade metoder för avskrivning"
- Årliga förbättringar av IFRS, 2012-2014

Ändringar har också gjorts i Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL). Förändringarna infördes den 1 januari 2016, men har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning.

Finansinspektionen har ändrat redovisningsföreskrifterna FFFS 2008:25 genom utfärdandet av FFFS 2015:20. Nordea började tillämpa dessa ändringar den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning.

Rådet för finansiell rapportering har gjort ändringar i redovisningsrekommendationen för koncerner genom att ge ut "RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner – januari 2016". Nordea började tillämpa dessa ändringar den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på redovisningen.

Förändrad presentation av placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal

Nordea placerar i räntebärande värdepapper och aktier för sina kunders räkning, i pensionsportföljer och fondförsäkringsavtal, där kunden står för placeringsrisken. Sådana tillgångar har omklassificerats till en separat rad i balansräkningen "Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal" för att särskilja de från tillgångar där Nordea står för placeringsrisken. Motsvarande skulder till kunder har omklassificerats till en separat rad i balansräkningen "Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal", eftersom dessa skulder fungerar på ett annat sätt än vanlig inlåning från kunder.

Jämförelsetalen har räknats om och deras inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av nedanstående tabell. Den förändrade presentationen har inte haft någon inverkan på Nordeas resultaträkning eller eget kapital.

Mn euro	31 dec 2016			31 dec 2015		
	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	9 290	-264	9 026	10 959	-197	10 762
Räntebärande värdepapper	89 375	-1 674	87 701	88 176	-1 641	86 535
Aktier	42 543	-21 019	21 524	40 745	-18 472	22 273
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	23 102	23 102	-	20 434	20 434
Förvaltningsfastigheter	3 258	-139	3 119	3 165	-111	3 054
Övriga tillgångar	18 979	-6	18 973	18 600	-13	18 587
Skulder						
In- och upplåning från allmänheten	178 368	-4 340	174 028	193 342	-4 293	189 049
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	23 580	23 580	-	21 088	21 088
Skulder till försäkringstagare	60 439	-19 229	41 210	55 491	-16 784	38 707
Övriga skulder	24 424	-11	24 413	25 756	-11	25 745

Förändrad presentation av omlägningsavgifter och utbetalningsavgifter

Omlägningsavgifter och utbetalningsavgifter som erhålls i samband med danska bolån har omklassificerats från "Nettoresultat av poster till verkligt värde" till "Avgifts- och provisionsnetto" i resultaträkningen i enlighet med Nordeas riktlinjer för klassificering av avgifter för lånehandläggning. En omlägningsavgift tas ut när ett bolån med rörlig ränta läggs om och en utbetalningsavgift tas ut när ett lån betalas ut. Jämförelsesiffrorna har räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan. Den förändrade presentationen har

Mn euro	Kv4 2016			Kv4 2015			H2 2016			H2 2015			Helåret 2016			Helåret 2015		
	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer
Räntenetto	1 242	-33	1 209	1 241	-38	1 203	2 453	-66	2 387	2 513	-77	2 436	4 855	-128	4 727	5 110	-147	4 963
- varav statliga garantiprogram		-33			-38			-66			-77			-128			-147	
Avgifts- och provisionsnetto	820	47	867	768	53	821	1 568	94	1 662	1 485	103	1 588	3 060	178	3 238	3 025	205	3 230
- varav statliga garantiprogram		33			38			66			77			128			147	
- varav omlägnings-/utbetalningsavgifter		14			15			28			26			50			58	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	512	-14	498	436	-15	421	1 006	-28	978	658	-26	632	1 765	-50	1 715	1 703	-58	1 645
- varav omlägnings-/utbetalningsavgifter		-14			-15			-28			-26			-50			-58	

Förändrad presentation av avgifts- och provisionsnetto

Presentationen i not 3 "Avgifts- och provisionsnetto" har ändrats, i tillägg till de ändringar som beskrivs ovan. Den största ändringen är att intäkter och kostnader nu kvittas så att nettoresultatet från de olika verksamhetsområdena blir tydligare. Provisionskostnaderna har delats upp i mindre poster för att bättre svara mot provisionsintäkterna.

Provisionsintäkter i samband med börsnoteringar har omklassificerats från "Depå- och emissionstjänster" till "Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering" (ändringen påverkar helårsresultatet 2015 med 27 mn euro). Provisionskostnader i samband med kapitalförvaltning har omklassificerats från "Övrigt" till "Provisioner från kapitalförvaltning" (ändringen påverkar helårsresultatet 2015 med 80 mn euro). Dessa omklassificeringar har gjorts för att syftet med tjänsterna som utförts av Nordea ska framgå tydligare.

Presentation av avyttringsgrupper som innehas för försäljning

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning utgörs av Nordeas verksamhet i Baltikum samt bolån och konsumtionslån i Ryssland. En närmare beskrivning finns i not 12 "Avyttringsgrupper som innehas för försäljning". Tillgångar och skulder i denna avyttringsgrupp redovisas på separata rader i balansräkningen, "Tillgångar som innehas för försäljning" och "Skulder som innehas för försäljning", från klassificeringsdagen. Finansiella instrument värderas även fortsättningsvis enligt reglerna i IAS 39, medan icke-finansiella tillgångar redovisas till det lägre av redovisat värde och verkligt värde. Jämförelsetalen har inte omräknats.

inte haft någon inverkan på balansräkning eller eget kapital.

Förändrad presentation av stabilitetsavgifter

För att följa praxis på den lokala marknaden har Nordea omklassificerat avgifter till statliga garantiprogram från "Avgifts- och provisionsnetto" till "Räntenetto". Jämförelsesiffrorna har räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan. Den förändrade presentationen har inte haft någon inverkan på Nordeas balansräkning eller egna kapital.

Förändringar i IFRS som ännu i tillämpats IFRS 9 "Finansiella instrument"

IASB har slutfört den nya standarden för finansiella instrument, IFRS 9 "Finansiella instrument". IFRS 9 omfattar klassificering och värdering, nedskrivning och generell säkringsredovisning och ersätter de befintliga kraven inom dessa områden i IAS 39. IFRS 9 träder i kraft för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare. Standarden har godkänts av EU-kommissionen. Tidigare tillämpning är tillåten, men Nordea avser inte att tillämpa standarden i förtid. Nordea avser inte heller att räkna om jämförelsetalen för 2017 i årsredovisningen 2018 på grund av IFRS 9.

Klassificering och värdering

Enligt klassificerings- och värderingskraven i IFRS 9 ska finansiella tillgångar klassificeras som och värderas till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via resultaträkningen eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Klassificeringen av ett finansiellt instrument bestäms utifrån affärsmodellen för den portfölj som instrumentet ingår i och huruvida kassaflödena endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta.

För att kunna bedöma affärsmodellen har Nordea delat in sina finansiella tillgångar i portföljer och underportföljer utifrån hur olika grupper av finansiella tillgångar förvaltas tillsammans för att uppnå ett visst affärsmål. I samband med fastställandet av rätt nivå för portföljen har hänsyn tagits till aktuell affärsområdesstruktur. Vid bedömningen av affärsmodell för respektive portfölj har Nordea analyserat syftet med de finansiella tillgångarna och exempelvis tidigare försäljningstrender och ersättning till ledningen.

Nordea har analyserat kassaflödena från de finansiella tillgångarna per den 31 december 2015 för att fastställa om de endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta. Detta har gjorts genom att gruppera avtal som är homogena ur ett kassaflödesperspektiv, och slutsatserna har dragits för samtliga avtal i den gruppen.

Ingen affärsmodellsbedömning eller analys för att fastställa om kassaflödena endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta har gjorts för Nordea Life & Pensions eftersom Nordea har avvaktat EU:s godkännande av IFRS 9.

Bedömningen av affärsmodell och analysen av huruvida kassaflödena endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta, enligt beskrivningen ovan, har inte resulterat i några betydande förändringar jämfört med hur de finansiella instrumenten värderas enligt IAS 39. Därmed förväntas ingen betydande inverkan på Nordeas finansiella ställning, finansiella resultat eller egna kapital för den första tillämpningsperioden. Inte heller förväntas någon betydande inverkan på Nordeas kapitaltäckning, stora exponeringar, riskhantering eller alternativa resultatmått för den första tillämpningsperioden. Dessa preliminära slutsatser påverkas naturligtvis av vilka finansiella instrument som finns i Nordeas balansräkning vid övergången.

Nedskrivning

Nedskrivningskraven i IFRS 9 baseras på en modell för förväntade kreditförluster till skillnad från den nuvarande modellen för inträffade kreditförluster i IAS 39. Dessutom är nedskrivningskraven i IFRS 9 mer omfattande än de i IAS 39. IFRS 9 anger att alla tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat, liksom åtaganden utanför balansräkningen, inklusive garantier och kreditåtaganden, ska omfattas av prövningen av nedskrivningsbehovet. För närvarande beräknar inte Nordea gruppvisa reserveringar för poster utanför balansräkningen eller för finansiella instrument som klassificerats som tillhörande värderingskategorin Finansiella tillgångar som kan säljas.

De tillgångar, vars nedskrivningsbehov ska prövas, delas in i tre kategorier, beroende på graden av kreditförsämring. Kategori 1 omfattar tillgångar där det inte har skett en väsentlig ökning av kreditrisken, kategori 2 omfattar tillgångar där det skett en väsentlig ökning av kreditrisken och kategori 3 omfattar fallerade tillgångar. Tillgångar av betydande värde i kategori 3 prövas för nedskrivning på individuell nivå, medan det för tillgångar av obetydligt värde görs en gruppvis bedömning. I kategori 1 ska reserveringarna motsvara förväntade kreditförluster under kommande 12 månader. I kategori 2 och 3 ska reserveringarna motsvara förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden.

En viktig del som påverkar storleken på avsättningarna enligt IFRS 9 är den utlösande faktorn för överföring av en tillgång från kategori 1 till kategori 2. Nordea har ännu inte bestämt vilka parametrar som ska användas för att fastställa ökningen i kreditrisk och hur mycket dessa parametrar behöver förändras för att de ska anses medföra en "väsentlig ökning". För tillgångar som innehas vid övergången har Nordea preliminärt beslutat att använda förändringen i interna rating- och scoringuppgifter för att fastställa om det skett en betydande ökning av kreditrisken eller inte. För tillgångar som tillkommer efter övergången kommer förändringar i sannolikheten för fallissemang (PD) för den återstående löptiden att användas som den utlösande faktorn. Nordea har dragit slutsatsen att det inte är möjligt att beräkna PD vid kreditgivning för den återstående

löptiden utan oskäligen kostnader eller arbetsinsatser och utan bedömningar i efterhand av tillgångar som redan redovisas i balansräkningen vid övergången. För tillgångar som bedöms utifrån PD för den återstående löptiden har Nordea preliminärt beslutat att använda en blandning av absoluta och relativa förändringar i PD som kriterium för överföringen. Dessutom kommer kunder som omfattas av förmildrande åtgärder och kunder som är mer än 30 dagar sena med sina betalningar också att överföras till kategori 2. Nordea har ännu inte bestämt tröskelvärdet för att avgöra om förändringen i rating, scoring och PD är väsentlig eller inte.

I Nordeas befintliga modell för beräkning av gruppvisa reserveringar definieras en förlusthändelse som en försämring i låntagarens rating/scoring. En förlusthändelse i den befintliga modellen väntas dock inte motsvara den utlösande händelse som flyttar en post från kategori 1 till kategori 2 enligt IFRS 9.

Reserveringarna enligt IFRS 9 kommer att beräknas som exponeringen vid fallissemang gånger sannolikheten för fallissemang gånger förlusten i händelse av fallissemang. För tillgångar i kategori 1 baseras beräkningen endast på de kommande 12 månaderna, medan den för tillgångar i kategori 2 baseras på tillgångens förväntade löptid.

För tillgångar där det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken har Nordea i dagsläget reserveringar motsvarande de förluster som beräknas uppkomma under perioden mellan dagen för förlusthändelsen och dagen då den identifieras individuellt, den så kallade uppkomstperioden, medan IFRS 9 kommer att kräva reserveringar motsvarande förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden.

Vid beräkningen av förluster under den återstående löptiden enligt IFRS 9, inklusive kategoriindelningen, ska beräkningen baseras på sannolikhetsviktad, framåtblickande information. Nordea har preliminärt beslutat att använda tre makroekonomiska scenarier för att ta hänsyn till de icke-linjära aspekterna av förväntade kreditförluster. De olika scenarierna kommer att användas för att justera de aktuella parametrarna för beräkning av förväntade kreditförluster, och ett sannolikhetsviktat genomsnitt av de förväntade förlusterna enligt respektive scenario kommer att redovisas som reserveringar.

De nya kraven förväntas öka reserveringarna för kreditförluster och minska det egna kapitalet för den första tillämpningsperioden. Detta förväntas inte ha någon betydande inverkan på stora exponeringar. Inverkan på kapitaltäckningen kan ännu inte fastställas eftersom Baselkommittén väntas utfärda nya regler för övergången till IFRS 9, men dessa är ännu inte slutgiltiga. Vidare förväntas de långsiktiga effekterna, när övergångsreglerna inte längre gäller, ha en negativ inverkan på kapitaltäckningen, eftersom minskningen i eget kapital väntas minska kärnprimärkapitalet. Det förväntas dock inte att hela ökningen av reserverna kommer minska kärnprimärkapitalet eftersom det finns dämpande effekter, till exempel att dagens underskott i kreditriskjusteringar blir mindre när reserveringarna beräknas enligt IFRS 9.

Beräkningen av nedskrivningsbehovet enligt IFRS 9 kommer att kräva mer erfarenhetsmässiga kreditbedömningar av de rapporterade enheterna än vad som krävs enligt IAS 39 idag, vilket innebär en högre grad av subjektiv bedömning. Användandet av framåtblickande information ökar komplexiteten och gör reserveringar mer beroende av ledningens syn på de ekonomiska utsikterna.

Säkringsredovisning

Den största förändringen av kraven avseende generell säkringsredovisning är att standarden gör säkringsredovisningen mer anpassad till riskhanteringen. Eftersom Nordea i allmänhet använder portföljsäkring bedömer Nordea att de nya kraven inte får någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning, stora exponeringar, riskhantering eller alternativa resultatmått för den första tillämpningsperioden.

Nordeas preliminära slutsats är att fortsätta använda säkringsredovisningskraven i IAS 39 även efter det att IFRS 9 har införts, men detta kvarstår att bekräfta.

IFRS 15 "Intäkter från avtal med kunder"

Under 2014 publicerade IASB den nya standarden IFRS 15 "Intäkter från avtal med kunder". Förtydliganden för den här standarden publicerades i april 2016. Den nya standarden beskriver en enda heltäckande redovisningsmodell för intäkter från kundkontrakt och ersätter nuvarande standarder och tolkningar för intäktsredovisning i IFRS, till exempel IAS 18 "Intäkter". Den nya standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare, men får tillämpas tidigare. Standarden godkändes av EU-kommissionen 2016 och förtydligandena väntas bli godkända 2017. För närvarande avser Nordea inte att tillämpa standarden i förtid. Standarden gäller inte för finansiella instrument, försäkringsavtal eller leasingavtal. Nordea har inte slutfört sin analys av dess inverkan på redovisningen, men den nuvarande bedömningen är att den nya standarden inte får någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar för den första tillämpningsperioden.

Ändringar i IFRS 10 och IAS 28 "Försäljning eller överföring av tillgångar mellan en ägare och dess intresseföretag eller joint venture"

IASB har ändrat kraven i IFRS 10 och IAS 28 avseende försäljning och överföring av tillgångar mellan en ägare och dess intresseföretag eller joint venture, till följd av inkonsekvent hantering av vinster och förluster från sådana transaktioner enligt dessa standarder. IASB har därefter föreslagit att skjuta upp ikraftträdandetidpunkten och tillåta en tidigare tillämning. Ändringarna har ännu inte godkänts av EU-kommissionen. För närvarande avser Nordea inte att tillämpa ändringarna i förtid. De nya kraven väntas inte få någon inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar för den första tillämpningsperioden, eftersom de är i linje med Nordeas nuvarande redovisningsprinciper.

IFRS 16 "Leasing"

IASB har publicerat den nya standarden IFRS 16 "Leasing". Den nya standarden förändrar redovisningskraven för leasetagare. Alla leasingkontrakt (med undantag för kortfristiga och mindre leasingkontrakt) ska redovisas som en tillgång med nyttjanderätt och som en skuld i leasetagarens balansräkning och leasingbetalningarna ska redovisas som avskrivning och räntekostnad. Redovisningskraven för leasegivare är oförändrade. Även ytterligare upplysningar krävs. Den nya standarden träder i kraft för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 eller senare och tidigare tillämpning är tillåten. Omarbetningarna väntas bli godkända av EU-kommissionen 2017. För närvarande avser Nordea inte att tillämpa ändringarna i förtid. Nordeas nuvarande bedömning är att den nya standarden kommer att förändra redovisningen av fastighetsleasing, vilket huvudsakligen påverkar Nordeas balansräkning.

Övriga ändringar i IFRS

Övriga ändringar i IFRS förväntas inte få någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar när den tillämpas första gången.

Valutakurser

	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
1 euro = svenska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	9,4675	9,3537
Balansräkning (vid periodens slut)	9,5525	9,1895
1 euro = danska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4453	7,4587
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4344	7,4626
1 euro = norska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	9,2943	8,9434
Balansräkning (vid periodens slut)	9,0863	9,6030
1 euro = ryska rubel		
Resultaträkning (genomsnitt)	74,1913	67,9657
Balansräkning (vid periodens slut)	64,3000	80,6736

Not 2 Segmentsrapportering

	Rörelsesegment								Summa koncernen
	Personal Banking	Commercial & Business Banking	Wholesale Banking	Wealth Management	Group Corporate Centre	Övriga rörelsesegment	Summa rörelsesegment	Avstämning	
Jan-dec 2016									
Summa rörelseintäkter, mn euro	3 440	1 942	2 297	2 015	722	203	10 619	-692	9 927
- varav interna transaktioner ¹ , mn euro	-774	-419	-410	6	1 578	19	0	-	-
Rörelseresultat, mn euro	1 466	799	1 073	1 204	423	205	5 170	-545	4 625
Utlåning till allmänheten ² , md euro	149	80	56	11	-	-	296	22	318
In- och upplåning från allmänheten ² , md euro	72	39	44	14	-	-	169	5	174
Jan-dec 2015									
Summa rörelseintäkter, mn euro	3 509	2 052	2 444	1 924	481	206	10 616	-476	10 140
- varav interna transaktioner ¹ , mn euro	-789	-460	-314	14	1 550	-1	0	-	-
Rörelseresultat, mn euro	1 441	915	1 336	1 122	332	214	5 360	-656	4 704
Utlåning till allmänheten ² , md euro	145	80	61	11	-	-	297	44	341
In- och upplåning från allmänheten ² , md euro	71	40	47	13	-	-	171	18	189

¹ IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteutgifter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom interbanken inom Group Corporate Centre.

² Volymerna inkluderas endast separata för rörelsesegment om de rapporteras separat till den högsta verkställande beslutsfattaren.

Nedbrytning av Personal Banking, Commercial & Business Banking, Wholesale Banking och Wealth Management

	Personal Banking Nordic		Personal Banking Baltic		Personal Banking Övrigt		Personal Banking	
	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Summa rörelseintäkter, mn euro	3 765	3 818	209	192	-534	-501	3 440	3 509
- varav interna transaktioner, mn euro	-646	-708	-27	-28	-101	-53	-774	-789
Rörelseresultat, mn euro	1 672	1 664	97	91	-303	-314	1 466	1 441
Utlåning till allmänheten, md euro	148	144	9	8	-8	-7	149	145
In- och upplåning från allmänheten, md euro	75	74	5	4	-8	-7	72	71

	Business Banking		Commercial Banking		Commercial & Business Banking Övrigt		Commercial & Business Banking	
	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Summa rörelseintäkter, mn euro	1 097	1 159	1 028	1 040	-183	-147	1 942	2 052
- varav interna transaktioner, mn euro	-306	-335	-123	-121	10	-4	-419	-460
Rörelseresultat, mn euro	422	438	559	592	-182	-115	799	915
Utlåning till allmänheten, md euro	37	37	44	44	-1	-1	80	80
In- och upplåning från allmänheten, md euro	23	22	19	20	-3	-2	39	40

Not 2, fortsättning

	Corporate & Institutional Banking		Shipping, Offshore & Oil Services		Banking Russia		Capital Markets oallokerat		Wholesale Banking Övrigt		Wholesale Banking	
	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015
Summa rörelseintäkter, mn euro	1 421	1 447	354	400	208	233	368	367	-54	-3	2 297	2 444
- varav interna transaktioner, mn euro	-211	-141	-137	-68	-77	-82	111	58	-96	-81	-410	-314
Rörelseresultat, mn euro	861	863	136	330	119	139	124	117	-167	-113	1 073	1 336
Utlåning till allmänheten, md euro	39	42	13	13	4	6	-	-	-	-	56	61
In- och upplåning från allmänheten, md euro	37	41	6	5	1	1	-	-	-	-	44	47

	Private Banking		Asset Management		Life & Pension oallokerat		Wealth Management Övrigt		Wealth Management	
	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015
Summa rörelseintäkter, mn euro	841	861	861	769	633	593	-320	-299	2 015	1 924
- varav interna transaktioner, mn euro	4	14	1	0	0	0	1	0	6	14
Rörelseresultat, mn euro	425	452	610	529	452	410	-283	-269	1 204	1 122
Utlåning till allmänheten, md euro	11	11	-	-	-	-	-	-	11	11
In- och upplåning från allmänheten, md euro	14	13	-	-	-	-	-	-	14	13

Avstämning mellan summa rörelsesegment och finansiella rapporter

	Rörelseresultat, mn euro		Utlåning till allmänheten, md euro		In- och upplåning från allmänheten, md euro	
	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015	Jan-dec 2016	2015
Summa rörelsesegment	5 170	5 360	296	297	169	171
Koncernfunktioner ¹	-85	-30	-	-	-	-
Oallokerade poster ²	-1	-243	33	46	12	19
Skilnader i redovisningsprinciper ³	-459	-383	-11	-2	-7	-1
Summa	4 625	4 704	318	341	174	189

¹ Består av Group Risk Management, Group Internal Audit, Chief of staff office, Group Finance and Business Control och Group Compliance.

² Inkluderar engångsposter på -263 mn euro 2015.

³ Effekt från skillnad i klassificering av tillgångar/skulder som innehas för försäljning, budgetvalutakurser och interna allokeringssprinciper i segmentrapporteringen.

Värdering av rörelsesegmentens prestation

Värderingsprinciper och allokeringar mellan rörelsesegmenten följer, i enlighet med IFRS 8, den information som rapporteras till den högsta verkställande beslutsfattaren. I Nordea har Group Executive Management identifierats som den högsta verkställande beslutsfattaren. De huvudsakliga skillnaderna jämfört med sektionen "Affärsområden" i denna rapport är att information till den högsta verkställande beslutsfattaren upprättas med användande av budget valutakurser och att olika allokeringssprinciper mellan rörelsesegmenten har använts.

Finansiellt resultat presenteras för de huvudsakliga affärsområdena Personal Banking, Commercial & Business Banking, Wholesale Banking och Wealth Management, med ytterligare nedbrytning på rörelsesegment, samt för rörelsesegmentet Group Corporate Centre. Övriga rörelsesegment som understiger de kvantitativa gränsvärdena i IFRS 8 inkluderas i Övriga rörelsesegment. Koncernfunktioner, eliminerings och resultat som inte i sin helhet allokteras till något av rörelsesegmenten visas separat som avstämningsposter.

Förändring avseende identifiering av rörelsesegment

Identifieringen av rörelsesegment har förändrats under det fjärde kvartalet till följd av beslutet att dela upp Retail Banking i två affärsområden, Personal Banking och Commercial & Business Banking. Affärsområdet Personal Banking inkluderar privata kunder från det tidigare affärsområdet Retail Banking och affärsområdet Commercial & Business Banking inkluderar företagskunder från det tidigare affärsområdet Retail Banking. Från och med fjärde kvartalet inkluderas de nya affärsområdena i rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren och är till följd av detta en del av rörelsesegmenten i not 2. De nya affärsområdena är ytterligare nedbrutna på rörelsesegment. Jämförelsesiffror har omarbetats på motsvarande sätt.

Not 3 Avgifts- och provisionsnetto

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
Mn euro	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Provisioner från kapitalförvaltning	365	350	327	715	635	1 369	1 261
Livförsäkring & Pensioner	88	76	80	164	146	306	299
Inlåningsprodukter	8	7	7	15	15	30	31
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	69	53	55	122	95	226	225
Depå- och emissionstjänster	18	13	16	31	28	59	55
Betalningar	83	70	74	153	151	297	307
Kort	54	59	63	113	134	226	271
Utlåningsprodukter	133	129	140	262	269	531	548
Garantier och dokumentbetalningar	39	40	41	79	84	161	177
Övrigt	10	-2	18	8	31	33	56
Summa	867	795	821	1 662	1 588	3 238	3 230

Not 4 Nettoresultat av poster till verkligt värde

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
Mn euro	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Aktierelaterade instrument	-291	62	40	-229	103	-141	271
Ränterelaterade instrument och valutakursförändringar	1 029	354	309	1 383	393	1 833	1 077
Övriga finansiella instrument (inklusive krediter och råvaror)	-309	9	6	-300	12	-251	56
Förvaltningsfastigheter	-1	0	-2	-1	-1	-1	-4
Livförsäkring ¹	70	55	68	125	125	275	245
Summa	498	480	421	978	632	1 715	1 645

¹ Interna transaktioner har ej eliminerats mot andra rader i noten. Raden Livförsäkring ger således den verkliga effekten från livförsäkringsverksamheten.

Utbrytning av livförsäkring

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
Mn euro	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Aktierelaterade instrument	1 027	458	1 945	1 485	-30	1 338	893
Ränterelaterade instrument och valutakursförändringar	-364	276	-1 254	-88	141	970	-148
Förvaltningsfastigheter	68	43	58	111	88	221	150
Förändring av försäkringstekniska avsättningar ¹	-532	-743	-463	-1 275	-240	-2 491	-529
Förändring av återbäringsmedel	-170	8	-216	-162	148	177	-169
Intäkter försäkringsrisk	45	41	52	86	106	168	213
Kostnader försäkringsrisk	-4	-28	-54	-32	-88	-108	-165
Summa	70	55	68	125	125	275	245

¹ Premieintäkter uppgår till 635 mn euro för kv 4 2016 och 2 571 mn euro jan-dec 2016 (kv 4 2015: 686 mn euro, jan-dec 2015: 2 500 mn euro).

Not 5 Övriga kostnader

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
Mn euro	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Informationsteknologi	-165	-142	-130	-307	-244	-573	-485
Marknadsföring och representation	-33	-13	-26	-46	-41	-79	-84
Porto-, transport-, telefon-, och kontorskostnader	-33	-28	-37	-61	-69	-125	-145
Hyses-, lokal- och fastighetskostnader	-79	-75	-131	-154	-206	-309	-373
Övrigt	-165	-131	-131	-296	-198	-560	-398
Summa	-475	-389	-455	-864	-758	-1 646	-1 485

Not 6 Kreditförluster, netto

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
Mn euro	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Kreditförluster fördelade per kategori							
Återvinning av tidigare konstaterade kreditförluster	-	-	-	-	-	-	0
Avsättningar	-1	0	0	-1	-1	-1	0
Återföring av tidigare gjorda avsättningar	1	0	0	1	1	1	1
Utlåning till kreditinstitut	0	0	0	0	0	0	1
Konstaterade kreditförluster	-231	-119	-129	-350	-270	-600	-605
Reserver som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	193	91	82	284	190	474	448
Återvinningar av tidigare konstaterade kreditförluster	21	12	17	33	37	57	63
Avsättningar	-275	-293	-420	-568	-639	-1 056	-1 074
Återföring av tidigare gjorda avsättningar	165	174	278	339	399	639	693
Utlåning till allmänheten	-127	-135	-172	-262	-283	-486	-475
Konstaterade kreditförluster	-3	-2	-2	-5	-5	-9	-11
Reserver som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	3	2	2	5	5	9	11
Avsättningar	-23	-21	-19	-44	-36	-96	-104
Återföring av tidigare gjorda avsättningar	21	21	49	42	65	80	99
Poster utanför balansräkningen	-2	0	30	-2	29	-16	-5
Kreditförluster, netto	-129	-135	-142	-264	-254	-502	-479

Nyckeltal

	Kv 4	Kv 3	Kv 4	H2	H2	Jan-dec	Jan-dec
	2016	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Kreditförluster på årsbasis, punkter	16	16	17	16	15	15	14
- varav individuella	15	7	16	11	14	12	13
- varav gruppvisa	1	9	1	5	1	3	1

Not 7 Utlåning och osäkra fordringar

Mn euro	Summa		
	31 dec 2016	30 sep 2016	31 dec 2015
Lånefordringar som inte är osäkra	334 826	345 985	361 610
Osäkra lånefordringar	5 550	5 734	5 960
- varav reglerade	3 244	3 492	3 682
- varav oreglerade	2 306	2 242	2 278
Lånefordringar före reserver	340 376	351 719	367 570
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	-1 913	-1 989	-2 213
- varav reglerade	-1 054	-1 210	-1 289
- varav oreglerade	-859	-779	-924
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	-513	-520	-451
Reserver	-2 426	-2 509	-2 664
Lånefordringar, redovisat värde	337 950	349 210	364 906

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut			Allmänheten		
	31 dec 2016	30 sep 2016	31 dec 2015	31 dec 2016	30 sep 2016	31 dec 2015
Lånefordringar som inte är osäkra	20 254	23 611	23 988	314 572	322 374	337 622
Osäkra lånefordringar	9	6	-	5 541	5 728	5 960
- varav reglerade	9	6	-	3 235	3 486	3 682
- varav oreglerade	-	-	-	2 306	2 242	2 278
Lånefordringar före reserver	20 263	23 617	23 988	320 113	328 102	343 582
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	0	0	-	-1 913	-1 989	-2 213
- varav reglerade	0	0	-	-1 054	-1 210	-1 289
- varav oreglerade	-	-	-	-859	-779	-924
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	-2	-2	-2	-511	-518	-449
Reserver	-2	-2	-2	-2 424	-2 507	-2 662
Lånefordringar, redovisat värde	20 261	23 615	23 986	317 689	325 595	340 920

Reserver och avsättningar

Mn euro	31 dec 2016	30 sep 2016	31 dec 2015
Reserver för poster i balansräkningen	-2 426	-2 509	-2 664
Avsättningar för poster utanför balansräkningen	-71	-74	-65
Summa reserver och avsättningar	-2 497	-2 583	-2 729

Nyckeltal

	31 dec 2016	30 sep 2016	31 dec 2015
Andel osäkra lånefordringar, brutto, punkter	163	163	162
Andel osäkra lånefordringar, netto, punkter	107	106	102
Total reserveringsgrad, punkter	71	71	72
Reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	34	35	37
Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar, %	44	44	45
Oreglerade osäkra lånefordringar, mn euro	248	372	485

Not 8 Klassificering av finansiella instrument

Mn euro	Låne- fordringar och kund- fordringar	Investe- ringar som hålles till förfall	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Derivat- instru- ment för säkring	Tillgäng- ligt för försälj- ning	Summa
Finansiella tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 099	-	-	-	-	-	32 099
Utlåning till centralbanker	11 135	-	100	-	-	-	11 235
Utlåning till kreditinstitut	6 371	-	2 655	-	-	-	9 026
Utlåning till allmänheten	241 341	-	23 712	52 636	-	-	317 689
Räntebärande värdepapper	-	3 095	34 842	17 469	-	32 295	87 701
Pantsatta finansiella instrument	-	-	5 108	-	-	-	5 108
Aktier och andelar	-	-	1 904	19 620	-	-	21 524
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	-	-	22 963	-	-	22 963
Derivatinstrument	-	-	67 438	-	2 521	-	69 959
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	178	-	-	-	-	-	178
Övriga tillgångar	2 833	-	15 153	-	-	-	17 986
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	966	-	-	-	-	-	966
Summa 31 dec 2016	294 923	3 095	150 912	112 688	2 521	32 295	596 434
Summa 31 dec 2015	306 798	2 708	171 339	119 012	3 147	34 116	673 120

Mn euro	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Derivat- instru- ment för säkring	Övriga finans- iella skulder	Summa
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	8 145	53	-	29 938	38 136
In- och upplåning från allmänheten	5 985	2 022	-	166 021	174 028
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	23 580	-	-	23 580
Skulder till försäkringstagare, finansiella avtal	-	3 527	-	-	3 527
Emitterade värdepapper	6 340	48 849	-	136 561	191 750
Derivatinstrument	66 995	-	1 641	-	68 636
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-	-	-	2 466	2 466
Övriga skulder	17 721	-	-	4 678	22 399
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	290	290
Efterställda säkerheter	-	-	-	10 459	10 459
Summa 31 dec 2016	105 186	78 031	1 641	350 413	535 271
Summa 31 dec 2015	121 595	86 521	1 618	364 556	574 290

Not 9 Verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder

Mn euro	31 dec 2016		31 dec 2015	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 099	32 099	35 500	35 500
Utlåning	338 128	337 442	365 057	366 401
Räntebärande värdepapper	87 701	87 892	86 535	86 750
Pantsatta finansiella instrument	5 108	5 108	8 341	8 341
Aktier och andelar	21 524	21 524	22 273	22 273
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	22 963	22 963	20 323	20 323
Derivatinstrument	69 959	69 959	80 741	80 741
Övriga tillgångar	17 986	17 986	17 382	17 382
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	966	966	968	968
Summa	596 434	595 939	637 120	638 679
Finansiella skulder				
Inlåning och skuldinstrument	416 839	417 528	446 989	446 874
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	3 527	3 527	21 088	21 088
Skulder till försäkringstagare	23 580	23 580	2 761	2 761
Derivatinstrument	68 636	68 636	79 505	79 505
Övriga skulder	22 399	22 399	23 606	23 606
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	290	290	341	341
Summa	535 271	535 960	574 290	574 175

Fastställandet av verkligt värde beskrivs i årsredovisningen för 2015, not K39 "Tillgångar och skulder till verkligt värde". Verkligt värde för utlåning har beräknats genom att diskontera de förväntade framtida kassaflödena med en antagen kundränta som skulle ha använts på marknaden om lånen hade emitterats vid värderingstidpunkten. Den antagna kundräntan beräknas som referensräntan plus den genomsnittliga marginalen på nyutlåning i Retail Banking respektive Wholesale Banking.

Not 10 Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt balansräkningen**Fördelning i hierarkin för verkligt värde**

Mn euro	Instrument med prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Varav livför- säkring	Värderings- metod baserad på observerbara marknads- data (nivå 2)	Varav livför- säkring	Värderings- metod baserad på ej observer- bara marknads- data (nivå 3)	Varav livför- säkring	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen ¹							
Utlåning till centralbanker	-	-	100	-	-	-	100
Utlåning till kreditinstitut	-	-	2 655	-	-	-	2 655
Utlåning till allmänheten	-	-	76 348	-	-	-	76 348
Räntebärande värdepapper ²	51 384	12 376	38 120	6 231	210	38	89 714
Aktier och andelar	17 278	15 904	461	431	3 785	3 185	21 524
Tillgångar i placeringsportföljer och							
fondförsäkringsavtal	21 314	17 409	1 633	1 633	16	16	22 963
Derivatinstrument	69	-	68 207	807	1 683	-	69 959
Ovriga tillgångar	-	-	15 153	83	-	-	15 153
Summa 31 dec 2016	90 045	45 689	202 677	9 185	5 694	3 239	298 416
Summa 31 dec 2015	83 348	39 743	237 483	8 490	6 783	4 257	327 614
Skulder till verkligt värde i balansräkningen ¹							
Skulder till kreditinstitut	-	-	8 198	996	-	-	8 198
In- och upplåning från allmänheten	-	-	8 007	-	-	-	8 007
Inlåning i placeringsportföljer och							
fondförsäkringsavtal	-	-	23 580	19 240	-	-	23 580
Skulder till försäkringstagare	-	-	3 527	3 527	-	-	3 527
Emitterade värdepapper ³	48 849	-	6 340	-	-	-	55 189
Derivatinstrument ³	95	8	67 258	805	1 283	-	68 636
Ovriga skulder	6 473	-	11 248	83	-	-	17 721
Summa 31 dec 2016	55 417	8	128 158	24 651	1 283	-	184 858
Summa 31 dec 2015	53 380	-	154 830	21 059	1 524	-	209 734

¹ Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

² Varav 5 108 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

³ För strukturerade obligationer redovisas värdekontraktet och det inbäddade derivatet separat. Värdekontraktet redovisas som "Emitterade värdepapper" i balansräkningen och det inbäddade derivatet som "Derivatinstrument" i balansräkningen. Totalt verkligt värde på strukturerade obligationer är 6 371 mn euro (6 825 mn euro), varav 6 404 mn euro (6 881 mn euro) har klassificerats i nivå 2 och ett netto negativt verkligt värde på 33 mn euro (netto positivt verkligt värde på 56 mn euro) i nivå 3 i verkligt värde hierarkin.

Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen

För mer information om värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde se årsredovisningen för 2015, not K39 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Överföringar mellan nivå 1 och 2

Nordea har under perioden överfört räntebärande värdepapper (inklusive pantsatta finansiella instrument) till ett värde av 674 mn euro från nivå 1 till nivå 2 och 191 mn euro från nivå 2 till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde. Nordea har också överfört derivattillgångar till ett värde av 36 mn euro, derivataskulder till ett värde av 44 mn euro från nivå 2 till nivå 1.

Orsaken till överföringen från nivå 1 till nivå 2 var att instrumenten upphörde att handlas aktivt under perioden och verkligt värde har nu beräknats med värderingsmetoder baserade på observerbar marknadsdata. Orsaken till överföringarna från nivå 2 till nivå 1 var att instrumenten handlades aktivt under perioden och tillförlitliga prisnoteringar fanns tillgängliga på marknaden. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid rapportperiodens slut.

Not 10, forts.

Förändringar i nivå 3

Mn euro	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året									
	1 jan	Realiserade	Orealiserade	Köp/emissioner	Försäljningar	Avräkn- ingar/ likvider	Över- föringar till nivå 3	Över- föringar från nivå 3	Omräknings- differanser	31 dec
Räntebärande värdepapper	250	1	-18	4	-5	-1	1	-21	-1	210
- varav livförsäkringar	45	-	-2	-	-3	-	-	-	-2	38
Aktier och andelar	4 854	67	-52	2 799	-1 793	-80	541	-2 565	14	3 785
- varav livförsäkringar	4 188	9	-54	2 703	-1 573	-78	541	-2 565	14	3 185
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	24	-	-1	-	-7	-	-	-	-	16
- varav livförsäkringar	24	-	-1	-	-7	-	-	-	-	16
Derivatinstrument (netto)	131	32	133	-	-	-32	8	127	1	400
Summa 2016, netto	5 259	100	62	2 803	-1 805	-113	550	-2 459	14	4 411
Summa 2015, netto	5 577	345	39	4 542	-5 132	-96	472	-468	-20	5 259

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehas vid rapportperiodens slut. Orsaken till överföringen från nivå 3 var att observerbara marknadsdata blev tillgängliga. Orsaken till överföringen till nivå 3 var att observerbara marknadsdata inte längre fanns tillgängliga. Överföringar från en nivå till en annan anses ha skett i slutet av rapportperioden. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Tillgångar och skulder avseende derivatinstrument redovisas netto.

Processen för värdering till verkligt värde i nivå 3

För information om processen för värdering till verkligt värde i nivå 3, se årsredovisningen för 2015, not K39 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Uppskjutna dag 1-resultat

Transaktionspriset för finansiella instrument överensstämmer i vissa fall inte med verkligt värde vid första redovisningstillfället (enligt använd värderingsmodell). Skälet är huvudsakligen att transaktionspriset inte har kunnat fastställas på en aktiv marknad. Om väsentliga ej observerbara data används i värderingsmetoden (nivå 3) redovisas det finansiella instrumentet till transaktionspriset, och den eventuella skillnaden mellan transaktionspriset och det verkliga värdet vid första redovisningstillfället, enligt använd värderingsmodell (dag 1-resultat), skjuts upp. För ytterligare information, se årsredovisningen för 2015 not K1 "Redovisningsprinciper". Tabellen nedan visar den totala skillnaden som kvarstår att periodisera i resultaträkningen vid periodens början och slut, samt en avstämning av hur detta skillnadsbelopp har förändrats under perioden (förändring i uppskjutna dag 1-resultat).

Uppskjutna dag 1-resultat - derivatinstrument, netto

Mn euro	2016	2015
Ingående balans 1 jan	34	36
Uppskjutna resultat från nya transaktioner	19	9
Redovisat i resultaträkningen under perioden ¹	-30	-11
Utgående balans 31 dec	23	34

¹ Varav -14 mn euro (0 mn euro) relateras till överföring av derivatinstrument från level 3 till level 2.

Not 10, forts.

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

Mn euro	Verkligt värde	Varav livförsäkring ¹	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde ⁴
Räntebärande värdepapper					
Bolåneinstitut och andra kreditinstitut ²	171	-	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-2/2
Företag	39	38	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-2/2
Summa 31 dec 2016	210	38			-4/4
Summa 31 dec 2015	250	45			-8/8
Aktier och andelar					
Private equity-fonder	1 955	1 729	Andelsvärde ³		-230/230
Hedgefonder	390	311	Andelsvärde ³		-32/32
Kreditfonder	1 224	1 047	Andelsvärde/analytikerkonsensus ³		-77/77
Övriga fonder	99	64	Andelsvärde/fondkurser ³		-13/13
Övrigt ⁵	133	50	-		-11/11
Summa 31 dec 2016	3 801	3 201			-363/363
Summa 31 dec 2015	4 878	4 212			-504/530
Derivatinstrument, netto					
Räntederivat	332	-	Optionsmodell	Korrelation Volatilitet	-20/17
Aktiederivat	74	-	Optionsmodell	Korrelation Volatilitet Utdelning	-18/11
Valutaderivat	-6	-	Optionsmodell	Korrelation Volatilitet	-0/0
Kreditderivat	-32	-	Kreditderivatmodell	Korrelation Volatilitet	-13/10
Övrigt	32	-	Optionsmodell	Återvinningsgrad Korrelation Volatilitet	-0/0
Summa 31 dec 2016	400	-			-51/38
Summa 31 dec 2015	131	-			-60/44

¹ Innehav i finansiella instrument utgör en stor del av livförsäkringsrörelsen, i syfte att fullgöra åtaganden i försäkringsavtal och finansiella avtal. Vinster och förluster hänförliga till dessa instrument allokteras nästan uteslutande till försäkringstagarna och påverkar inte Nordeas eget kapital.

² Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan referensräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

³ De verkliga värdena baseras på kurser och andelsvärden som erhållits från externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser har fastställts utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV), som utfärdats av Invest Europe (tidigare kallad EVCA). Mindre än 15 % av innehavet i private equity-fonder justeras/värderas internt utifrån IPEV-anvisningarna. De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 36 % till 100 % jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

⁴ Kolumnen "Intervall för verkligt värde" visar känsligheten hos nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden. Ytterligare information finns i årsredovisningen för 2015, not K39 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

⁵ Varav 16 mn euro relateras till tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal.

Not 11 Kapitaltäckning

Dessa poster redovisas enligt del 8 i kapitaltäckningsförordningen (CRR), som införts i Sverige genom FFFS 2014:12

Sammanfattning av poster som ingår i kapitalbasen

Mn euro	31 dec ³ 2016	31 dec ³ 2015
Beräkning av kapitalbas		
Eget kapital i den konsoliderade situationen	31 533	29 959
Föreslagen/verkställd utdelning	-2 625	-2 584
Kärnprimärkapital före avdrag enligt CRR	28 908	27 375
Uppskjutna skattefordringar		
Immateriella tillgångar	-3 435	-2 866
IRK-reserveringar underskott (-)	-212	-296
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)		
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser ¹	-240	-296
Övriga poster, netto	-483	-342
Summa avdrag från kärnprimärkapitalet enligt CRR	-4 370	-3 800
Kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	24 538	23 575
Övrigt primärkapital före avdrag enligt CRR	3 042	2 968
Summa avdrag från övrigt primärkapital enligt CRR	-25	-27
Övrigt primärkapital	3 017	2 941
Primärkapital (netto efter avdrag)	27 555	26 516
Supplementärt kapital före avdrag enligt CRR	6 541	5 940
IRK-reserveringar, överskott (+)	78	
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)		
Avdrag för investeringar i försäkringsföretag	-1 205	-1 501
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser		
Övriga poster, netto	-65	-55
Summa avdrag från supplementärt kapital enligt CRR	-1 192	-1 556
Supplementärt kapital	5 349	4 384
Kapitalbas (netto efter avdrag)²	32 904	30 900

¹ Förutsätter godkännande från Finansinspektionen.

² Kapitalbas justerad för IRK-reserveringar, dvs den justerade kapitalbasen uppgick till 33 038 mn euro den 31 dec 2016.

³ Inklusive periodens resultat.

Kapitalbas exklusive periodens resultat

Mn euro	31 dec 2016	31 dec 2015
Kärnprimärkapital, exklusive periodens resultat	23 167	22 802
Kapitalbas, exklusive periodens resultat	31 533	30 127

Not 11, fortsättning

Minimikrav på kapitaltäckning och riskexponeringsbelopp

Mn euro	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2015	31 dec 2015
	Minimikrav på kapitaltäckning	Riskexponerings- belopp	Minimikrav på kapitaltäckning	Riskexponerings- belopp
Kreditrisk	8 601	107 512	9 358	116 978
- varav motpartsrisk	759	9 489	761	9 510
IRK-metoden	7 517	93 958	8 297	103 717
- företag	4 977	62 212	5 630	70 371
- med den avancerade IRK-metoden	3 887	48 585	4 497	56 211
- med den grundläggande IRK-metoden	1 090	13 627	1 133	14 160
- institut	572	7 144	682	8 526
- hushållsexponeringar	1 755	21 933	1 802	22 520
- med säkerhet i fastighet	1 001	12 505	1 016	12 702
- övriga	754	9 428	786	9 818
- poster som utgör värdepapperiserade tillgångar	66	828		
- övriga	147	1 841	183	2 300
Schablonmetoden	1 084	13 554	1 061	13 261
- stater eller centralbanker	26	320	40	504
- kommuner eller lokala myndigheter	21	266	19	237
- offentlig sektor	3	39	3	32
- multilaterala utvecklingsbanker	2	32	0	0
- internationella organisationer				
- institut	40	498	23	282
- företag	173	2 159	169	2 109
- hushåll	258	3 223	251	3 137
- exponeringar med säkerhet i fastighet	229	2 863	231	2 887
- fallerande	9	114	9	119
- förenade med särskilt hög risk	56	701	59	741
- säkerställda obligationer				
- institut och företag med kortfristigt kreditbetyg				
- fondföretag				
- aktier	221	2 760	209	2 617
- övriga	46	579	48	596
Risk hänförlig till kreditvärdighetsjustering	144	1 798	140	1 751
Marknadsrisk	358	4 474	522	6 534
- handelslager, interna modeller	236	2 942	239	2 990
- handelslager, schablonmetoden	74	928	96	1 209
- övrig verksamhet, schablonmetoden	48	604	187	2 335
Operativ risk	1 350	16 873	1 363	17 031
Schablonmetoden	1 350	16 873	1 363	17 031
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 3 CRR	200	2 500	80	1 000
Delsumma	10 653	133 157	11 463	143 294
Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	6 612	82 655	6 283	78 533
Summa	17 265	215 812	17 746	221 827

Not 11, fortsättning

Kreditriskexponeringar där interna modeller används uppdelade efter kreditbetyg och riskklass

	Exponeringar inom balansräkningen, mn euro	Exponeringar utanför balansräkningen, mn euro	Exponerings- belopp vid fallissemang (EAD), mn euro ¹	varav EAD utanför balansräkningen, mn euro	Exponerings- viktad genomsnittlig riskvikt:
Företag, grundläggande IRK-metoden	14 333	4 840	29 806	938	45,7
varav					
- kreditbetyg 6	2 004	415	5 934	89	16,1
- kreditbetyg 5	3 916	1 164	8 547	263	30,4
- kreditbetyg 4	5 009	1 909	11 097	435	57,5
- kreditbetyg 3	1 784	856	2 638	124	87,6
- kreditbetyg 2	467	112	606	3	156,3
- kreditbetyg 1	57	27	78	0	200,9
- utan kreditbetyg	598	283	270	12	102,8
- fallerade	498	74	636	12	
Företag, avancerad IRK-metod	102 656	64 979	133 378	33 906	36,4
varav					
- kreditbetyg 6	14 040	6 668	16 890	3 650	8,8
- kreditbetyg 5	24 381	25 304	38 006	13 656	22,2
- kreditbetyg 4	44 589	26 244	56 956	13 558	36,9
- kreditbetyg 3	10 386	4 474	12 009	2 152	55,6
- kreditbetyg 2	3 747	883	4 041	449	100,1
- kreditbetyg 1	648	229	659	111	135,7
- utan kreditbetyg	814	563	962	327	62,0
- fallerade	4 051	614	3 855	3	141,1
Institut, grundläggande IRK-metod	30 609	2 827	37 861	960	18,9
varav					
- kreditbetyg 6	12 670	628	14 444	413	8,1
- kreditbetyg 5	17 504	967	21 435	258	21,4
- kreditbetyg 4	255	718	1 656	141	56,4
- kreditbetyg 3	109	328	205	108	131,9
- kreditbetyg 2	30	52	36	13	212,2
- kreditbetyg 1	0	3	2	1	269,6
- utan kreditbetyg	41	131	83	26	137,7
- fallerade	0		0		
Hushåll, exponeringar med säkerhet i fastighet	139 919	8 768	145 399	5 480	8,6
varav					
- riskklass A	91 653	7 025	96 172	4 520	3,5
- riskklass B	28 970	1 058	29 610	641	8,0
- riskklass C	12 061	339	12 228	167	16,2
- riskklass D	3 585	194	3 676	90	31,1
- riskklass E	1 407	126	1 456	50	65,8
- riskklass F	776	18	784	7	90,3
- utan riskklass	28	2	29	1	30,3
- fallerade	1 439	6	1 444	4	137,8
Hushåll, övriga exponeringar	25 119	12 610	31 951	8 033	29,5
varav					
- riskklass A	7 289	6 956	11 561	4 444	9,1
- riskklass B	5 986	2 885	7 540	1 838	19,1
- riskklass C	3 912	1 392	4 479	913	30,9
- riskklass D	2 800	724	3 045	470	37,1
- riskklass E	2 477	293	2 595	192	39,9
- riskklass F	1 733	122	1 726	75	54,1
- utan riskklass	81	113	114	30	44,3
- fallerade	841	125	891	71	270,1
Övriga exponeringar	2 118	28	1 841	8	100,0

Nordea har inte följande IRK-kategorier: aktier, krediter till stater och centralbanker samt kvalificerade rullande hushållsexponeringar.

¹ Inkluderar exponeringar vid fallissemang för poster inom och utanför balansräkningen, derivat samt värdepappersfinansiering.

Not 11, fortsättning

Minimikrav på kapitaltäckning och kapitalbuffertar

Procent	Kapitalbuffertar					Kapital- buffertar total ¹	Summa
	Minimi- kapitalkrav	CCoB	CCyB	SII	SRB		
Kärnprimärkapital	4,5	2,5	0,5	2,0	3,0	6,0	10,5
Primärkapital	6	2,5	0,5	2,0	3,0	6,0	12,0
Kapitalbas	8	2,5	0,5	2,0	3,0	6,0	14,0
Mn euro							
Kärnprimärkapital	5 992	3 329	711		3 995	8 034	14 026
Primärkapital	7 989	3 329	711		3 995	8 034	16 024
Kapitalbas	10 653	3 329	711		3 995	8 034	18 687

¹ Endast maxvärdet av SII och SRB ingår i kapitalbuffertar total.

Kärnprimärkapital tillgängligt för att uppfylla buffertkrav

Procent av REA

31 dec¹
2016

31 dec¹
2015

Kärnprimärkapital	13,9	12,0
-------------------	------	------

¹ Inklusive periodens resultat.

Kapitalrelationer

Procent

31 dec
2016

31 dec
2015

Kärnprimärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	18,4	16,5
Primärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	20,7	18,5
Total kapitalrelation, %, inkl periodens resultat	24,7	21,6
Kärnprimärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	17,4	15,9
Primärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	19,7	18,0
Total kapitalrelation, %, exkl periodens resultat	23,7	21,0

Kapitalrelationer inklusive övergångsregler

Procent

31 dec
2016

31 dec
2015

Kärnprimärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	11,5	10,8
Primärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	12,9	12,1
Total kapitalrelation, %, inkl periodens resultat	15,3	14,1
Kärnprimärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	10,8	10,4
Primärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	12,2	11,7
Total kapitalrelation, %, exkl periodens resultat	14,7	13,7

Bruttosoliditet

31 dec¹
2016

31 dec¹
2015

Primärkapital, inklusive övergångsregler, mn euro	27 555	26 516
Bruttosoliditet, EURm	555 688	576 317
Bruttosoliditet, procent	5,0	4,6

¹ Inklusive periodens resultat.

Kapitalkrav för marknadsrisk

	Handelslager, interna modeller		Handelslager, schablonmetoden		Övrig verksamhet, schablonmetoden		Summa	
	Riskexpo- nerings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpo- nerings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpo- nerings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpo- nerings- belopp	Kapitalkrav
Mn eur								
Ränterisk och övriga ¹	884	71	780	62			1 664	133
Aktierisk	239	19	120	10			359	29
Valutarisk	266	22			604	48	870	70
Råvarurisk			28	2			28	2
Avvecklingsrisk			0	0			0	0
Diversifieringseffekt	-557	-45					-557	-45
Stresstest av Value-at-Risk	950	76					950	76
IRM - Tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker	346	28					346	28
CRM - Kapitalkrav för korrelationshandelsportföljen	814	65					814	65
Total	2 942	236	928	74	604	48	4 474	358

¹ Ränterisken i handelslager med interna modeller inkluderar både generell och specifik ränterisk, vilket i övriga sammanhang kallas ränterisk VaR och kreditspread VaR.

Not 12 Avyttringsgrupp som innehas för försäljning

Balansräkning - sammandrag ¹	31 dec
Mn euro	2016
Tillgångar	
Utlåning till kreditinstitut	34
Utlåning till allmänheten	8 556
Övriga tillgångar	307
Summa tillgångar som innehas för försäljning	8 897
Skulder	
Skulder till kreditinstitut	22
In- och upplåning från allmänheten	4 776
Övriga skulder	90
Summa skulder som innehas för försäljning	4 888

¹ Innefattar de externa tillgångar och skulder som innehas för försäljning.
Den externa finansieringen av den baltiska verksamheten som kvartstår efter transaktionen har inte medräknats.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning avser Nordeas tidigare meddelade beslut att slå samman sin baltiska verksamhet med motsvarande verksamhet i DNB. De individuella tillgångarna och skulderna kommer bokas bort ur balansräkningen och i stället ersättas av en investering i intressebolag. Affären väntas slutföras kring andra kvartalet 2017 och förutsätter godkännande från myndigheterna. Avvecklingsgruppen redovisas i segmentet "Personal Banking i not 2 "Segmentrapportering". Tillgångar som innehas för försäljning inkluderar även Nordeas utlåning till retailkunder i Ryssland, med ett redovisat värde på 228 mn euro. Utlåningsportföljen har sålts och bokats bort från balansräkningen under 2017.

Not 13 Risker och osäkerhet

Nordea omfattas av olika lagar och regler, bland annat från Norden, EU och USA. De statliga tillsynsmyndigheterna som övervakar att dessa lagar och regler efterlevs genomför regelbundna granskningar av Nordeas regelefterlevnad, bland annat inom områdena bekämpning av penningtvätt och ekonomiska sanktioner.

Tillsynsmyndigheterna genomförde under 2016 löpande granskningar av Nordeas regelefterlevnad på flera områden, bland annat placeringsrådgivning, bekämpning av penningtvätt, skatt, konkurrens samt styrning och kontroll. Nordea har också blivit ombedd att svara på frågor från statliga myndigheter i USA om vår tidigare efterlevnad av USA:s ekonomiska sanktioner under åren 2008-2013. Vissa utredningar pågår fortfarande och det kan inte uteslutas att dessa kan komma att leda till kritik eller sanktioner.

I samband med Panamadokumenten inledde koncernchefen i april 2016 en intern utredning för att klargöra huruvida vi i berörda delar av vår Private Banking-verksamhet har följt våra interna riktlinjer och gällande lagstiftning för beskattning och bekämpning av penningtvätt. Utredningen slog fast att många av de granskade kundkännedomshandlingarna inte alls når upp till de standarder som anges i koncernens riktlinjer. Detta avser främst rutinen för så kallad utökad kundkännedom, som krävs för högrisk kunder.

I juni 2015 genomförde danska finansinspektionen en granskning av hur Nordea Bank Danmark A/S följt reglerna för bekämpning av penningtvätt. Slutrapporten resulterade i kritik och ärendet kommer i enlighet med dansk administrativ praxis att överlämnas till polisen för ytterligare utredning och eventuella sanktioner.

Nordea har gjort betydande investeringar för att åtgärda de brister som framkommit vid utredningarna. 2015 startade Nordea till exempel ett särskilt program, Financial Crime Change Programme. Nordea har också stärkt den del av organisationen som arbetar med bekämpning av penningtvätt och sanktionshantering. Nordea har också inrättat en kommitté för affärsetik och värderingar, Business Ethics and Values Committee, och sjösatt ett särskilt program för att införliva starkare etiska normer i vår företagskultur. Vidare investerar Nordea i förbättrade standarder, processer och resurser vad gäller regelefterlevnad i både första och andra försvarslinjen.

Definitioner och begrepp

Avkastning på eget kapital.

Årets resultat exklusive minoritetsintressen i procent av genomsnittligt eget kapital under året. I genomsnittligt eget kapital ingår årets resultat och ej utbetald utdelning. Minoritetsintressen ingår ej.

Totalavkastning (TSR)

Totalavkastning mätt som värdetillväxt i ett aktieinnehav under året, under antagande om att utdelningen återinvesteras i nya aktier vid utbetalningstidpunkten.

Riskjusterat resultat

Riskjusterat resultat definieras som intäkter minus rörelsekostnader, förväntade kreditförluster och schablonskatt. Större engångsposter ingår inte i det riskjusterade resultatet.

Primärkapital (Tier 1 capital)

Primärkapitalet består av kärnprimärkapitalet och övrigt primärkapital. I primärkapitalet ingår konsoliderat eget kapital exklusive investeringar i försäkringsbolag, föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar, immateriella tillgångar i bankverksamheten, hela avdraget avseende förväntat "underskott" (den negativa skillnaden mellan förväntade kreditförluster och gjorda reserveringar) och slutligen övriga avdrag såsom kassaflödessäkringar.

Primärkapitalrelation (Tier 1 capital ratio)

Primärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet. Kärnprimärkapitalrelationen beräknas som kärnprimärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet.

Kreditförluster på årsbasis

Kreditförluster, netto (på årsbasis) dividerade med utgående balans per kvartal för Utlåning till allmänheten (utlåning).

Andel osäkra lånefordringar, brutto

Individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Andel osäkra lånefordringar, netto

Individuellt värderade osäkra lånefordringar efter reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Total reserveringsgrad

Totala reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar

Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar dividerade med individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar (reserveringskvot)

Totala reserver dividerade med totala osäkra lånefordringar före reserver.

Oreglerade lånefordringar utan reserv

Förfallna lånefordringar som inte är osäkra med hänsyn till framtida kassaflöden (ingår i Lånefordringar utan reserv).

Förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster avspeglar normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang.

Ekonomiskt kapital

Ekonomiskt kapital (EC) är Nordeas interna mått på det kapital som krävs för att med viss sannolikhet täcka oväntade förluster i verksamheten. EC beräknas med avancerade interna modeller för att ge ett konsekvent mått avseende kredit- och marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk inom Nordeas olika affärsområden. När alla risker i koncernen aggregeras uppstår diversifieringseffekter, till följd av skillnader i verksamheternas risk samt att det är osannolikt att oväntade förluster uppstår samtidigt.

Avkastning på ekonomiskt kapital

Avkastning på ekonomiskt kapital (ROCAR) utgörs av periodens resultat exklusive engångsposter som en andel av ekonomiskt kapital. Affärsområdena beräknar avkastning på ekonomiskt kapital som rörelseresultat efter schablonskatt som en andel av ekonomiskt kapital.

För lista över ytterligare definitioner och begrepp, se årsredovisningen.

Nordea Bank AB (publ)

Resultaträkning

Mn euro	Kv 4 2016	Kv 4 2015	H2 2016	H2 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Rörelseintäkter						
<i>Ränteintäkter</i>	350	378	685	762	1 403	1 607
<i>Räntekostnader</i>	-227	-267	-451	-537	-939	-1 096
Räntenetto	123	111	234	225	464	511
<i>Avgifts- och provisionsintäkter</i>	249	285	463	533	978	1 094
<i>Avgifts- och provisionskostnader</i>	-34	-49	-71	-102	-138	-208
Avgifts- och provisionsnetto	215	236	392	431	840	886
Nettoresultat av poster till verkligt värde	31	27	126	62	216	136
Utdelningar	2 259	1 915	2 659	1 915	3 210	2 176
Övriga rörelseintäkter	201	346	360	512	712	833
Summa rörelseintäkter	2 829	2 635	3 771	3 145	5 442	4 542
Rörelsekostnader						
Allmänna administrationskostnader:						
Personalkostnader	-248	-366	-460	-636	-1 113	-1 196
Övriga kostnader	-300	-250	-539	-438	-1 008	-851
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-50	-43	-97	-78	-172	-140
Summa rörelsekostnader	-598	-659	-1 096	-1 152	-2 293	-2 187
Resultat före kreditförluster	2 231	1 976	2 675	1 993	3 149	2 355
Kreditförluster, netto	-84	-51	-99	-116	-193	-143
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	-6	-9	-6	-9	-6	-9
Rörelseresultat	2 141	1 916	2 570	1 868	2 950	2 203
Bokslutsdispositioner	1	2	1	2	1	2
Skatt ¹	-121	-107	-90	-191	-51	-285
Periodens resultat	2 021	1 811	2 481	1 679	2 900	1 920

¹ Innehåller en justering hänförlig till tidigare år om 94 mn euro i kvartal 2, 2015.

Nordea Bank AB (publ)

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2016	31 dec 2015
Tillgångar		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	101	75
Statsskuldförbindelser	6 583	6 905
Utlåning till kreditinstitut	88 375	90 009
Utlåning till allmänheten	43 726	45 820
Räntebärande värdepapper	10 359	12 163
Aktier och andelar	130	2 362
Derivatinstrument	4 668	5 011
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	0	1
Aktier och andelar i koncernföretag	20 101	19 394
Aktier och andelar i intresseföretag	12	7
Ägarintressen i övriga företag	1	1
Immateriella tillgångar	1 539	1 091
Materiella tillgångar	132	138
Uppskjutna skattefordringar	22	26
Aktuella skattefordringar	204	3
Övriga tillgångar	4 560	4 387
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	749	780
Summa tillgångar	181 262	188 173
Skulder		
Skulder till kreditinstitut	20 374	19 069
In- och upplåning från allmänheten	58 183	61 043
Emitterade värdepapper	63 162	68 908
Derivatinstrument	3 612	4 180
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	1 008	1 158
Aktuella skatteskulder	0	34
Övriga skulder	3 279	3 531
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	670	759
Avsättningar	307	301
Pensionsförpliktelser	169	159
Efterställda skulder	10 086	8 951
Summa skulder	160 850	168 093
Obeskattade reserver	2	2
Eget kapital		
Aktiekapital	4 050	4 050
Fond för utvecklingsutgifter	569	-
Överkursfond	1 080	1 080
Övriga reserver	-2	-21
Balanserade vinstmedel	14 713	14 969
Summa eget kapital	20 410	20 078
Summa skulder och eget kapital	181 262	188 173
För egna skulder ställda säkerheter	1 080	1 208
Övriga ställda säkerheter	11 750	7 686
Ansvarsförbindelser	71 965	72 402
Kreditlöften ¹	26 993	27 927

¹ Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit om 15 890 mn euro (31 dec 2015: 16 658 mn euro).

Nordea Bank AB (publ)

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten för moderföretaget, Nordea Bank AB (publ), upprättas i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:25 med tillägg) och redovisningsrekommendationen för juridiska personer (RFR 2) från Rådet för finansiell rapportering.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts för delårsrapporten som för årsredovisningen 2015. För ytterligare information, se not M1 i årsredovisningen 2015. De ändringar som införts under 2016 beskrivs i avsnittet "Förändrade redovisningsprinciper" nedan.

Förändrade redovisningsprinciper

IASB har utfärdat "Ändringar i IAS 27, Kapitalandelsmetoden i separata finansiella rapporter", vilket gör det möjligt att redovisa innehav i koncernföretag, joint venture och intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden. Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillåter emellertid inte redovisning av innehav i koncernföretag enligt kapitalandelsmetoden. Ändringarna infördes den 1 januari 2016, men har inte haft någon inverkan på redovisningen, kapitaltäckningen eller de stora exponeringarna under den första tillämpningsperioden.

Ändringar har också gjorts i Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRK). Dessa ändringar började tillämpas den 1 januari 2016. Enligt den nya lagen har investeringar vars syfte är

att skapa en varaktig förbindelse med det andra företaget, som inte uppfyller kriterierna för koncernföretag eller intresseföretag, redovisats separat i balansräkningen som "Ägarintresse i övriga företag". Ett belopp motsvarande kostnaden för eget utvecklingsarbete (redovisas som en immateriell tillgång i moderföretagets balansräkning) har vidare redovisats separat inom eget kapital som "Fond för utvecklingsutgifter". Dessa ändringar har inte fått någon betydande inverkan på redovisningen.

Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2008:25 har ändrats genom utfärdandet av FFFS 2015:20. Dessa ändringar började tillämpas den 1 januari 2016, men har inte haft någon betydande inverkan på redovisningen.

Rådet för finansiell rapportering har gjort ändringar i redovisningsrekommendationen för juridiska personer genom att ge ut "RFR 2 Redovisning för juridiska personer – januari 2016". Dessa ändringar började tillämpas den 1 januari 2016, men har inte haft någon betydande inverkan på redovisningen.

Andra ändringar som infördes den 1 januari 2016 beskrivs i avsnittet "Förändrade redovisningsprinciper" i not 1 för koncernen. Applicerbara slutsatser i detta avsnitt är också relevanta för moderföretaget. När det gäller den ändrade presentationen av stabilitetsavgifter har jämförelsesiffrorna räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan.

	Kv4 2016			Kv4 2015			H2 2016			H2 2015			Helåret 2016			Helåret 2015		
	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer
Räntenetto	137	-14	123	127	-16	111	259	-25	234	258	-33	225	504	-40	464	576	-65	511
Avgifts- och provisionsnetto	201	14	215	220	16	236	367	25	392	398	33	431	800	40	840	821	65	886

Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpas

Andra kommande ändringar i IFRS som ännu inte tillämpas beskrivs i avsnittet "Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats" i not 1 för koncernen. Applicerbara slutsatser i detta avsnitt är också relevanta för moderföretaget.

Nordea Bank AB (publ)

Not 2 Kapitältäckning

Dessa poster redovisas enligt del 8 i kapitältäckningsförfordningen (CRR), som införts i Sverige genom FFFS 2014:12

Sammanfattning av poster som ingår i kapitalbasen

Mn eur	31 dec ³ 2016	31 dec ³ 2015
Beräkning av kapitalbas		
Eget kapital i den konsoliderade situationen	20 411	20 079
Föreslagen/verkställd utdelning	-2 625	-2 584
Kärnprimärkapital före avdrag enligt CRR	17 786	17 495
Uppskjutna skattefordringar		
Immateriella tillgångar	-1 539	-1 091
IRK-reserveringar underskott (-)		
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)		
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser ¹		
Övriga poster, netto	-97	-31
Summa avdrag från kärnprimärkapitalet enligt CRR	-1 636	-1 122
Kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	16 150	16 373
Övrigt primärkapital före avdrag enligt CRR	3 047	2 971
Summa avdrag från övrigt primärkapital enligt CRR	-30	-30
Övrigt primärkapital	3 017	2 941
Primärkapital (netto efter avdrag)	19 167	19 314
Supplementärt kapital före avdrag enligt CRR	6 277	5 686
IRK-reserveringar, överskott (+)	134	108
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)		
Avdrag för investeringar i försäkringsföretag	-1 205	-1 501
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser		
Övriga poster, netto	-69	-58
Summa avdrag från supplementärt kapital enligt CRR	-1 140	-1 451
Supplementärt kapital	5 137	4 235
Kapitalbas (netto efter avdrag)²	24 304	23 549

¹ Förutsätter godkännande från Finansinspektionen.

² Kapitalbas justerad för IRK-reserveringar, dvs den justerade kapitalbasen uppgick till 24 170 mn euro den 31 dec 2016.

³ Inklusive periodens resultat.

Kapitalbas exklusive periodens resultat

Mn eur	31 Dec 2016	31 Dec 2015
Kärnprimärkapital, exklusive periodens resultat	15 879	17 025
Kapitalbas, exklusive periodens resultat	24 033	24 201

Not 2, fortsättning

Minimikrav på kapitaltäckning och riskexponeringsbelopp

Mn eur	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2015	31 dec 2015
	Minimikrav på kapitaltäckning	Riskexponerings- belopp	Minimikrav på kapitaltäckning	Riskexponerings- belopp
Kreditrisk	6 120	76 502	6 346	79 328
- varav motpartsrisk	266	3 329	133	1 660
 IRK-metoden	2 485	31 061	2 849	35 613
- företag	2 062	25 772	2 367	29 584
- med den avancerade IRK-metoden	1 393	17 408	1 718	21 467
- med den grundläggande IRK-metoden	669	8 364	649	8 117
- institut	244	3 054	255	3 195
- hushållsexponeringar	121	1 512	125	1 562
- med säkerhet i fastighet	6	73	7	83
- övriga	115	1 439	118	1 479
- övriga	58	723	102	1 272
 Schablonmetoden	3 635	45 441	3 497	43 715
- stater eller centralbanker	5	56	5	67
- kommuner eller lokala myndigheter	2	23	2	19
- offentlig sektor				
- multilaterala utvecklingsbanker	0	6		
- internationella organisationer				
- institut	1 251	15 641	1 279	15 986
- företag	137	1 707	42	529
- hushåll	18	231	26	324
- exponeringar med säkerhet i fastighet	210	2 626	212	2 646
- fallerande	3	38	3	43
- förenade med särskilt hög risk				
- säkerställda obligationer			0	0
- institut och företag med kortfristigt kreditbetyg				
- fondföretag				
- aktier	2 007	25 089	1 925	24 065
- övriga	2	24	3	36
Risk hänförlig till kreditvärdighetsjustering	16	195	13	156
 Marknadsrisk	450	5 628	210	2 623
- handelslager, interna modeller	13	165	23	288
- handelslager, schablonmetoden				
- övrig verksamhet, schablonmetoden	437	5 463	187	2 335
 Operativ risk	369	4 614	378	4 730
Schablonmetoden	369	4 614	378	4 730
 Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 3 CRR	8	102	16	195
 Delsumma	6 963	87 041	6 963	87 032
 Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler				
Summa	6 963	87 041	6 963	87 032

Not 2, fortsättning

Kreditriskexponeringar där interna modeller används uppdelade efter kreditbetyg och riskklass

	Exponeringar inom balans- räkningen, mn euro	Exponeringar utanför balans- räkningen, mn euro	Exponerings- belopp vid fallissemang (EAD), mn euro ¹	varav EAD utanför balans- räkningen, mn euro	Exponeringsvik- tad genomsnittlig riskvikt:
Företag, grundläggande IRK-metoden	4 758	11 698	17 372	10 831	48,1
varav					
- kreditbetyg 6	1 073	264	1 573	241	17,4
- kreditbetyg 5	2 004	4 398	6 335	3 935	33,0
- kreditbetyg 4	993	6 029	7 876	5 718	59,7
- kreditbetyg 3	324	859	1 091	797	95,3
- kreditbetyg 2	57	91	144	87	165,4
- kreditbetyg 1	5	3	7	2	204,1
- utan kreditbetyg		1	0	0	122,8
- fallerade	302	53	346	51	
Företag, avancerad IRK-metod	24 296	29 107	43 672	19 721	39,9
varav					
- kreditbetyg 6	519	1 827	1 727	1 138	11,3
- kreditbetyg 5	6 225	10 351	12 943	6 823	23,7
- kreditbetyg 4	13 603	13 989	22 866	9 423	39,9
- kreditbetyg 3	2 363	2 254	4 216	1 905	63,8
- kreditbetyg 2	1 063	301	1 304	247	104,8
- kreditbetyg 1	16	47	58	41	132,8
- utan kreditbetyg	96	153	122	115	16,7
- fallerade	411	185	436	29	198,7
Institut, grundläggande IRK-metod	13 447	861	14 589	430	20,9
varav					
- kreditbetyg 6	6 670	119	6 789	54	7,6
- kreditbetyg 5	6 729	340	7 328	67	30,5
- kreditbetyg 4	30	398	444	307	60,7
- kreditbetyg 3	3	3	5	2	94,2
- kreditbetyg 2	4	1	0	0	234,8
- kreditbetyg 1					
- utan kreditbetyg	11	0	23	0	135,9
- fallerade			0		
Hushåll, exponeringar med säkerhet i fastighet	799	241	980	181	7,5
varav					
- riskklass A	353	123	444	92	2,7
- riskklass B	256	65	305	49	6,6
- riskklass C	140	42	172	32	13,4
- riskklass D	45	10	53	7	23,4
- riskklass E					
- riskklass F	2	0	2	0	64,8
- utan riskklass	1	1	1	1	21,8
- fallerade	2	0	3	0	147,9
Hushåll, övriga exponeringar	3 139	2 594	4 961	1 822	29,0
varav					
- riskklass A	1 087	1 497	2 149	1 062	10,5
- riskklass B	1 058	570	1 462	404	22,8
- riskklass C	539	324	759	222	37,1
- riskklass D	236	130	322	86	46,7
- riskklass E	103	29	122	19	53,3
- riskklass F	49	8	55	6	84,9
- utan riskklass	6	28	25	18	53,2
- fallerade	61	8	67	5	486,6
Övriga exponeringar	723	1	723	0	100

Nordea har inte följande IRK-kategorier: aktier, krediter till stater och centralbanker samt kvalificerade rullande hushållsexponeringar.

¹ Inkluderar exponeringar vid fallissemang för poster inom och utanför balansräkningen, derivat samt värdepappersfinansiering.

Not 2, fortsättning

Minimikrav på kapitaltäckning och kapitalbuffertar

Procent	Kapitalbuffertar					Summa
	Minimi- kapitalkrav	CCoB	CCyB	SII	Kapital- buffertar total	
Kärnprimärkapital	4,5	2,5	0,6		3,1	7,6
Primärkapital	6	2,5	0,6		3,1	9,1
Kapitalbas	8	2,5	0,6		3,1	11,1
Mn euro						
Kärnprimärkapital	3 917	2 176	509		2 685	6 602
Primärkapital	5 222	2 176	509		2 685	7 908
Kapitalbas	6 963	2 176	509		2 685	9 649

Kärnprimärkapital tillgängligt för att uppfylla buffertkrav

Procent av REA	31 dec ¹ 2016	31 dec ¹ 2015
Kärnprimärkapital	14,1	14,3

¹ Inklusive periodens resultat.

Kapitalrelationer

Procent	31 dec 2016	31 dec 2015
Kärnprimärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	18,6	18,8
Primärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	22,0	22,2
Total kapitalrelation, %, inkl periodens resultat	27,9	27,1
Kärnprimärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	18,2	19,6
Primärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	21,7	22,9
Total kapitalrelation, %, exkl periodens resultat	27,6	27,8

Kapitalrelationer inklusive övergångsregler

Procent	31 dec 2016	31 dec 2015
Kärnprimärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	18,6	18,8
Primärkapitalrelation, %, inkl periodens resultat	22,0	22,2
Total kapitalrelation, %, inkl periodens resultat	27,8	26,9
Kärnprimärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	18,2	19,6
Primärkapitalrelation, %, exkl periodens resultat	21,7	22,9
Total kapitalrelation, %, exkl periodens resultat	27,5	27,7

Bruttosoliditet

	31 dec ¹ 2016	31 dec ¹ 2015
Primärkapital, inklusive övergångsregler, EURm	19 167	19 314
Bruttosoliditet, EURm	216 455	224 816
Bruttosoliditet, procent	8,9	8,6

¹ Inklusive periodens resultat.

Kapitalkrav för marknadsrisk

	Handelslager, interna modeller		Handelslager, schablonmetoden		Övrig verksamhet, schablonmetoden		Total	
	Riskexpon- erings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpon- erings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpon- erings- belopp	Kapitalkrav	Riskexpon- erings- belopp	Kapitalkrav
Mn euro								
Ränterisk och övriga ¹	11	1					11	1
Aktierisk	53	4					53	4
Valutarisk	27	2			5 463	437	5 490	439
Råvarurisk								
Avvecklingsrisk								
Diversifieringseffekt	-14	-1					-14	-1
Stresstest av Value-at-Risk	88	7					88	7
IRM - Tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker	0	0					0	0
CRM - Kapitalkrav för korrelationshandelsportföljen								
Summa	165	13			5 463	437	5 628	450

¹ Ränterisken i handelslager med interna modell inkluderar både generell och specifik ränterisk, vilket i övriga sammanhang kallas ränterisk VaR och kreditspread VaR.

För ytterligare information:

- En presskonferens med koncernledningen hålls den 26 januari kl. 9.00, på Mäster Samuelsgatan 17, Stockholm.
- En internationell telefonkonferens för analytiker med koncernledningen hålls den 26 januari kl. 14.00 CET. Ring +44(0) 20 3427 1908, kod 7166835, senast kl 13.50. Telefonkonferensen kan följas i realtid på www.nordea.com. En indexerad version kommer även att finnas tillgänglig på www.nordea.com. En uppspelning finns tillgänglig fram till den 2 februari, på telefon +44(0)20 3427 0598, kod 7166835.
- En analytiker- och investerarpresentation hålls i London den 27 januari kl 08.00 lokal tid, på The Langham, 1c Portland Place, Regent Street, London W1B 1JA.
- Denna delårsrapport, en investerarpresentation och en faktabok finns tillgänglig på www.nordea.com.
- Nordea Bank AB (publ):s årsredovisning 2016 samt Capital and Risk Management Report (pelare III) 2016 publiceras på www.nordea.com vecka 7 (den vecka som börjar med den 13 februari). Vecka 8 (veckan som börjar med den 20 februari) utkommer den tryckta versionen av årsredovisningen.

Kontakter:

Casper von Koskull, vd och koncernchef	010 157 10 20
Torsten Hagen Jørgensen, ställföreträdande vd och Group COO	+45 55 47 22 00
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations	072 235 0515
Helga Baagøe, tf kommunikationschef,	072 141 1807

Finansiell kalender

27 april 2017 – delårsrapport för första kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 april 2017)

20 juli 2017 – delårsrapport för andra kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 juli 2017)

26 oktober 2017 – delårsrapport för tredje kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 oktober 2017)

Stockholm den 26 januari 2017

Casper von Koskull
vd och koncernchef

Denna rapport har inte granskats av revisorerna.

Denna rapport publiceras även i en annan språkversion, på engelska. För den händelse avvikelse föreligger mellan den svenska språkversionen och den engelska, ska den engelska versionen äga företräde.

Denna rapport innehåller information som Nordea Bank AB (publ) är skyldigt att offentliggöra enligt EU:s marknadsmissbruksförordning och den svenska lagen om värdepappersmarknaden. Informationen lämnades, genom ovanstående kontaktpersoners försorg, för offentliggörande den 26 januari 2017 kl. 07.00 CET.

Denna rapport innehåller förutsägelser som avspeglar ledningens aktuella syn på vissa framtida händelser och på potentiellt finansiellt resultat. Även om Nordea bedömer att förutsägelserna grundar sig på rimliga förväntningar kan inga garantier ges för att förväntningarna visar sig korrekta. Utfallet kan alltså avvika markant från förutsägelserna, till följd av en rad faktorer såsom: (i) den makroekonomiska utvecklingen, (ii) förändringar i konkurrensförutsättningarna, (iii) förändringar i regelverk och andra statliga åtgärder, och (iv) förändringar i räntenivån och valutakurser. Denna rapport ska inte tolkas som att Nordea åtagit sig att revidera dessa förutsägelser utöver vad som krävs av gällande lag eller börsbestämmelser, om och när omständigheter uppstår som medför förändringar jämfört med tidpunkten när förutsägelserna gjordes.

Nordea Bank AB (publ)
Smålandsgatan 17
105 71 Stockholm
www.nordea.com/ir
Tel. +46 8 614 7800
Organisationsnummer 516406-0120